МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

Кваліфікаційна робота
бакалавра

«СОЦІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ ФАХІВЦІВ З МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ ПРОЄКТІВ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ»

Виконала: студентка, IV курсу,
групи 6.0542-с
спеціальності 054 «Соціологія»
освітньої програми «Соціологія»
А.О. Кузьмінова

Керівник: доцент, доцент кафедри
соціології, к.філос.н.
Кудінов І.О.

Рецензент: доцент кафедри соціології,
к.соц.н.
Бондаренко О.В.

Запоріжжя – 2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет Соціології та управління
Кафедра Соціології
Рівень вищої освіти Бакалавр
Спеціальність 054 «Соціологія»
Освітня програма «Соціологія»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
В.О. Скворець _____
15 грудня 2025 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Кузьмінової Анастасії Олексіївної

1. Тема роботи (проекту) Соціально-інноваційні технології в роботі фахівців з моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань
Керівник роботи Кудінов І.О., к.філос.н.
Затверджені наказом ЗНУ від 12 грудня 2025 року № 1795-с
2. Строк подання студентом роботи 10 червня 2025 р.
3. Вихідні дані до роботи 1. Mulgan G., Tucker S., Ali R., Sanders B. Social Innovation: What It Is, Why It Matters and How It Can Be Accelerated. London: The Young Foundation, 2007. 52 p. 2. Коломієць О., Демиденко Т. Соціальні проєкти як інструмент впровадження інновацій у соціальній роботі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2023. № 2(53). С. 61-66. 3. Кудінов І. О., Яцина Ю. О. Інноваційні технології автоматизації збору та обробки даних у дослідженнях політичних процесів та ситуацій. Технології державотворення в умовах сучасної політичної дійсності: колективна монографія / за заг. ред. Н. В. Горло. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2024. С. 267-288.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1. Уточнити зміст основних понять: «соціально-інноваційні технології», «громадські об'єднання», «моніторинг», «оцінка проєктів». 2. Проаналізувати стан наукової розробки проблеми використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань. 3. Визначити принципи та методи дослідження застосування соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці проєктів. 4. Охарактеризувати роль фахівців з моніторингу та оцінки у діяльності громадських об'єднань. 5. Визначити види соціально-інноваційних технологій, що застосовуються у процесах моніторингу та оцінки. 6. Обґрунтувати метод глибинного експертного інтерв'ю. 7. Проаналізувати практику використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань. 8. Проаналізувати результати соціологічного дослідження. 9. Розробити практичні рекомендації щодо застосування соціально-інноваційних технологій у роботі фахівців з моніторингу та оцінки.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

_____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1	Кудінов І.О., доцент кафедри соціології	05.01.26	05.01.26
Розділ 2	Кудінов І.О., доцент кафедри соціології	10.02.26	10.02.26
Розділ 3	Кудінов І.О., доцент кафедри соціології	07.04.26	07.04.26

7. Дата видачі завдання 15 грудня 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір та формулювання теми роботи	Грудень 2025	*виконано*
2.	Опрацювання наукових джерел	Грудень 2025	*виконано*
3.	Робота над вступом	Січень 2026	*виконано*
4.	Робота над першим розділом	Січень 2026	*виконано*
5.	Робота над другим розділом	Лютий 2026	*виконано*
6.	Проведення соціологічного дослідження	Березень 2026	*виконано*
7.	Робота над третім розділом	Квітень 2026	*виконано*
8.	Робота над висновками	Травень 2026	*виконано*

Студентка _____ А. О. Кузьмінова

Керівник роботи (проекту) _____ І. О. Кудінов

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ О.С. Сорокіна

РЕФЕРАТ

Дипломна робота: складається з 64 сторінок, 39 позицій у списку літератури, 3 додатків.

СОЦІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФАХІВЕЦЬ З МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ ПРОЄКТІВ, ГРОМАДСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ

Мета наукового дослідження: визначити особливості використання соціально-інноваційних технологій у роботі фахівців з моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань.

Об'єкт наукового дослідження: громадські об'єднання в Україні.

Предмет наукового дослідження: особливості застосування соціально-інноваційних технологій у роботі фахівців з моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань.

Методи наукового дослідження: глибинне експертне інтерв'ю.

Гіпотеза дослідження: застосування соціально-інноваційних технологій у процесах моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань сприяє підвищенню точності оцінювання результатів, ефективності управлінських рішень та рівня прозорості діяльності організацій.

Висновки: 1. Соціально-інноваційні технології, громадські об'єднання, моніторинг і оцінка проєктів розглядаються як взаємопов'язані складові проєктної діяльності. Їх поєднання забезпечує розв'язання соціальних проблем, прозорість, підзвітність і результативність роботи громадських об'єднань. 2. Методологічну основу дослідження становлять принципи науковості, об'єктивності, системності, комплексності та практичної орієнтації. Застосовані підходи й методи дають змогу аналізувати соціально-інноваційні технології як інструменти збору, обробки, інтерпретації даних і підтримки управлінських рішень. 3. Емпіричний аналіз показав, що фахівці з моніторингу та оцінки використовують цифрові, аналітичні, партисипативні й адаптивні технології. Штучний інтелект застосовується як допоміжний інструмент, однак потребує перевірки результатів, захисту даних і професійної відповідальності під час підготовки звітів та рекомендацій громадських об'єднань у практиці.

SUMMARY

Diploma thesis consists of 64 pages, 39 literature sources, 3 annexes.

SOCIAL INNOVATIVE TECHNOLOGIES, PROJECT MONITORING AND EVALUATION SPECIALIST, CIVIL ASSOCIATIONS

Research purpose is to determine the specific features of the use of social-innovative technologies in the work of monitoring and evaluation specialists of projects of public associations.

Research object is public associations in Ukraine.

Research subject is the specific features of the application of social-innovative technologies in the work of monitoring and evaluation specialists of projects of public associations.

Research methods in-depth expert interview.

Research hypothesis is the application of social-innovative technologies in the processes of monitoring and evaluating projects of public associations contributes to increasing the accuracy of results assessment, the effectiveness of managerial decisions, and the level of transparency of organizational activities.

Conclusions: 1. Socially innovative technologies, public associations, monitoring, and project evaluation are viewed as interconnected components of project activity overall. Together, they support solving social problems and strengthen transparency, accountability, and effectiveness in public associations. 2. The methodological basis includes scientific validity, objectivity, systematicity, complexity, and practical orientation. The applied approaches and methods allow socially innovative technologies to be analyzed as tools for data collection, processing, interpretation, and management decision support. 3. The empirical analysis showed that monitoring and evaluation specialists use digital, analytical, participatory, and adaptive technologies. Artificial intelligence is auxiliary, requiring result verification, data protection, and professional responsibility in reporting and recommendations.

ЗМІСТ

ВСТУП 6
РОЗДІЛ 1 МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЦІ ПРОЄКТІВ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ 8
1.1. Уточнення змісту основних понять: «соціально-інноваційні технології», «громадські об'єднання», «моніторинг», «оцінка проєктів» 8
1.2. Аналіз стану наукової розробки проблеми використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань 11
1.3. Визначення принципів та методів дослідження застосування соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці проєктів 16
РОЗДІЛ 2 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЦІ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ 23
2.1. Роль фахівців з моніторингу та оцінки у діяльності громадських об'єднань 23
2.2. Види соціально-інноваційних технологій, що застосовуються у процесах моніторингу та оцінки 28
2.3. Аналіз практики використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань 34
РОЗДІЛ 3 ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ ФАХІВЦІВ З МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ 41
3.1. Обґрунтування методу глибинного експертного інтерв'ю 41
3.2. Аналіз результатів соціологічного дослідження 45
3.3. Практичні рекомендації щодо застосування соціально-інноваційних технологій у роботі фахівців з моніторингу та оцінки 53
ВИСНОВКИ 57
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ 60
ДОДАТКИ 65

ВСТУП

Актуальність. Актуальність теми зумовлена зростанням ролі громадських об'єднань у вирішенні соціальних проблем та реалізації суспільно важливих ініціатив. У сучасних умовах їх діяльність пов'язана з необхідністю підвищення прозорості, результативності та підзвітності, що залежить від розвитку систем моніторингу та оцінки проєктів. У цьому контексті важливого значення набувають соціально-інноваційні технології, які забезпечують нові підходи до збору, аналізу та використання даних у громадському секторі.

Соціально-інноваційні технології сприяють підвищенню ефективності управління проєктами через використання цифрових інструментів збору та обробки інформації. Електронні платформи, автоматизовані системи звітності та аналітичні інструменти дозволяють систематизувати дані, зменшувати адміністративне навантаження та забезпечувати оперативність прийняття рішень.

Застосування соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці підвищує прозорість діяльності громадських об'єднань. Використання відкритих баз даних, онлайн-звітності та цифрових механізмів зворотного зв'язку сприяє залученню зацікавлених сторін і посиленню довіри до результатів діяльності організацій.

Крім того, соціально-інноваційні технології розширюють можливості оцінювання соціального впливу проєктів і сприяють розвитку професійних компетентностей фахівців з моніторингу та оцінки у сфері аналітики даних та стратегічного планування.

Отже, дослідження соціально-інноваційних технологій у роботі фахівців з моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань має важливе значення для підвищення ефективності діяльності громадського сектору та вдосконалення підходів до управління проєктами.

Об'єктом дослідження цієї роботи є громадські об'єднання в Україні.

Предметом дослідження є особливості застосування соціально-інноваційних технологій у роботі фахівців з моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань.

Мета роботи – визначити особливості використання соціально-інноваційних технологій у роботі фахівців з моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань.

Для досягнення цієї мети було поставлено низку наукових *завдань*:

– уточнити зміст основних понять: «соціально-інноваційні технології», «громадські об'єднання», «моніторинг», «оцінка проєктів»;

– проаналізувати стан наукової розробки проблеми використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань;

– визначити принципи та методи дослідження застосування соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці проєктів;

– охарактеризувати роль фахівців з моніторингу та оцінки у діяльності громадських об'єднань;

– визначити види соціально-інноваційних технологій, що застосовуються у процесах моніторингу та оцінки;

– проаналізувати практику використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань;

– обґрунтувати метод глибинного експертного інтерв'ю;

– проаналізувати результати соціологічного дослідження;

– розробити практичні рекомендації щодо застосування соціально-інноваційних технологій у роботі фахівців з моніторингу та оцінки.

Гіпотеза дослідження: застосування соціально-інноваційних технологій у процесах моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань сприяє підвищенню точності оцінювання результатів, ефективності управлінських рішень та рівня прозорості діяльності організацій.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку літератури.

РОЗДІЛ 1
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЦІ ПРОЄКТІВ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ

1.1. Уточнення змісту основних понять: «соціально-інноваційні технології», «громадські об'єднання», «моніторинг», «оцінка проєктів»

Для уточнення поняття «соціально-інноваційні технології» доцільно виходити з поєднання двох базових категорій – «соціальна інновація» і «технологія». У науковій літературі соціальна інновація трактується як нова ідея або нова конфігурація соціальних практик, що реально працює для досягнення соціальних цілей, задоволення суспільних потреб і розв'язання соціальних проблем [36; 26]. Н. Шакун і О. Набатова також пов'язують її з упровадженням оригінальних рішень, які спричиняють позитивні зміни у соціальній системі, взаємодії людей і соціальних груп [23; 15]. Поняття «технологія» розуміється як упорядкована сукупність знань, методів, прийомів і алгоритмів діяльності, орієнтованих на досягнення конкретного результату [2].

Таким чином, під соціально-інноваційними технологіями доцільно розуміти сукупність науково обґрунтованих, системно організованих методів, способів, засобів і алгоритмів діяльності, що ґрунтуються на нових соціально значущих ідеях, практиках і рішеннях та впроваджуються для розв'язання соціальних проблем, задоволення суспільних потреб, удосконалення соціальних відносин і забезпечення позитивних соціальних змін. У межах цього дослідження вони розглядаються як інструментально й організаційно оформлені способи реалізації соціальних інновацій, яким притаманні новизна, практична результативність, суспільна спрямованість, системність і керованість процесу змін.

Щодо поняття «громадське об'єднання», у наукових і нормативних джерелах воно трактується як добровільне, неприбуткове та самоврядне формування, створене для реалізації прав, свобод і суспільних інтересів. Так У.

Рамазанова визначає його як добровільно створене за ініціативою осіб формування, що виникає на основі спільних інтересів, не має на меті одержання прибутку та функціонує на засадах самоврядування й незалежності від держави [18]. Закон України «Про громадські об'єднання» підкреслює добровільний характер об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення і захисту прав та задоволення суспільних інтересів [17]. М. Русинюк акцентує на самостійності громадських об'єднань у виборі напрямів діяльності, їх неприбутковості та незалежності від органів публічної адміністрації [19]. І. Козій додатково звертає увагу на добровільність участі, визначений суб'єктний склад і суспільно корисну спрямованість діяльності [9].

Отже, спільними для більшості підходів є добровільність, неприбутковість, самоврядність, незалежність від держави, спільність інтересів учасників і суспільно значуща мета діяльності [17; 9; 18; 19]. Виходячи з цього, громадське об'єднання доцільно визначати як добровільне, неприбуткове та самоврядне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права, створене на основі спільних інтересів для реалізації та захисту прав і свобод, задоволення суспільних інтересів і досягнення суспільно значущих цілей, що функціонує незалежно від держави та органів публічної влади.

Щодо поняття «моніторинг», у наукових джерелах його переважно розуміють як систематичне, безперервне або періодичне спостереження за об'єктом чи процесом для отримання інформації про його стан, зміни та відповідність визначеним цілям. Так В. Тимофеєв трактує моніторинг як спостереження за процесами з метою отримання відомостей про їхній стан, розвиток і відповідність установленим стандартам, а в правовому аспекті – як особливу форму діяльності суб'єктів публічної адміністрації, що забезпечує інформаційну основу для ухвалення управлінських рішень [22]. В. Галіцин, О. Суслов і Н. Самченко визначають моніторинг як безперервне спостереження за об'єктом або процесом упродовж усього періоду їх існування, підкреслюючи його системний інформаційний характер та спрямованість на формування

інформаційно-аналітичної бази для управління [6]. В. Савчук і К. Федорченко розглядають аналітичний моніторинг як цілісний процес, що дає змогу своєчасно виявляти й оцінювати фактичні та потенційні зміни параметрів об'єктів спостереження та сприяє прийняттю превентивних управлінських рішень [34]. У Сучасному тлумачному словнику української мови моніторинг також пов'язується з безперервним спостереженням за процесом для встановлення того, наскільки його перебіг відповідає очікуваному результату [21]. О. Мельник і М. Пецкович визначають моніторинг як різновид управлінської діяльності, що полягає у спостереженні за станом, параметрами та характеристиками об'єкта для формування інформаційної основи щодо його поведінки й ухвалення обґрунтованих управлінських рішень [14].

Таким чином, спільними для більшості підходів є розуміння моніторингу як процесу систематичного або безперервного спостереження, його інформаційно-аналітичний характер і спрямованість на забезпечення управлінських рішень. Окремі автори акцентують на різних аспектах цього поняття: В. Тимофеєв – на його значенні у сфері публічного управління [22], В. Галіцин, О. Суслов і Н. Самченко – на системності та діагностичній функції [5], а В. Савчук і К. Федорченко – на превентивному характері [34]. Виходячи з цього, моніторинг доцільно визначати як систематичний, безперервний або періодичний процес спостереження, аналізу й оцінювання стану та змін об'єкта чи процесу, спрямований на формування інформаційної основи для своєчасного й обґрунтованого ухвалення управлінських рішень.

У науковій літературі поняття «оцінка проєктів» розглядається як систематичний процес збирання, аналізу й осмислення інформації про хід реалізації проєкту, його результати та ефективність. О. Хаасс і Г. Гузман наголошують на адаптивності оцінювання, його залежності від особливостей конкретного проєкту і важливості взаємодії зацікавлених сторін [32]. Ф. Зарінпуш підкреслює, що оцінка дає змогу з'ясувати прогрес, успішність і ефективність проєкту та слугує основою для прийняття управлінських рішень [39]. М. Дж. Б. Кабеї акцентує на системності й об'єктивності оцінювання

та розглядають його як механізм запобігання невдачам [28]. М. Тейлор, Д. П'юрд'ю, М. Вілсон і П. Вольде підкреслюють значення оцінювання як інструменту навчання, вдосконалення діяльності, виявлення прогресу, проблем і подальшого розвитку успішних практик [31].

Отже, оцінку проєктів доцільно розуміти як систематичний, об'єктивний і водночас адаптивний процес збирання, аналізу та осмислення інформації про хід реалізації проєкту, його результати, ефективність, успішність і можливі наслідки, який здійснюється з урахуванням конкретного контексту та інтересів зацікавлених сторін і спрямований на навчання, удосконалення діяльності, підтримку управлінських рішень та запобігання можливим невдачам.

Таким чином, соціально-інноваційні технології виступають засобом упровадження нових соціально значущих рішень; громадські об'єднання – одним із ключових суб'єктів, здатних застосовувати ці технології у практичній діяльності; моніторинг забезпечує систематичне відстеження перебігу такої діяльності; оцінка проєктів дає змогу визначити її результативність, ефективність і перспективи вдосконалення. У такому взаємозв'язку ці поняття утворюють теоретичну основу дослідження використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань у сфері моніторингу та оцінки проєктів.

1.2. Аналіз стану наукової розробки проблеми використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань

У сучасному науковому дискурсі соціально-інноваційні технології розглядаються через ширшу категорію соціальних інновацій, що дає змогу простежити їхню сутність, ознаки та практичне значення для діяльності громадських об'єднань. Насамперед дослідники пов'язують соціальні інновації з появою нових або оновлених соціальних практик, спрямованих на задоволення суспільних потреб. Ю. Говальдт, М. Шварц визначають їх як нову конфігурацію соціальних практик, що формується для кращого задоволення потреб і розв'язання проблем у певному соціальному контексті [33]. Подібну позицію

займають Дж. Малган, С. Такер, Р. Алі, Б. Сандерс, які трактують соціальні інновації як нові ідеї, що реально працюють для досягнення соціальних цілей [36]. У вітчизняній науці ця логіка доповнюється акцентом на суспільних суперечностях, які зумовлюють потребу в інноваційних рішеннях. Так, Н. Слівінська, Ю. Ковальчук визначають соціальні інновації як нововведення у соціальній практиці, спрямовані на подолання суперечностей, що виникають під впливом нестабільності суспільства, соціальної диференціації та зростання соціальної мобільності [20]. О. Більська також підкреслює перетворювальний характер соціальних інновацій, зазначаючи, що вони забезпечують зміни в економічній і соціальній сферах та сприяють формуванню гідної якості життя [3].

Щодо ознак та функцій соціально-інноваційних технологій, то в наукових працях простежується поступовий перехід від загального розуміння інновації як нової ідеї до її тлумачення як практичного інструменту організації соціальної діяльності. Дж. Малган, С. Такер, Р. Алі, Б. Сандерс підкреслюють, що соціальні інновації часто постають як нові комбінації вже наявних елементів, реалізовані на перетині різних сфер [36]. Вони також розглядають інновацію як процес, що охоплює генерацію ідей, апробацію, масштабування та навчання [36]. У такому розумінні соціально-інноваційні технології мають новаторський і прикладний характер, оскільки передбачають послідовне впровадження змін у соціальну практику. Цю думку доповнюють Н. Слівінська та Ю. Ковальчук, які наголошують, що соціальні інновації сприяють розвитку творчого потенціалу особи, зміцненню зв'язків із суспільними мережами, формують сприятливе середовище для технологічних та інформаційних нововведень і набувають цінності тоді, коли задовольняють потреби цільової групи, розв'язують її проблеми або створюють додаткові вигоди [20]. Найбільш чітко прикладний зміст соціально-інноваційних технологій окреслює О. Шевчук, яка визначає їх як методи організації діяльності для досягнення соціальних результатів через поєднання соціальних і електронних можливостей [26]. Авторка виокремлює такі характеристики, як алгоритмізованість, тиражованість, орієнтація на

результат, здатність підвищувати доступність та ефективність послуг в умовах цифровізації [26]. У цьому ж контексті О. Шевчук називає функції соціально-інноваційних технологій: підвищення ефективності управлінських процесів і використання ресурсів, забезпечення доступності послуг, персоналізацію обслуговування, покращення комунікації між суб'єктами взаємодії, зміцнення системи охорони здоров'я та здійснення постійного моніторингу якості послуг [26]. О. Набатова доповнює це бачення, підкреслюючи, що соціальні інновації забезпечують ефективне поєднання управлінських практик із механізмами соціального саморегулювання [15], а Н. Шакун зазначає, що такі технології охоплюють ідеї, методи, послуги та технології, які покращують функціонування соціальних структур і оптимізують соціальні зв'язки [23].

У наукових дослідженнях соціально-інноваційні технології розглядаються як нові методи організації діяльності та як засіб вирішення соціальних проблем і оновлення соціальної практики. Дж. Малган, С. Такер, Р. Алі, Б. Сандерс підкреслюють, що соціальні інновації виникають із усвідомлення незадоволеної потреби та пошуку ідеї, здатної її задовольнити, а відтак спрямовані на поліпшення життя людей [36]. Подібну думку висловлює О. Набатова, яка визначає їх як нововведення у соціальній сфері, що сприяють розв'язанню суперечностей нестабільного суспільного розвитку [15]. Н. Слівінська, Ю. Ковальчук також наголошують, що основною метою інноваційної діяльності є розв'язання соціальних проблем, отримання соціального визнання та інтеграція нових практик у суспільне життя [20]. О. Більська підкреслює, що інноваційний підхід є необхідним для подолання викликів сучасного суспільного розвитку та здатний змінювати усталені уявлення про інноваційні процеси [3]. Практичний вимір цього підходу простежується у дослідженні І. Шапошникової та М. Макара, які показують, що інноваційні соціальні технології забезпечують реабілітацію, соціалізацію, професійну адаптацію та підтримку вразливих груп завдяки використанню цифрових платформ, інтерактивних методик і дистанційних форм допомоги [25]. Водночас Ю. Говальдт і М. Шварц підкреслюють, що соціальна інновація набуває справжнього значення тоді, коли

вона поширюється, приймається суспільством і інституціоналізується як нова соціальна практика [33].

Отже, у наукових підходах соціально-інноваційні технології постають як практично орієнтовані способи оновлення соціальної діяльності, що поєднують новизну, алгоритмізованість, орієнтацію на результат і здатність відповідати на конкретні суспільні потреби. Їхнє значення полягає не лише у впровадженні нових ідей, а й у створенні таких соціальних практик, які можуть бути прийняті, відтворені та використані для підвищення ефективності управління, комунікації, надання послуг і розв'язання соціальних проблем.

Сутність громадських об'єднань у наукових дослідженнях висвітлено досить повно як особливого різновиду інститутів громадянського суспільства. Дослідники насамперед акцентують на добровільному характері таких утворень, їхній неприбутковості, самоврядності та незалежності від держави. Зокрема, У. Рамазанова розглядає громадські об'єднання як добровільні утворення, що виникають з ініціативи осіб на основі спільних інтересів, діють задля реалізації прав і свобод, не мають прибуткової мети та функціонують на засадах самоврядування і незалежності від держави [18]. Близьку позицію займає М. Русинюк, який акцентує на неприбутковому характері таких формувань, їх автономності від органів публічної адміністрації та спрямованості на досягнення суспільно значущих цілей [19]. Н. Жильнікова також пов'язує їх природу з добровільністю, інституційною оформленістю, незалежністю, неприбутковістю, відкритістю та гласністю [7].

Дослідники також достатньо ґрунтовно розкривають роль громадських об'єднань у громадянському суспільстві, їх функціональне призначення та участь у розв'язанні соціальних проблем. У. Рамазанова підкреслює, що саме через діяльність різних об'єднань виявляються форми суспільної активності громадян [18]. У ширшому суспільному контексті М. Ковалів і М. Русинюк наголошують на значенні громадських об'єднань для демократичного розвитку, становлення громадянського суспільства та підтримання стабільної еволюції соціуму [8; 19]. Ця роль конкретизується через функції, які виконують

громадські об'єднання. Науковці вказують на їх участь у виробленні державної політики, благодійній діяльності, захисті й лобіюванні інтересів, поширенні інформації, аналітичній, консультативній, правотворчій, правозастосовній, контрольній та соціально підтримувальній роботі [9; 8; 18; 19]. Соціальна спрямованість громадських об'єднань виявляється передусім у розв'язанні проблем окремих груп населення, захисті прав людини, реагуванні на соціальні питання та задоволенні суспільних інтересів, що простежується у працях Н. Жильнікової, І. Козій, У. Рамазанової та М. Русинюка [7; 9; 18; 19].

Помітне місце в наукових працях посідає і питання взаємодії громадських об'єднань із державою та громадою. У цьому аспекті дослідники поєднують два ключові положення: громадські об'єднання мають бути незалежними від державного втручання, але можуть активно взаємодіяти з органами влади та місцевого самоврядування для реалізації суспільно важливих завдань. У. Рамазанова наголошує, що громадські об'єднання не підпорядковуються державним структурам, проте беруть активну участь у суспільно-політичному та культурному житті держави і суспільства [18]. І. Козій, розкриваючи зміст самоврядності, підкреслює неприпустимість втручання державних органів у діяльність громадських об'єднань, окрім випадків, прямо визначених законом [9]. Н. Жильнікова вказує, що взаємодія з органами державної влади та місцевого самоврядування може здійснюватися через консультації, інформування, спільні комісії та виконання громадських завдань [7]. М. Ковалів пов'язує цю сферу з адміністративно-правовим статусом громадських об'єднань та їхніми відносинами з органами виконавчої влади [8].

Таким чином, громадські об'єднання у наукових працях розглядаються як самостійні інститути громадянського суспільства, що поєднують добровільність, неприбутковість, самоврядність і соціальну спрямованість діяльності. Їхня роль полягає у представництві інтересів громадян, участі у розв'язанні суспільних проблем, здійсненні контрольних, консультативних, інформаційних і соціально підтримувальних функцій, а також у взаємодії з державою та громадою без втрати організаційної незалежності.

Отже, науковий доробок уже забезпечив міцну теоретичну основу для розуміння сутності соціально-інноваційних технологій, громадських об'єднань та їх суспільного призначення. У працях дослідників соціально-інноваційні технології розкриваються як нові або оновлені соціальні практики, що мають прикладний характер, орієнтуються на конкретний соціальний результат, сприяють розв'язанню соціальних проблем, підвищують ефективність управління, комунікації та надання послуг. Водночас громадські об'єднання визначаються як добровільні, неприбуткові, самоврядні та незалежні від держави інститути громадянського суспільства, що виконують соціально значущі функції, представляють інтереси різних груп населення, беруть участь у розв'язанні суспільних проблем і взаємодіють із державою та громадою. Однак наукова прогалина полягає в тому, що наявні праці переважно зосереджені або на загальному осмисленні соціальних інновацій, або на правових, організаційних і суспільно-політичних аспектах діяльності громадських об'єднань. Натомість питання використання соціально-інноваційних технологій саме у діяльності громадських об'єднань ще не набуло достатнього спеціального висвітлення, що й визначає актуальність подальшого дослідження цього питання [26; 23; 18; 7; 8; 19].

1.3. Визначення принципів та методів дослідження застосування соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці проєктів

Дослідження застосування соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці проєктів громадських об'єднань потребує чіткого методологічного обґрунтування, оскільки йдеться про складну сферу, у якій поєднуються соціальні зміни, управлінські рішення, інформаційно-аналітичні процеси та практична діяльність організацій. Визначення принципів, підходів і методів такого дослідження дає змогу описати особливості використання відповідних технологій і показати, яким чином вони забезпечують збір, обробку, інтерпретацію та використання даних у процесі реалізації проєктів. У даному випадку методологія виступає основою для послідовного аналізу соціально-

інноваційних технологій як інструментів підтримки моніторингу, оцінювання, прогнозування, коригування дій і прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Методологія дослідження застосування соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці проєктів громадських об'єднань визначається комплексним і багаторівневим характером самого предмета дослідження. Вона є сферою, у якій поєднуються соціальні, організаційні, управлінські та технологічні процеси. Соціально-інноваційні технології функціонують у середовищі, де взаємодіють різні суб'єкти, інформаційні ресурси, управлінські рішення та очікувані суспільно значущі результати. Тому їх аналіз не може обмежуватися розглядом окремих інструментів або процедур, а має враховувати ширший контекст їх застосування у проєктній діяльності [27].

Побудова такої методології зумовлена потребою у дослідженні соціально-інноваційних технологій як складових цілісної системи. Окремі елементи цієї системи набувають значення лише через взаємозв'язок із загальною структурою діяльності, у межах якої здійснюються планування, управління, моніторинг та оцінювання проєктів. Системний підхід дозволяє аналізувати не тільки методи збору чи аналізу даних, а й механізми їх інтеграції в управлінські процеси. За такою логікою вивчення взаємодії між учасниками проєкту, інформаційними потоками, ресурсами та результатами діяльності є особливо важливим [13].

Багаторівневий характер дослідження передбачає поєднання різних рівнів аналізу – від вивчення загальних закономірностей функціонування соціально-інноваційних технологій до аналізу конкретних практик їх застосування. На теоретичному рівні це передбачає осмислення ролі технологій у забезпеченні інформаційної підтримки управлінських рішень. На прикладному рівні увага зосереджується на інструментах збору, обробки, візуалізації та інтерпретації даних. Даний підхід дає можливість поєднати концептуальне розуміння соціально-інноваційних технологій із дослідженням їх практичної ефективності та результативності [12].

Необхідність комплексного аналізу також пов'язана з динамічним характером соціальних процесів і постійною зміною умов реалізації проєктів. Соціально-інноваційні технології розвиваються під впливом нових суспільних потреб, цифрових рішень, організаційних практик і вимог до прийняття рішень на основі даних. Через це їх дослідження має враховувати як поточний стан застосування технологій, так і можливі напрями подальшого розвитку. Поєднання системного бачення, орієнтації на розвиток і врахування взаємозв'язків між різними компонентами проєктної діяльності створює підґрунтя для всебічного вивчення соціально-інноваційних технологій у сфері моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань [13].

Дослідження соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці проєктів має спиратися на принцип наукової обґрунтованості. Аналіз таких технологій потребує опори на перевірені положення, актуальні дані та результати практичного застосування, адже цей принцип дозволяє уникати декларативного опису інноваційності й зосереджувати увагу на тому, які саме інструменти забезпечують збір, обробку, інтерпретацію та використання інформації для прийняття рішень. У межах МіО це означає, що висновки про ефективність соціально-інноваційних технологій мають формуватися через аналіз доказів, показників, емпіричних даних і практичних результатів проєктної діяльності [27].

Принцип об'єктивності є важливим для дослідження соціально-інноваційних технологій, адже моніторинг і оцінка часто пов'язані з інтересами різних учасників проєкту. До таких учасників належать громадські об'єднання, донори, партнери, фахівці з оцінювання та бенефіціари. Об'єктивність передбачає зниження упередженості у виборі фактів, джерел, методів та інтерпретацій, а також критичне ставлення до уявлення про технології як автоматично ефективні інструменти. Так, соціально-інноваційні технології мають оцінюватися за тим, наскільки вони реально підвищують якість даних, прозорість процедур і обґрунтованість управлінських рішень [13].

Принцип всебічності дозволяє аналізувати соціально-інноваційні технології у зв'язку з внутрішніми та зовнішніми умовами реалізації проєкту. Для моніторингу та оцінки це означає врахування і технічних характеристик інструментів, і й організаційного середовища, ресурсів, рівня підготовки команди, очікувань стейкхолдерів, потреб цільових груп і вимог до звітності. Це дає змогу дослідити, як технології вбудовуються у ширші процеси управління проєктом, та визначити, які чинники впливають на успішне або формальне застосування таких технологій [27].

Принцип комплексності поєднується з принципами історизму і системності, тому що соціально-інноваційні технології у сфері МіО змінюються разом із розвитком цифрових інструментів, управлінських підходів і вимог до доказовості результатів. Аналіз цих технологій має враховувати їхню еволюцію від допоміжних інструментів збору інформації до систем підтримки прийняття рішень, прогнозування, моделювання й аналітичного супроводу проєктної діяльності. У такому розумінні наукова якість дослідження забезпечується поєднанням об'єктивності, системності, верифікованості, технологічної забезпеченості та практичної орієнтації на використання даних, що дозволяє розглядати соціально-інноваційні технології як елемент ширшої методологічної системи дослідження проєктної діяльності [12].

Методологічна основа дослідження соціально-інноваційних технологій у сфері МіО передбачає поєднання системного, комплексного, багаторівневого та прикладного підходів. Системний підхід дозволяє розглядати моніторинг і оцінку як взаємопов'язану сукупність елементів, серед яких важливими є цілі, індикатори, джерела даних, аналітичні інструменти, звітність і використання результатів. Комплексний підхід забезпечує врахування соціального, організаційного, управлінського та технологічного вимірів дослідження. Багаторівневий підхід дає змогу поєднувати загальні теоретичні положення з аналізом конкретних практик застосування соціально-інноваційних технологій [27].

Діяльнісний підхід посідає важливе місце у дослідженні, адже моніторинг і оцінка проєктів пов'язані з практичними діями суб'єктів, прийняттям рішень, використанням ресурсів і досягненням результатів. Тут соціально-інноваційні технології доцільно розглядати як елементи діяльності, які забезпечують інформаційний супровід проєкту. Вони допомагають фіксувати зміни, виявляти проблеми, аналізувати результати та підтримувати коригування подальших дій, що дозволяє пов'язати дослідження технологій із реальними процесами управління проєктами громадських об'єднань [13].

Прогностичний підхід має значення для дослідження соціально-інноваційних технологій, оскільки моніторинг і оцінка спрямовані і на опис поточного стану, і на виявлення можливих змін, ризиків та альтернатив розвитку проєкту. Соціально-інноваційні технології можна використовувати для аналізу майбутніх результатів, прогнозування наслідків управлінських рішень і визначення напрямів коригування діяльності. Тут важливими є моделювання, сценарний аналіз і робота з даними, які дозволяють оцінити можливі траєкторії розвитку проєктної діяльності. Прогностична логіка посилює прикладне значення МіО як інструменту управління змінами [13].

Цифрово-аналітичний підхід дозволяє досліджувати соціально-інноваційні технології через їхню здатність забезпечувати збір, обробку, структурування, візуалізацію та інтерпретацію даних. Тут МіО розглядається як інформаційно-аналітичний процес, у якому первинні дані перетворюються на практично значущі висновки. Цифрові інструменти посилюють можливості дослідження і дають змогу працювати з великими обсягами інформації, відкритими джерелами, автоматизованими системами та аналітичними моделями, що створює підґрунтя для більш доказового, оперативного й практично орієнтованого оцінювання проєктної діяльності [12].

Методичний апарат дослідження соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці проєктів має поєднувати теоретичні та загальнонаукові методи. Це потребує одночасного розчленування складного явища на окремі елементи і подальшого відновлення його цілісної логіки. Водночас, аналіз і

синтез дають змогу розглядати МіО як систему, що складається з цілей, індикаторів, джерел даних, процедур збору інформації, аналітичних інструментів і механізмів використання результатів. Індукція та дедукція забезпечують перехід від окремих практик застосування соціально-інноваційних технологій до ширших узагальнень, а також перевірку загальних положень на конкретних прикладах проєктної діяльності [27].

Емпіричний компонент методичного апарату дає змогу перейти від теоретичного осмислення соціально-інноваційних технологій до аналізу практик їх застосування. Спостереження, контент-аналіз відкритих даних, аналіз офіційної документації, веб-ресурсів, звітів, прикладів практичного використання цифрових або аналітичних інструментів є ключовими у такому контексті. Ці методи дозволяють виявити, як технології фактично вбудовуються у процеси моніторингу та оцінки, які дані продукуються, як використовуються результати і які обмеження виникають у процесі застосування таких технологій [27].

Прогностичні методи, моделювання і сценарний аналіз дають можливість розглядати соціально-інноваційні технології як інструменти фіксації поточного стану і як засоби аналізу можливих змін, ризиків та альтернатив розвитку проєкту. Моделювання відображає зв'язки між проблемою, діями, ресурсами, результатами та управлінськими рішеннями, а сценарний аналіз допомагає врахувати невизначеність, часові горизонти, вплив середовища і поведінку різних суб'єктів. Це важливий підхід для МіО – оцінювання проєктів має описувати вже досягнуті результати й підтримувати коригування подальших дій [13].

Цифрові й аналітико-статистичні інструменти посилюють методичний апарат дослідження і забезпечують роботу з великими обсягами даних, їх попередню обробку, структурування, візуалізацію та подальшу інтерпретацію. До них належать автоматизований збір даних, аналіз відкритих джерел, Data Mining, машинне навчання, системи підтримки прийняття рішень, Python, R та інші засоби цифрової обробки інформації. У сфері МіО ці інструменти

дозволяють переходити від первинних даних до аналітичних висновків, прогнозних моделей і практично значущої інформації для управління проєктом, завдяки чому методичний апарат дослідження поєднує теоретичне осмислення, емпіричну перевірку, прогностичний аналіз і цифрову обробку даних [12].

Окрему роль у методології дослідження відіграє автоматизована обробка даних із використанням API сервісів штучного інтелекту. OpenAI застосовувався для очищення, структурування, аналізу даних, змістової обробки та попередньої класифікації текстових матеріалів, а Whisper AI – для автоматизованого транскрибування відеозаписів (див. Додатки Б–В). Штучний інтелект виконує допоміжну функцію, пов'язану з кодуванням, узагальненням і виявленням повторюваних змістових ознак, не підміняючи авторську інтерпретацію. Остаточні висновки формуються на основі критичної перевірки отриманих результатів і їх співвіднесенні з теоретичними положеннями дослідження.

Розглянута методологічна основа дозволяє досліджувати соціально-інноваційні технології у сфері моніторингу та оцінки як цілісну систему, що поєднує принципи наукової обґрунтованості, об'єктивності, всебічності, комплексності, системності та практичної орієнтації. Поєднання загальнонаукових, емпіричних, прогностичних, цифрових і аналітико-статистичних методів створює можливість для вивчення як теоретичних засад, так і реальних практик застосування таких технологій у проєктній діяльності громадських об'єднань. Це забезпечує зв'язок між даними, їх аналітичною обробкою, оцінюванням результатів і подальшим використанням отриманих висновків для вдосконалення управління проєктами.

РОЗДІЛ 2
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЦІ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ

2.1. Роль фахівців з моніторингу та оцінки у діяльності громадських об'єднань

У діяльності громадських об'єднань фахівці з моніторингу та оцінки відіграють важливу роль у забезпеченні якості, прозорості та результативності проєктної роботи. Їхня діяльність не обмежується технічним збором даних та охоплює аналітичне опрацювання інформації, вивчення потреб цільових груп, підготовку висновків для управлінських рішень і налагодження комунікації між усіма учасниками проєктного процесу. У цьому контексті моніторинг і оцінка постають як інструменти контролю, адаптивного управління, громадської підзвітності та підвищення соціального впливу організації. Через це аналіз ролі МіО-фахівців дає змогу зрозуміти, яким чином громадські об'єднання перетворюють дані, зворотний зв'язок і результати спостереження на основу для вдосконалення власної діяльності.

Фахівець з моніторингу та оцінки у діяльності громадських об'єднань виконує і технічну функцію збору даних, і забезпечує інформаційно-аналітичну основу для управління проєктами. Його роль полягає у систематизації, обробленні та інтерпретації інформації, яка дозволяє зрозуміти поточний стан проєкту, динаміку змін і відповідність діяльності запланованим цілям [5]. Цей підхід забезпечує участь МіО-фахівця в управлінському циклі, оскільки результати його роботи використовуються для підготовки рішень, коригування дій і зниження ризиків [5]. Тут моніторинг перетворюється на механізм підтримки обґрунтованого управління організацією [1].

Аналітична роль МіО-фахівця особливо помітна в тому, що він має пояснювати причини відхилення від плану разом з їх фіксацією та пропонувати інформацію для подальших рішень. В. Савчук та К. Федорченко підкреслюють,

що якісний моніторинг передбачає поєднання фахівцем спостереження, збору даних, аналізу, прогнозування та підготовки висновків для управління під час процесу реалізації проєкту, щоб своєчасно виявляти проблеми, слабкі сигнали, ризики або нові тенденції [34]. Тому діяльність МіО-фахівця має превентивний характер, адже вона дозволяє реагувати на проблеми до того, як вони стануть критичними для результативності проєкту [34].

У громадських об'єднаннях фахівець з МіО також забезпечує зв'язок між потребами цільових груп і управлінськими рішеннями організації шляхом вивчення потреб, очікувань і задоволеності бенефіціарів, також аналізу того, наскільки соціальний проєкт відповідає реальним проблемам громади [24]. Зворотний зв'язок від отримувачів послуг і експертного середовища стає джерелом інформації для підвищення якості та результативності роботи громадських організацій [24]. У цьому сенсі МіО-фахівець допомагає організації оцінювати проєкти з позиції їхньої практичної корисності для людей, на яких вони спрямовані [24].

Також частиною ролі МіО-фахівця є робота з різними типами даних і джерелами інформації з поєднанням адміністративних, статистичних, соціологічних, фінансових, управлінських та первинних даних, щоб отримати цілісне уявлення про стан проєкту або організації [6]. Для цього фахівець має володіти методологічними навичками розробки інструментів збору даних, а саме: формування індикаторів, аналізу результатів і представлення інформації у зрозумілій формі [6; 1]. Так, його професійна роль поєднує аналітичну, методичну, цифрову та комунікаційну компетентності [1].

У проєктній діяльності громадських об'єднань МіО-фахівець виконує роль посередника між даними, командою, керівництвом, донорами, органами влади та громадськістю через підготовку звітів, аналітичних висновків, рекомендацій та інформації, яка може бути використана для коригування програм, удосконалення послуг і підвищення прозорості діяльності [16]. У сфері громадського контролю ця роль розширюється до незалежного аналізу ризиків, перевірки проєктних рішень, роботи з відкритими даними та підготовки

публічних висновків [37]. Таким чином, фахівець з МіО у громадському об'єднанні постає як аналітичний учасник управління, який допомагає перетворити інформацію на основу для рішень, підзвітності та покращення соціального впливу організації [24; 37].

Фахівець з моніторингу та оцінки у діяльності громадських об'єднань забезпечує якість проєктної роботи через постійне відстеження того, наскільки заплановані дії відповідають потребам цільових груп і очікуваним результатам. Моніторинг і оцінювання соціальних проєктів розглядаються як механізм підвищення якості соціальних послуг, що реалізуються недержавними громадськими організаціями за бюджетні кошти [24]. У цьому контексті діяльність МіО-фахівця пов'язана з підготовкою та управлінням якістю звітності й аналізом того, чи справді виконані заходи покращують становище отримувачів послуг [24].

Прозорість діяльності громадського об'єднання значною мірою залежить від того, наскільки системно фіксуються, пояснюються й оприлюднюються результати проєктів. Результати моніторингу мають бути представлені у формі звітів, висновків, публічних матеріалів або аналітичних документів, доступних для зацікавлених сторін [16]. Це пов'язано з тим, що відкритість дозволяє громаді, донорам, органам влади й бенефіціарам бачити, як реалізується проєкт, які результати вже досягнуто і які проблеми потребують коригування [16]. Отже, МіО-фахівець виконує функцію забезпечення публічної видимості діяльності організації [16].

Підзвітність громадського об'єднання формується через здатність обґрунтувати свої рішення, використання ресурсів і досягнення заявлених результатів. У випадку громадського моніторингу проєктів відбудови фахівці мають аналізувати відкриті дані, публічні закупівлі, бюджетні платежі, договори, акти виконаних робіт і ризики неефективних рішень [37]. Це показує, що МіО-фахівець перевіряє доброчесність, обґрунтованість і результативність дій, які здійснюються в межах проєкту, через що моніторинг перетворюється на

інструмент громадського контролю і підвищення довіри до діяльності організацій [37].

Результативність діяльності громадських об'єднань залежить від того, чи здатні вони використовувати дані моніторингу для коригування власних програм і послуг. Автори В. Галіцин, О. Суслов, Н. Самченко наголошують, що зібрана інформація має накопичуватися і використовуватися для прийняття управлінських рішень, перегляду дій і вдосконалення реалізації проєкту [5]. МіО-фахівець у цьому процесі допомагає встановити відхилення від запланованих результатів, визначити причини проблем і підготувати інформаційну основу для подальших рішень, що робить моніторинг елементом адаптивного управління, а не лише процедурою контролю [5].

Особливо важливо, що МіО-фахівець підтримує доказовість діяльності громадського об'єднання через роботу з кількісними і якісними показниками, індикаторами, зворотним зв'язком і оцінкою впливу. Для того, щоб оцінка показувала не тільки факт виконання заходів, а й відображала зміни, важливо враховувати думку бенефіціарів, експертів, партнерів та інших стейкхолдерів, які можуть оцінити практичну корисність і результативність проєкту [24]. Через це МіО-фахівець сприяє тому, щоб громадське об'єднання працювало прозоро, підзвітно, результативно і могло довести соціальну значущість своєї діяльності [24].

Ще одною частиною роботи МіО-фахівця є організація зворотного зв'язку від бенефіціарів, що дозволяє оцінити, якою мірою послуги чи проєктні заходи відповідають потребам цільової групи. Т. Шаповалова зазначає, що інформація про задоволеність отримувачів послуг стимулює громадські організації та органи управління до підвищення якості й результативності роботи [24]. Подібну логіку простежує С. Гордійчук, яка розглядає соціологічні опитування як інструмент отримання оцінок від внутрішніх споживачів послуг і джерело інформації для управлінських рішень [6]. Тому, окрім збору оцінок цільової аудиторії, МіО-фахівець має включати їх у процес перегляду й удосконалення проєктних рішень [24; 6].

Партисипативний характер роботи МіО-фахівця проявляється також у залученні різних стейкхолдерів до планування, моніторингу, оцінки й обговорення результатів. У навчальному посібнику ЮНІСЕФ наголошується, що до цих процесів доцільно включати дітей, молодь, молодіжні та дитячі організації, громадські організації, партнерські й донорські структури, наукові установи та органи влади [16]. С. Гордійчук також підкреслює значення роботи з різними групами зацікавлених сторін, зокрема студентами, викладачами, роботодавцями та іншими учасниками організаційного процесу [6]. Відповідно, МіО-фахівець виконує координаційну роль, оскільки має узгоджувати участь різних сторін, визначати їхні функції та забезпечувати використання отриманих даних [16; 6].

Комунікаційна роль МіО-фахівця особливо помітна на етапі підготовки й поширення звітності. У навчальному посібнику зазначається, що моніторингові звіти, окрім фактичних даних, мають містити основні висновки, відхилення від планових значень, порівняння результатів і пропозиції щодо розв'язання проблем [16]. С. Гордійчук звертає увагу на те, що результати моніторингу можуть бути представлені у числовій і графічній формі, а електронне анкетування полегшує автоматичну обробку та узагальнення даних [6]. Отже, МіО-фахівець має забезпечувати зрозумілість, наочність і доступність для тих, хто зацікавлений у результатах проєкту [16; 6].

У громадському контролі комунікаційна функція МіО-фахівця поєднується з адвокаційною, оскільки результати аналізу можуть бути підставою для звернення до відповідальних органів, донорів або партнерів. В аналітичному звіті від Transparency International Ukraine та ВНР Foundation зазначено, що після виявлення ризиків громадські фахівці мають оприлюднювати аналіз, звернення, відповіді та інші документи, пов'язані з моніторингом проєктів [37]. Це означає, що МіО-фахівець має можливість сприяти публічному обговоренню проблем, підвищенню прозорості й тиску на відповідальних суб'єктів через що результати моніторингу й оцінки стають основою для практичних змін, не залишаючись формальним елементом звітності [37].

Отже, фахівець з моніторингу та оцінки у громадському об'єднанні виконує комплексну роль, що поєднує аналітичні, методичні, комунікаційні, координаційні та контрольні функції. Його робота забезпечує зв'язок між потребами бенефіціарів, цілями проєкту, рішеннями команди, вимогами донорів і очікуваннями громадськості. Завдяки збору й аналізу даних, організації зворотного зв'язку, підготовці звітів, виявленню ризиків і представленню результатів МіО-фахівець сприяє підвищенню прозорості, підзвітності та доказовості діяльності громадських організацій, що дозволяє розглядати моніторинг і оцінку як важливий елемент професіоналізації громадського сектору та посилення його здатності до ефективного соціального впливу.

2.2. Види соціально-інноваційних технологій, що застосовуються у процесах моніторингу та оцінки

У процесах моніторингу та оцінки соціально-інноваційні технології виконують системоутворювальну роль, оскільки забезпечують збір, аналіз, інтерпретацію та практичне використання даних для вдосконалення соціальних проєктів. Їх застосування охоплює інформаційно-аналітичні, цифрові, партисипативні, комунікаційні та адаптивні інструменти, які дозволяють громадським об'єднанням виявляти потреби цільових груп, відстежувати зміни, оцінювати результативність і коригувати власну діяльність. Таким чином, МіО-фахівець постає як важливий механізм доказового управління, прозорості, підзвітності та організаційного навчання.

Соціально-інноваційні технології у процесах моніторингу та оцінки передусім проявляються як системи збору, обробки, систематизації та аналізу даних, що дозволяють оцінювати перебіг і результати соціальних проєктів. У матеріалах ЮНІСЕФ моніторинг подано як комплексну систему спостереження за виконанням запланованих завдань, яка забезпечує регулярне отримання інформації про прогрес реалізації Плану дій [16]. Подібний підхід простежується у Т. Шаповалової, яка пов'язує моніторинг і оцінювання з аналізом кількісних і якісних показників соціальних програм, їх результативності, ефективності та

відповідності потребам громади [24]. Отже, інформаційно-аналітичні технології виступають основою для доказового управління, оскільки вони переводять окремі дані про діяльність у придатну для прийняття рішень аналітичну інформацію [16; 24].

Важливе місце серед таких технологій займають індикатори, показники, бази даних і процедури порівняння фактичних результатів із плановими значеннями. У джерелі ЮНІСЕФ підкреслюється, що на етапі планування системи моніторингу необхідно визначити інформаційні потреби, індикатори виконання заходів, джерела даних, способи їх отримання, відповідальних осіб і періодичність збору інформації [16]. У В. Тимофеєва моніторинг також пов'язується зі збором, обробкою та аналізом оціночних даних, зокрема через їх порівняння з показниками моніторингу [22]. Такий підхід дозволяє розглядати індикаторне планування як одну з базових соціально-інноваційних технологій МіО, що забезпечує системність, вимірюваність і порівнюваність результатів [16; 22].

Цифрові інструменти посилюють оперативність, точність і доступність моніторингових даних, оскільки дають змогу швидше збирати, обробляти та представляти інформацію. С. Гордійчук описує електронне анкетування як технологію, що дозволяє обирати персональний або анонімний режим, встановлювати часові межі доступу, проходити опитування з будь-якої точки доступу до Інтернету та автоматично обробляти результати [6]. У джерелі також наголошено, що електронний формат забезпечує узагальнений аналіз у числовій і графічній формі, що робить результати більш наочними для подальшого використання [6]. Подібну логіку розвиває В. Тимофеєв, який пов'язує моніторинг із цифровими сервісами, електронними адміністративними послугами та онлайн-інструментами оцінювання якості [22].

Окремий напрям інформаційно-аналітичних і цифрових технологій становить робота з відкритими даними, реєстрами, платформами та публічними джерелами інформації. В аналітичному звіті громадський моніторинг проєктів відбудови розглядається через аналіз сайтів місцевих рад, публічних запитів,

закупівель, бюджетних платежів, договорів, актів виконаних робіт, системи Prozorro, державних реєстрів і цифрової екосистеми DREAM [37]. Такі інструменти дозволяють громадським організаціям перевіряти факт реалізації проєкту та його доцільність, фінансову обґрунтованість, ризики завищення вартості, якість закупівель і поточний стан виконання робіт [37]. У цьому випадку цифрові технології стають основою громадського контролю, антикорупційного аналізу та підвищення прозорості управлінських процесів [37].

Інформаційно-аналітичні технології у МіО важливі ще й тому, що вони дозволяють описувати стан проєкту та виявляти проблеми, пояснювати причини відхилень і формувати підстави для коригувальних рішень. У роботі В. Кошіль соціальні технології пов'язуються з інформаційним забезпеченням, аналізом, координацією управлінських дій, корекцією процесу та оцінкою ефективності впровадження [11]. У Т. Шаповалової інформаційно-аналітична система соціальних послуг розглядається як механізм їх оцінювання та популяризації серед населення, а також як інструмент зв'язку між потребами громади, плануванням послуг і аналізом результативності [24]. Тому такі технології виконують центральну роль у МіО, оскільки забезпечують перехід від розрізнених даних до управлінських висновків, підзвітності та покращення якості соціальних проєктів [11; 24].

Партисипативний характер соціально-інноваційних технологій у процесах моніторингу та оцінки проявляється в тому, що оцінювання не обмежується внутрішнім аналізом організації, а передбачає залучення різних груп стейкхолдерів. У матеріалах ЮНІСЕФ підкреслюється, що до планування, моніторингу, оцінки, вивчення і вдосконалення мають долучатися діти, молодь, молодіжні та дитячі організації, громадські організації й інші зацікавлені сторони [16]. Це дозволяє враховувати адміністративні та управлінські показники, і також досвід тих, на кого безпосередньо спрямовані соціальні програми [16]. Таким чином, участь бенефіціарів стає технологією підвищення точності, інклюзивності та практичної корисності МіО [16].

Значення зворотного зв'язку як соціально-інноваційної технології простежується в джерелах, де моніторинг і оцінка пов'язуються з оцінкою задоволеності, досвіду та потреб цільових груп. Т. Шаповалова наголошує, що інформація від бенефіціарів про задоволеність соціальними послугами стимулює громадські організації та органи управління до підвищення якості й результативності роботи [24]. С. Гордійчук також розглядає анонімні соціологічні опитування як інструмент отримання оцінок від учасників процесу, що дозволяє виявляти недоліки, аналізувати якість послуг і приймати управлінські рішення [6]. Отже, опитування, анкетування та інші механізми зворотного зв'язку виконують інформаційну та коригувальну функції в системі МіО.

Комунікаційна складова соціально-інноваційних технологій полягає у тому, що результати моніторингу та оцінки мають бути представлені, обговорені й використані різними учасниками проєктного процесу. У посібнику ЮНІСЕФ наголошується на важливості оприлюднення результатів через друковані й електронні публікації, сайти, розсилки для громадських організацій, соціальні мережі, громадські слухання та зустрічі з дітьми і молоддю [16]. Це забезпечує прозорість і підзвітність, а також створює умови для публічного обговорення висновків моніторингу [16]. За подібною логікою в аналітичному звіті розглядається оприлюднення аналізу, звернень, відповідей і документів як частину громадського моніторингу, що посилює публічний вплив на якість управлінських рішень [37].

Окреме значення мають технології відкритої участі, які дають змогу користувачам, громадам і ширшим мережам долучатися до вироблення, перевірки та вдосконалення соціальних рішень. Дж. Малган, С. Такер, Р. Алі, Б. Сандерс підкреслюють значення користувацького внеску, взаємного рецензування, зворотного зв'язку, відкритих методів і соціального програмного забезпечення, які підтримують колективну перевірку та взаємне оцінювання соціальних інновацій [36]. К. Шуберт також звертає увагу на способи оцінювання за участю користувачів, тобто способи оцінювання, у яких

враховується досвід користувачів і тих, хто безпосередньо залучений до інновації [35]. Підходи, вказані дослідниками, змінюють логіку МіО, оскільки оцінювання перестає бути лише експертною процедурою і стає процесом спільного вироблення знання про результати, цінність і придатність соціальних змін [36; 35].

Партисипативні та комунікаційні технології також проявляються у формах громадської активності, самоорганізації й цифрової демократії. О. Васильєва та Л. Горошкова розглядають соціальні квести, електронні петиції, електронні звернення, цифрові обговорення, фандрайзинг і краудфандинг як інструменти, що активізують громадянську участь, комунікацію та взаємодію між громадою, владою, бізнесом і самоорганізованими структурами [4]. У контексті МіО такі технології можуть підтримувати виявлення потреб, фіксацію громадської позиції, оцінювання рівня залучення та аналіз результативності соціальних ініціатив [4]. Вони показують, що соціально-інноваційні технології у моніторингу та оцінці спрямовані на формування діалогу, довіри, публічності та спільної відповідальності за соціальні результати [4; 16].

МіО-технології у процесах соціального інновування не обмежуються підсумковим контролем результатів, а супроводжують повний цикл роботи з новою соціальною ідеєю. У джерелах соціальна інновація описується як процес, що починається з виявлення незадоволеної потреби, переходить до розроблення ідеї, прототипування, пілотування, оцінювання, масштабування, поширення та подальшого навчання [36]. Це означає, що моніторинг і оцінка стають інструментом перевірки, адаптації та вдосконалення соціального рішення на кожному етапі його розвитку, що дозволяє розглядати МіО як технологію, яка забезпечує перехід від первинної ідеї до стійкої практики, здатної відповідати реальним соціальним потребам [36].

Початковим етапом такого циклу є виявлення потреб, проблем і соціальних розривів, які потребують нового способу розв'язання. Автори підкреслюють, що соціальні інновації виникають із розуміння незадоволених потреб, спостереження, слухання, аналізу досвіду людей і пошуку практик, які вже

працюють у реальному житті [36]. Подібний підхід простежується у Т. Шаповалової, яка пов'язує діяльність громадських організацій із вивченням потреб і очікувань клієнтів, збором інформації про попит на послуги та зміни соціальної ситуації у громаді [24]. Отже, МіО-технології на цьому етапі виконують діагностичну функцію, оскільки допомагають обґрунтувати необхідність конкретного соціального проєкту [24].

Наступним елементом циклу є апробація ідеї через прототипування, пілотування, тестування та проміжне оцінювання. У роботі Дж. Малган, С. Такер, Р. Алі, Б. Сандерс підкреслюється, що нові соціальні моделі часто запускаються у нестійкій прототипній формі, після чого потребують підтримки, уточнення і перевірки на практиці [36]. О. Коломієць і Т. Демиденко також розглядають соціальний проєкт як інноваційний процес, що проходить шлях від розробки ідеї до її впровадження, а тому, окрім оцінювання кінцевого результату, потребує уваги до самого процесу реалізації [10]. Таким чином, МіО дозволяє визначити, чи відповідає проєкт потребам цільової групи, чи є своєчасним, адресним, доступним, прозорим і результативним [10].

МіО-технології також забезпечують корекцію, модифікацію і вдосконалення соціальних рішень у процесі їх реалізації. В. Кошіль підкреслює, що соціальні технології передбачають поетапну координацію управлінських дій, визначення алгоритму операцій, інформаційне забезпечення, аналіз і корекцію залежно від змін у процесі [11]. У матеріалах ЮНІСЕФ моніторинг прямо пов'язується з порівнянням фактичних і планових показників, виявленням відхилень, пошуком причин проблем і підготовкою коригувальних заходів [16]. Тому МіО у повному циклі соціальної інновації виконує адаптивну функцію, оскільки дозволяє змінювати дії відповідно до отриманих даних, а не залишати проєкт незмінним після його запуску [16].

Завершальні етапи циклу пов'язані з оцінкою впливу, масштабуванням, поширенням і повторним використанням рішень. Т. Шаповалова наголошує, що оцінка впливу має вимірювати зміни, пов'язані з програмними заходами, і дозволяти зрозуміти, чи справді соціальний проєкт спричинив очікувані

соціальні зміни [24]. О. Коломієць і Т. Демиденко підкреслюють, що після завершення фінансування важливо не втратити інноваційний потенціал проєктної ідеї та використовувати результати для корекції, модифікації, створення нового проєкту або дифузії ідеї в інші сфери [10]. За логікою авторів МіО-технології підтримують і оцінювання завершеного проєкту, і організаційне навчання, стійкість, масштабування та повторне використання ефективних соціальних рішень [10; 36].

Отже, соціально-інноваційні технології у процесах МіО поєднують роботу з даними, цифрові інструменти, залучення стейкхолдерів, публічну комунікацію та оцінювання повного циклу соціальної інновації. Інформаційно-аналітичні й цифрові технології забезпечують системність, доказовість і порівнюваність результатів; партисипативні та комунікаційні підходи дають змогу враховувати досвід бенефіціарів і громад; а оцінка впливу, корекція, масштабування й повторне використання рішень підтримують сталість соціальних змін. Таким чином, МіО-технології виступають важливим інструментом підвищення якості соціальних проєктів, посилення довіри до громадських об'єднань і перетворення окремих інноваційних практик на стійкі моделі соціальної дії.

2.3. Аналіз практики використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань

Аналіз практики використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань дає змогу розглядати їх як цілісні механізми реагування на соціальні виклики, організації проєктної діяльності та забезпечення сталості результатів. У цьому контексті громадські об'єднання постають як гнучкі суб'єкти соціальних змін, здатні швидко виявляти потреби цільових груп, створювати або адаптувати нові рішення, перевіряти їхню ефективність і вдосконалювати практики відповідно до отриманого досвіду. Особливого значення набувають соціальні проєкти, моніторинг, оцінка впливу, корекція дій, повторне використання успішних моделей, а також організаційна, кадрова, ресурсна та інституційна спроможність громадських організацій.

Громадські об'єднання використовують соціально-інноваційні технології як практичний спосіб швидкого реагування на нові або загострені соціальні проблеми. У роботах дослідників підкреслюється, що соціальні інновації часто виникають радше із конкретних потреб, мотивацій і проблем окремих людей або громад ніж з абстрактних управлінських рішень [36]. Тому громадські організації, благодійні структури, спільнотні групи та НУО можуть бути середовищем, де нові ідеї швидко переходять у практичну дію, навіть якщо спочатку існують у нестійкій або прототипній формі [36]. Такий чином ГО реагують на потреби цільових груп більш гнучко, ніж традиційні інституції, оскільки їхня діяльність часто безпосередньо пов'язана з досвідом бенефіціарів і локальними проблемами громади [36].

Практика швидкого реагування особливо помітна у соціальних проєктах, які розглядаються як інструмент упровадження інновацій у соціальній роботі. О. Коломієць і Т. Демиденко зазначають, що в умовах пандемії, війни, ризикогенності та нестабільності традиційні соціальні технології можуть потребувати корекції, не діяти або бути відсутніми [10]. За таких умов соціальний проєкт стає механізмом оперативного впровадження нових рішень, спрямованих на мінімізацію або розв'язання конкретної соціальної проблеми [10]. Для громадських об'єднань це означає можливість створювати адресні, своєчасні й доступні форми підтримки, орієнтовані на конкретну групу людей або громаду [10].

Після 24 лютого 2022 року така здатність громадських об'єднань до швидкого реагування стала необхідною, оскільки зросла громадянська активність, поширилися волонтерські ініціативи та почали виникати нові соціальні проєкти [10]. Таким чином, громадські організації постають суб'єктами створення інноваційних рішень у відповідь на нові соціальні виклики [10]. Подібну логіку демонструє Т. Шаповалова, яка наголошує, що недержавні громадські організації часто орієнтуються на конкретну групу клієнтів і будують свою роботу на вивченні їхніх потреб [24]. Завдяки цьому ГО

можуть формувати соціальні послуги й програми, які краще відповідають актуальним запитам отримувачів допомоги [24].

Соціально-інноваційні технології швидкого реагування проявляються в адаптації вже наявних ідей до нових умов. О. Коломієць і Т. Демиденко підкреслюють, що інноваційність соціального проєкту може полягати як у принципово новій ідеї, так і в пристосуванні вже відомої практики до іншої ситуації, цільової групи або сфери діяльності [10]. Це важливо для громадських об'єднань, оскільки в умовах обмежених ресурсів вони не завжди мають змогу створювати абсолютно нові рішення, але можуть ефективно модифікувати, переносити або комбінувати наявні практики [10]. Таким чином, соціально-інноваційна діяльність ГО полягає у здатності швидко добирати придатні інструменти й адаптувати їх до реальної проблемної ситуації [10].

Практичне використання соціально-інноваційних технологій у громадських об'єднаннях також пов'язане з діяльністю у сферах, де потрібне оперативне реагування на суспільні потреби. ЮНІСЕФ розглядає систему моніторингу та оцінки ініціативи «Громада, дружня до дітей та молоді» як спосіб відстеження того, чи справді дії впливають на життя дітей і молоді [16]. В аналітичному звіті продемонстровано, що у сфері відбудови громадські організації можуть застосовувати моніторингові, аналітичні й контрольні інструменти для оцінки потреб, перевірки доцільності проєктів і виявлення ризиків неефективних рішень [37]. Отже, соціально-інноваційні технології дають ГО можливість швидко реагувати на соціальні проблеми та перевіряти, наскільки обрані рішення відповідають реальним потребам цільових груп [16; 37].

Практика використання соціально-інноваційних технологій у громадських об'єднаннях часто розгортається як послідовний проєктний цикл, у межах якого нова соціальна ідея проходить шлях від початкового задуму до практичного випробування, оцінювання і подальшого поширення. Соціальні інновації формуються через процес відкриття, у якому ідеї можуть змінюватися, адаптуватися до нових умов і переходити між різними секторами [36]. Для громадських об'єднань це означає, що соціально-інноваційна практика

передбачає поступову перевірку, уточнення і закріплення рішення в організаційній діяльності, тому важливими стають прототипування, пілотування, навчання через дію та оцінювання, які дозволяють зрозуміти, чи має нова ідея потенціал для подальшого використання [36].

Соціальний проєкт у діяльності громадських об'єднань можна розглядати як практичну форму проходження такого циклу, тому що він поєднує інноваційну ідею, організацію дій, роботу з цільовою групою і перевірку результату. О. Коломієць і Т. Демиденко підкреслюють, що соціальні проєкти є одночасно інноваційним продуктом та інноваційним процесом, адже охоплюють шлях від розроблення ідеї до її впровадження [10]. Так інноваційність проявляється не лише у створенні нової послуги, методики чи заходу, а й у способі організації роботи з бенефіціарами, донорами та громадою [10]. Тому оцінювання соціального проєкту має враховувати те, наскільки своєчасно, адресно, доступно, прозоро і результативно його кінцевий результат був реалізований [10].

Після первинного впровадження соціально-інноваційна технологія потребує перевірки, корекції та доопрацювання, оскільки не кожне рішення одразу відповідає потребам цільової групи або умовам конкретної громади. У матеріалах ЮНІСЕФ моніторинг і оцінка розглядаються як практичні інструменти, що дозволяють порівнювати фактичні результати з плановими показниками, виявляти відхилення, визначати причини проблем і готувати коригувальні заходи [16]. Подібна логіка простежується у В. Кошіль, яка пов'язує соціальні технології з поетапною координацією управлінських дій, інформаційним забезпеченням, аналізом і корекцією процесу залежно від змін у практичній діяльності [11]. Отже, МіО в проєктному циклі виконує адаптивну функцію, допомагаючи громадському об'єднанню змінювати інструменти роботи відповідно до отриманих даних [16; 11].

Іншим етапом проєктного циклу є оцінка впливу, яка дозволяє перейти від фіксації виконаних заходів до аналізу соціальних змін. Т. Шаповалова наголошує, що оцінювання соціальних проєктів, окрім якості наданих послуг,

має враховувати вплив програмних заходів на соціальні зміни [24]. Такий підхід важливий для громадських об'єднань, оскільки він дозволяє визначити, чи справді проєкт розв'язує або мінімізує проблему, заради якої був створений [24]. У цьому сенсі оцінка впливу стає способом зрозуміти його практичну цінність, обґрунтувати подальше фінансування, змінити підхід або підготувати новий етап роботи [24].

Завершення фінансування або формальне закриття проєкту не означає завершення соціально-інноваційної практики, оскільки вдалі рішення можуть бути повторно використані, модифіковані або перенесені в інші сфери. О. Коломієць і Т. Демиденко підкреслюють, що після завершення фінансування важливо не втратити інноваційний потенціал проєктної ідеї та використовувати результати для усунення помилок, корекції, вдосконалення, створення нового або модифікованого проєкту і дифузії ідеї в інші сфери [10]. Дж. Малган, С. Такер, Р. Алі, Б. Сандерс також наголошують, що соціальні інновації потребують масштабування, поширення, навчання і підтримки через мережі, партнерства та ресурси, тому громадські об'єднання можуть накопичувати соціально-інноваційний досвід не тільки через реалізацію окремих проєктів, а й шляхом збереження, адаптації та повторного використання ефективних моделей дії [10 36].

Ефективність соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань залежить не тільки від наявності нової ідеї, а й від здатності організації забезпечити її практичне впровадження. Соціальні інновації легше розвиваються за наявності практичних мереж, політичних союзників, сильних громадських організацій, прогресивних фондів і філантропічної підтримки [36]. Крім того багато інновацій не вдається масштабувати через недостатність механізмів просування, адаптації та поширення, що означає, що соціально-інноваційна діяльність громадських об'єднань, окрім креативності, потребує організаційної стійкості, ресурсів, партнерств і здатності підтримувати нове рішення після його запуску [36].

Організаційна спроможність громадського об'єднання проявляється у здатності впорядковувати власну діяльність, визначати форми роботи, розподіляти функції та забезпечувати послідовність дій. М. Ковалів підкреслює, що діяльність громадських об'єднань має бути цілеспрямованою, структурованою і пов'язаною з ефективним виконанням статутних завдань [8]. Тому у контексті громадських об'єднань соціально-інноваційні технології не можуть залишатися хаотичними ініціативами, тому що їх результативність залежить від правової, організаційної та управлінської визначеності [8]. Практичне використання нових підходів потребує чітких форм діяльності, внутрішньої координації та здатності громадської організації діяти як стабільний суб'єкт соціальних змін [8].

Ресурсна спроможність також є важливою умовою практичного ефекту соціально-інноваційних технологій. Н. Жильнікова звертає увагу на те, що сталість діяльності громадських організацій залежить від доступу до фінансових ресурсів, зокрема грантів, програмної підтримки, контрактів або інших джерел фінансування [7]. Авторка також підкреслює, що українські громадські організації часто залежать від іноземних і місцевих донорів, а державні кошти становлять лише незначну частину їхніх бюджетів [7]. Це створює ризик нестабільності, коли інноваційні проєкти можуть бути започатковані, але не отримати достатнього продовження або масштабування через обмежені фінансові можливості [7].

Кадрова й експертна спроможність визначає, наскільки якісно громадські об'єднання можуть застосовувати складні соціально-інноваційні технології на практиці. В аналітичному звіті наголошується, що громадський моніторинг проєктів відбудови потребує секторальної експертизи у сферах проєктування, архітектури, будівництва, інженерії та технічного нагляду [37]. Подібна проблема простежується у Т. Шаповалової, яка звертає увагу на дефіцит кадрів, здатних професійно працювати у сфері оцінки соціальних проєктів [24]. Отже, ефективність соціально-інноваційних технологій залежить від того, чи має

громадське об'єднання фахівців, які можуть і реалізувати проєкт, і оцінити його якість, вплив, ризики та відповідність потребам цільових груп [24; 37].

Інституційні умови можуть як посилювати, так і обмежувати практичне використання соціально-інноваційних технологій у громадських об'єднаннях. Так, згідно з аналітичним звітом громадський моніторинг у сфері відбудови ускладнюється неповнотою доступної інформації, відсутністю чіткої стратегії, слабкою координацією, нечіткими правилами публічності та ризиками політичного впливу [37]. О. Васильєва та Л. Горошкова також підкреслюють, що впровадження соціальних інновацій в Україні перебуває на етапі становлення, а досвід взаємодії самоорганізованих структур з органами самоврядування ще недостатньо розвинений [4]. Тому практичний результат соціально-інноваційних технологій залежить від ширшого середовища: відкритості даних, якості правил, партнерської взаємодії, підтримки самоорганізації та здатності інституцій створювати умови для сталих громадських ініціатив [37; 4].

Отже, практика використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань охоплює три взаємопов'язані виміри: оперативне реагування на актуальні соціальні проблеми, проходження повного проєктного циклу від ідеї до оцінки й масштабування, а також залежність результативності інновацій від внутрішньої та зовнішньої спроможності організації. Громадські об'єднання можуть створювати адресні рішення для цільових груп, адаптувати наявні практики до нових умов, оцінювати вплив реалізованих проєктів і використовувати набуті результати для подальшого розвитку. Ефективність таких технологій не є автоматичною, а залежить від фінансування, професійних кадрів, експертності, відкритості даних, правової визначеності, координації та здатності підтримувати інноваційні рішення після їх запуску.

РОЗДІЛ 3
ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ ФАХІВЦІВ З МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ

3.1. Обґрунтування методу глибинного експертного інтерв'ю

Обґрунтування методу глибинного експертного інтерв'ю пов'язане з потребою отримати якісну інформацію про досвід, професійні оцінки, практики та інтерпретації фахівців, залучених до досліджуваної сфери. Це доречно для аналізу складних і частково неформалізованих процесів, які не можуть бути повністю розкриті через стандартизовані анкети, документи або кількісні показники.

Метод глибинного експертного інтерв'ю дає змогу отримати якісну інформацію, що виходить за межі формалізованих відповідей і фіксує смисли, досвід та інтерпретації респондентів. На відміну від стандартизованого опитування, цей метод орієнтований на розгорнуте пояснення позиції учасника, його бачення проблеми та власне розуміння досліджуваних процесів. Тобто респондент не розглядається як пасивне джерело інформації, а постає учасником формування дослідницького знання через опис власного досвіду й оцінок. Це особливо важливо для якісного дослідження, тому що через глибинне інтерв'ю можна виявити ті аспекти явища, які не завжди доступні через анкетування або аналіз документів [29].

Глибинне інтерв'ю є доцільним тоді, коли дослідника цікавлять факти, а також те, як респонденти пояснюють, осмислюють і пов'язують між собою певні події, практики або рішення. Особливого значення набувають сприйняття, професійні уявлення, досвід участі в певних процесах і змістові інтерпретації, які формуються в ході розмови. Глибинний формат дозволяє отримувати детальні описи ситуацій, мотивів, оцінок і зв'язків між окремими елементами досліджуваного явища, не обмежуючись короткими відповідями. Тому цей метод може бути використаний для вивчення складних соціальних процесів, де

важливо зрозуміти зовнішній перебіг подій і суб'єктивну логіку їх сприйняття респондентами [29].

Експертний характер інтерв'ю посилює його методологічне значення і дає змогу звернутися до осіб, які володіють спеціальним знанням, професійним досвідом або практичною залученістю до певного поля діяльності. Експертне знання не зводиться лише до фактів, технічних відомостей або опису процедур, оскільки воно охоплює також індивідуальні перспективи, оцінки, орієнтації та неявні інтерпретації. Завдяки цим компонентам можливо глибше зрозуміти, як експерти бачать певну сферу, які смисли вкладають у власні дії та як їхні оцінки впливають на розуміння досліджуваного процесу. Отже, експертне інтерв'ю є важливим методом для виявлення професійної інформації та інтерпретативного знання, що формується на основі досвіду респондента [30].

Метод експертного інтерв'ю також дає змогу отримати інформацію про процеси, які не завжди можна безпосередньо спостерігати або повноцінно відтворити за допомогою відкритих джерел. Експерти можуть пояснити, як саме ухвалювалися рішення, які чинники впливали на дії учасників, які зв'язки існували між різними рівнями процесу та чому події розгорталися певним чином. Завдяки цьому експертне інтерв'ю дозволяє поєднувати аналіз практичного досвіду, контексту, професійних оцінок і механізмів дії. Його цінність полягає в можливості отримати поглиблене якісне знання про ті сторони соціальної реальності, які залишаються недостатньо видимими у формалізованих даних або кількісних показниках [38].

Ефективність глибинного експертного інтерв'ю значною мірою залежить від того, наскільки чітко воно пов'язане з дослідницьким питанням і логікою добору респондентів. Під час проведення якісного дослідження учасники інтерв'ю мають володіти релевантним досвідом або знанням щодо теми – це забезпечує змістовну насиченість отриманих даних. Добір респондентів у такому випадку орієнтується в першу чергу на здатність учасників надати глибокі й змістовні пояснення досліджуваного явища. Тому якість глибинного інтерв'ю

визначається відповідністю між дослідницькою проблемою, характеристиками респондентів і типом інформації, яку необхідно отримати [29].

Інтерв'ю-гайд у межах експертного інтерв'ю виконує функцію тематичної рамки запитань і відповідей. Він передбачає підготовку відкритих запитань, які дають змогу респонденту розгорнуто описати власний досвід, оцінки та інтерпретації, але водночас залишає простір для уточнень, додаткових запитів і зміни логіки розмови відповідно до відповідей. Проблемно-центроване експертне інтерв'ю поєднує відкритий наративний початок із подальшими загальними та конкретними уточнювальними запитаннями, що дозволяють поглибити окремі фрагменти відповіді. Завдяки цьому дослідник може зберігати баланс між відкритістю до індивідуальної перспективи експерта і необхідністю отримати порівнювані дані за ключовими тематичними напрямами [30].

Організація експертного інтерв'ю також потребує уважного ставлення до комунікативної ситуації, оскільки на якість відповідей впливають довіра, позиція інтерв'юера, формулювання запитань і характер взаємодії з респондентом. Дослідник має уникати навідних запитань, зберігати нейтральну позицію та використовувати уточнення для поглиблення відповідей, прояснення суперечностей і зіставлення отриманої інформації з іншими джерелами. Добір експертів має бути проблемно й компетентнісно орієнтованим, тобто ґрунтуватися на їхньому знанні досліджуваної проблеми, практичній залученості або здатності пояснити певний процес. Отже, ефективність експертного інтерв'ю залежить від поєднання підготовленого інструментарію, гнучкої дослідницької стратегії та рефлексивного ведення розмови [38].

Дані, отримані за допомогою глибинного експертного інтерв'ю, потребують систематичного аналізу, оскільки сам факт проведення розмови ще не забезпечує наукової якості результатів. Якісне інтерв'ю дає дослідникові розгорнутий текстовий матеріал, який має бути впорядкований, осмислений і співвіднесений із дослідницькими питаннями. Аналіз таких даних передбачає виявлення змістових сегментів, кодування відповідей, групування подібних фрагментів і подальше виділення основних тем. Отже, якість методу залежить

від організації інтерв'ювання та подальшої інтерпретації отриманого матеріалу [29].

Особливе значення має поєднання збору та аналізу даних, оскільки якісне дослідження розгортається як ітеративний процес. Попередній аналіз інтерв'ю може уточнювати подальші запитання, впливати на добір нових респондентів і допомагати виявляти теми, які потребують додаткового розкриття. Завершення збору даних пов'язується з досягненням насичення, коли нові інтерв'ю більше не дають суттєво нових категорій або тем. Таким чином, глибинне інтерв'ю можна розглядати не як разову процедуру збору відповідей, а як послідовний процес формування й перевірки якісного емпіричного матеріалу [29].

Експертні інтерв'ю потребують особливо уважної інтерпретації, оскільки експертне знання може містити неявні орієнтації, оцінки, мотиви та правила дії. У процесі аналізу важливо виявляти інтерпретативне знання, через яке можна зрозуміти, як експерти пояснюють власні дії, оцінюють ситуації та конструюють уявлення про досліджуване поле. Кодування й зіставлення категорій дають змогу виявляти подібності, відмінності та зв'язки між позиціями різних учасників. Завдяки цьому експертне інтерв'ю дозволяє реконструювати окремі відповіді, внутрішню логіку процесів, взаємозв'язки між акторами та приховані змістові структури досвіду [30].

Надійність результатів експертного інтерв'ю залежить від критичного ставлення до отриманих відповідей, систематичного аналізу, зіставлення різних експертних позицій і врахування можливих упереджень. Саме інтерв'ю окремо не може бути достатньою основою для доказового висновку, тому його результати мають співвідноситися з іншими інтерв'ю, джерелами даних і ширшим емпіричним корпусом, що дозволяє зменшити ризик викривлення результатів і забезпечити більш обґрунтовану інтерпретацію експертних даних [38].

3.2. Аналіз результатів соціологічного дослідження

У межах роботи було проведено експертні інтерв'ю з 6 фахівцями у сфері моніторингу та оцінки, які працюють у громадських, благодійних і міжнародних організаціях, а польовий етап дослідження тривав у період з 21.05.2026 до 27.05.2026. Аналіз відповідей експертів дає змогу простежити, як професійна діяльність у цій сфері змінюється під впливом цифрових інструментів і штучного інтелекту. Досвід опитаних спеціалістів охоплює соціальні, гуманітарні, освітні та розвиткові проєкти, що дозволяє розглянути моніторинг і оцінку як комплексну практику роботи з даними, звітністю, індикаторами, партнерською комунікацією та прийняттям управлінських рішень.

Професійні траєкторії опитаних фахівців говорять про те, що вхід у сферу моніторингу та оцінки не завжди відбувається через одразу визначену спеціалізовану посаду. У частини респондентів професійний шлях починався з роботи з даними, соціологічних досліджень, кейс-менеджменту, аналітики або участі в окремих проєктних завданнях, після чого функції моніторингу та оцінки поступово ставали основним напрямом діяльності. Три фахівці, пов'язані з організацією у сфері прав дитини, демонструють практико-орієнтований тип професійного становлення, за якого компетентність формується через роботу з індикаторами, базами даних, навчальними активностями, документами учасників і донорською звітністю. Два фахівці з міжнародного розвиткового проєкту мають більш тривалий досвід роботи у сфері моніторингу та оцінки й описують свою діяльність як міжсекторну, пов'язану з аналізом різних напрямів міжнародної допомоги. Один фахівець із гуманітарної благодійної організації поєднує досвід соціологічних досліджень, аналітичної роботи, оцінки потреб і поточної роботи з моніторингом, оцінкою, підзвітністю та навчанням.

Організаційний контекст суттєво впливає на те, як фахівці розуміють власні професійні завдання. Три фахівці, які працюють у сфері прав дитини, найчастіше мають справу із соціальними, освітніми, адвокаційними та розвитковими проєктами, пов'язаними з підтримкою дітей, молоді, сімейних форм виховання, розвитком соціальних послуг у громадах і захистом прав

дитини. Для них особливо важливими є точність обліку учасників, розмежування загальної кількості залучених осіб і унікальних бенефіціарів, перевірка первинної документації та дотримання обмежень щодо персональних і чутливих даних. Два фахівці з міжнародного розвиткового проєкту працюють із ширшим секторним полем, що охоплює медицину, економіку, енергетику, розбудову державності, підтримку ветеранів та інші напрями допомоги Україні. Один фахівець із гуманітарної організації зосереджений на проєктах екстреної та соціальної підтримки, зокрема наданні харчових, гігієнічних і фінансових видів допомоги, евакуаційній підтримці та забезпеченні громад необхідними ресурсами.

Спільним для всіх опитаних є розуміння моніторингу та оцінки як діяльності, що виходить за межі технічного збору інформації. Фахівці пов'язують свою роботу з відстеженням індикаторів, перевіркою якості даних, підготовкою звітів, формуванням висновків, аналізом досягнутих результатів і підтримкою управлінських рішень. Водночас зміст цих функцій відрізняється залежно від типу організації. У трьох фахівців зі сфери прав дитини переважають завдання збору, верифікації та узгодження даних, ведення баз, підготовки інформації для донорів і контролю відповідності показників. У двох фахівців із міжнародного розвиткового проєкту сильніше виражені функції аналізу документації партнерів, перевірки логічних моделей, планів моніторингу та оцінки, описів індикаторів і підготовки рекомендацій щодо покращення системи. У гуманітарному контексті акцент зроблено на моніторингу роботи команди, контролі виконання індикаторів, підготовці логічних матриць, опитуванні бенефіціарів і фіксації рівня задоволеності отриманою допомогою.

У відповідях фахівців простежується поєднання класичних соціологічних методів і цифрових інструментів роботи з даними. Опитані згадують опитування, фокус-групи, інтерв'ю з ключовими інформантами, інтерв'ювання бенефіціарів, польовий моніторинг, аналіз документів, онлайн-анкетування та телефонні опитування. Найбільш універсальним інструментом у практиці фахівців залишається Excel, який використовується для систематизації, очищення,

перевірки, підрахунків і підготовки даних до подальшого аналізу. Частина респондентів також використовує Google Таблиці, KoboTools, Power BI, SPSS, програми для якісного аналізу текстів, електронні форми, спеціалізовані бази даних та інформаційні панелі. Два фахівці з міжнародного розвиткового проєкту частіше наголошують на аналізі документів і цифровій підтримці роботи з великими текстовими матеріалами, тоді як фахівці зі сфери прав дитини більше пов'язують інструменти з обліком учасників, виявленням дублікатів, кодуванням бенефіціарів і контролем якості первинної інформації.

Найбільш проблемними етапами роботи з даними більшість фахівців вважає очищення, верифікацію, систематизацію та інтерпретацію інформації. П'ять фахівців прямо або опосередковано пов'язують основні труднощі з необхідністю працювати з великими масивами первинних даних, різними форматами інформації, дублюванням відповідей, помилками введення, неякісними записами або потребою виокремити головне для короткого аналітичного звіту. Для фахівців зі сфери прав дитини особливо складними є очищення даних, пошук унікальних бенефіціарів, перевірка реєстраційних форм і робота з інформацією, яка не може бути вільно передана до зовнішніх цифрових сервісів. Для двох фахівців із міжнародного розвиткового проєкту складність полягає також у комунікації з партнерами, отриманні документації, формулюванні зворотного зв'язку та поданні зауважень так, щоб вони сприймалися як підтримка покращення, а не як контроль чи критика. Один фахівець не виділяє окремого складного етапу, наголошуючи, що проблеми можуть виникати на будь-якій стадії, якщо залучені працівники не мають достатньої компетентності.

Оцінки впливу цифрових технологій є переважно узгодженими: усі фахівці розглядають цифровізацію як чинник пришвидшення та часткової автоматизації роботи у сфері моніторингу та оцінки. Цифрові інструменти дозволяють швидше збирати інформацію, використовувати онлайн-форми, працювати з мобільним збором даних, проводити дистанційні опитування, створювати інформаційні панелі, автоматизувати підрахунки, виявляти дублікати й готувати візуалізації.

У гуманітарних проєктах цифрові технології важливі через можливість оперативно отримувати інформацію з громад і швидко перетворювати її на основу для рішень. У розвиткових проєктах вони допомагають поєднувати польову роботу, дистанційний збір даних, аналіз документів і підготовку звітності. Цифровізація набуває додаткового значення, коли йдеться про обрбку та аналіз чутливих персональних даних бенефіціарів, оскільки спеціалізовані закриті бази можуть одночасно підвищувати якість даних і зменшувати ризики несанкціонованого доступу.

Ставлення до штучного інтелекту серед фахівців можна охарактеризувати як практичне, але обережне. Усі шість фахівців використовують або тестували інструменти штучного інтелекту, однак жоден із них не розглядає ШІ як повноцінну заміну професійної роботи людини. Два фахівці з міжнародного розвиткового проєкту описують найбільш системне застосування ШІ, зокрема через корпоративні інструменти, внутрішні правила, експериментування з різними завданнями та поступове формування організаційної практики. Один фахівець із гуманітарної організації використовує ШІ для аналітичних і текстових завдань, зокрема для узагальнення інтерв'ю та роботи зі звітністю. Три фахівці зі сфери прав дитини застосовують ШІ більш обмежено: переважно для формулювання текстів, підготовки описових частин звітів, уточнення робочих питань, створення шаблонів, перевірки формулювань або пошуку рішень для окремих технічних завдань.

Найчастіше серед інструментів штучного інтелекту згадується ChatGPT, який використовується як універсальний засіб для роботи з текстами, узагальненнями, чернетками, формулюваннями та попередньою структуризацією матеріалів. Частина фахівців також називає Gemini, Claude, Microsoft Copilot і закриті корпоративні агенти штучного інтелекту. Для двох фахівців із міжнародного розвиткового проєкту важливою є саме наявність корпоративного інструменту, оскільки він зменшує ризики, пов'язані з передаванням внутрішніх документів до відкритих сервісів. Інші фахівці, які не мають доступу до захищених корпоративних рішень, значно обережніше

підходять до завантаження будь-яких матеріалів, особливо якщо вони містять персональні дані, інформацію про дітей, бенефіціарів, партнерів або внутрішні документи організації.

Практики використання ШІ у сфері моніторингу та оцінки охоплюють кілька основних напрямів. Два фахівці з міжнародного розвиткового проєкту застосовують ШІ для роботи з логічними моделями, описами індикаторів, паспортами індикаторів, аналізом великих звітів, перекладом, підготовкою коротких викладів, очищенням текстів і формулюванням рекомендацій. Один фахівець із гуманітарної організації використовує ШІ для аналізу даних, узагальнення інтерв'ю, автоматизації звітності та виділення повторюваних тем у транскриптах фокус-груп. Три фахівці зі сфери прав дитини частіше використовують ШІ для підготовки текстових фрагментів, описових частин звітності, інструкцій, політик, шаблонів, а також для пошуку варіантів візуалізації або способів реалізації ідей у таблицях. У цих відповідях ШІ постає не як самостійний аналітик, а як інструмент попередньої обробки, редагування, структурування та прискорення роботи.

Приклади успішного використання ШІ переважно стосуються ситуацій, коли фахівець уже має власний зміст, первинні дані або професійне розуміння завдання, а ШІ допомагає швидше оформити, структурувати або перевірити матеріал. Один фахівець описує використання ШІ під час підготовки політики моніторингу, коли інструмент допомагав перевірити формулювання та можливі доповнення. Один фахівець наводить приклад аналізу транскриптів фокус-груп, де ШІ допоміг швидко виділити ключові теми та повторювані мотиви. Два фахівці з міжнародного розвиткового проєкту згадують роботу з логічними моделями, паспортами індикаторів і великими звітами, з яких потрібно отримати стислий аналітичний виклад. Ще частина прикладів пов'язана з підготовкою шаблонів, інструкцій і текстових частин звітів, які після автоматизованого формування потребують суттєвого людського редагування.

Попри визнання користі ШІ, всі фахівці наголошують на ризиках неточності, неповноти або проблемності результатів. Найбільш небезпечним для

моніторингу та оцінки є ризик вигаданих даних, неправильних цифр, хибних узагальнень і втрати контексту. Два фахівці з міжнародного розвиткового проєкту прямо пов'язують ці ризики з необхідністю чітко формулювати запити та не дозволяти інструменту додавати припущення замість наданих даних. Один фахівець із гуманітарної організації звертає увагу на те, що ШІ може неправильно інтерпретувати складний гуманітарний контекст або специфічну термінологію. Два фахівці зі сфери прав дитини наголошують на проблемності використання ШІ для кількісних розрахунків і роботи з унікальними бенефіціарами, оскільки помилка в цифрах може вплинути на звітність і якість управлінських рішень. Ще один фахівець підкреслює загальний ризик некоректної інформації, якщо її використовувати без багаторазової перевірки.

Ризик конфіденційності є одним із найбільш узгоджено визначених обмежень. П'ять фахівців прямо наголошують, що до відкритих ШІ-інструментів не можна завантажувати персональні, чутливі, корпоративні або службові дані. Особливо гостро це питання постає у сфері прав дитини, де інформація може стосуватися дітей, сімей, повернення з окупованих територій, соціального супроводу або інших вразливих обставин. Навіть якщо бенефіціари надали згоду на обробку персональних даних, це не означає дозволу на передавання такої інформації стороннім цифровим сервісам. У міжнародному розвитковому проєкті ризики частково зменшуються через використання корпоративних інструментів, очищення файлів, видалення назв організацій, абстрагування даних і заборону завантаження матеріалів, що містять чутливу або внутрішню інформацію. У гуманітарній організації окрема політика щодо ШІ відсутня, але діють загальні вимоги до захисту персональних даних, конфіденційності та якості інформації.

Способи перевірки результатів ШІ в усіх відповідях пов'язані з поверненням до професійної відповідальності людини. Фахівці перевіряють результати через порівняння з первинними даними, ручну верифікацію цифр, перечитування текстів, оцінку логіки, перевірку відповідності контексту, зіставлення з власними знаннями, консультації з колегами, використання кількох

інструментів і уточнення запитів. У разі роботи з новою інформацією частина фахівців вимагає від ШІ посилань, пояснення джерел або додаткового обґрунтування. Для кількісних даних перевірка передбачає особливу уважність до розрахунків, оскільки навіть незначна помилка може змінити показники охоплення, виконання індикаторів або оцінку результативності проєкту. Для якісних даних основним критерієм стає відповідність первинним матеріалам, збереження контексту і недопущення надмірно загальних формулювань.

Організаційні правила щодо використання ШІ мають різний рівень формалізації. Два фахівці з міжнародного розвиткового проєкту описують більш розвинену систему, у якій існують корпоративні інструменти, вимоги щодо нерозголошення внутрішніх документів, обмеження на роботу з чутливими даними та практика відкритого зазначення, де саме використовувався ШІ. Три фахівці зі сфери прав дитини говорять радше про поєднання загальних політик щодо персональних даних, усних домовленостей і потреби розробити окремі внутрішні правила для використання ШІ. Один фахівець із гуманітарної організації вказує на відсутність спеціальної політики щодо ШІ, але водночас підкреслює дію загальних вимог до конфіденційності, захисту персональних даних і перевірки якості інформації перед використанням у звітності. Це свідчить про те, що організаційне регулювання поки розвивається нерівномірно й часто відстає від фактичної практики використання інструментів.

Питання навчання є важливим індикатором того, що використання ШІ у сфері моніторингу та оцінки ще не стало повністю систематизованою професійною практикою. Частина фахівців проходила окремі онлайн-курси або тренінги, зокрема щодо формулювання запитів, створення агентів штучного інтелекту або загального використання інструментів. Водночас кілька респондентів зазначають, що опановують ШІ самостійно, методом спроб і помилок, без спеціалізованого навчання саме для фахівців із моніторингу та оцінки. Найчастіше серед необхідних компетентностей називаються вміння формулювати якісні запити, розуміння принципів роботи ШІ, критична оцінка результатів, цифрова безпека, знання правил захисту даних, робота з

неперсоналізованими числовими наборами, автоматизація процесів, візуалізація даних і глибше володіння табличними редакторами. Фахівці підкреслюють, що навчання має бути не загальним, а прив'язаним до реальних завдань моніторингу та оцінки.

Очікування щодо майбутнього професії є переважно обережними, але не песимістичними. Усі фахівці погоджуються, що ШІ автоматизуватиме рутинні, механічні, текстові та попередньо-аналітичні завдання, зокрема перекладі, чернетки звітів, первинне узагальнення текстів, підготовку візуалізацій, перевірку формулювань, порівняння інструментів і обробку великих масивів інформації. Однак вони не очікують повної заміни фахівця з моніторингу та оцінки. Два фахівці з міжнародного розвиткового проєкту допускають, що ШІ може змінити структуру команд і скоротити потребу у великій кількості людей для рутинних операцій, але рамку моніторингу та оцінки, постановку завдань і остаточну відповідальність залишають за людиною. Три фахівці зі сфери прав дитини особливо наголошують, що робота з чутливими даними, польове спілкування, опитування, взаємодія з респондентами та перевірка інформації не можуть бути повністю автоматизовані. Один фахівець із гуманітарної організації бачить майбутню роль спеціаліста у стратегічному аналізі, інтерпретації результатів, етичному оцінюванні та прийнятті рішень на основі даних.

Професійні функції, які залишаються переважно за людиною, пов'язані з контекстом, відповідальністю та етичним судженням. Фахівці вважають, що саме людина має визначати дослідницьке завдання, розуміти потреби цільових груп, спілкуватися з партнерами, проводити польові візити, інтерпретувати результати, ухвалювати рішення щодо доречності висновків і нести відповідальність за фінальний аналітичний продукт. ШІ може пришвидшувати роботу з інформацією, однак не здатен самостійно оцінити соціальний контекст, приховані ризики, етичні обмеження, якість первинних даних або наслідки використання помилкових результатів у проєктному управлінні. У цьому сенсі цифрові технології та штучний інтелект посилюють інструментальну сторону моніторингу та оцінки, але не усувають потреби у професійному досвіді,

критичному мисленні, комунікаційній компетентності й людській відповідальності за зміст висновків.

Отримані результати демонструють, що цифрові технології та штучний інтелект поступово стають важливими допоміжними інструментами у роботі фахівців з моніторингу та оцінки, однак не замінюють професійного досвіду, критичного мислення та відповідальності людини. Найбільш перспективними напрямами їх використання є автоматизація рутинних завдань, робота з великими обсягами текстової інформації, підготовка звітів, візуалізація та попереднє узагальнення даних, тоді як інтерпретація результатів, етична оцінка, перевірка достовірності інформації та комунікація з цільовими групами залишаються ключовими функціями фахівця.

3.3. Практичні рекомендації щодо застосування соціально-інноваційних технологій у роботі фахівців з моніторингу та оцінки

На основі результатів інтерв'ю з фахівцями з моніторингу та оцінки можна визначити практичні напрями вдосконалення професійної роботи шляхом застосування соціально-інноваційних технологій. Особливо важливі цифрові інструменти збору й обробки даних, аналітичні платформи, механізми зворотного зв'язку, закриті бази даних та інструменти штучного інтелекту, які здатні підвищити оперативність, точність і доказовість аналізу даних.

У професійній роботі фахівців з моніторингу та оцінки доцільно системно впроваджувати цифрові інструменти збору, збереження та первинної обробки даних, зокрема електронні форми, табличні редактори, закриті бази даних та інформаційні панелі. Результати інтерв'ю показують, що цифрові технології значно пришвидшують збір інформації, полегшують роботу з великими масивами відповідей, допомагають виявляти дублювання та оперативніше готувати матеріали для звітності. Їх застосування має особливе значення для підвищення якості моніторингу, оскільки дає змогу зменшити частку ручної роботи, скоротити кількість технічних помилок і забезпечити більш послідовну фіксацію проєктних результатів.

Необхідно розробляти єдині стандарти роботи з даними на всіх етапах моніторингу та оцінки, починаючи від збору первинної інформації і завершуючи її аналізом, візуалізацією та підготовкою звітів. В інтерв'ю фахівці неодноразово наголошували, що найбільш складними етапами є очищення, перевірка, систематизація та інтерпретація даних, особливо коли інформація надходить із різних джерел або містить помилки, дублікати чи неповні записи. Впровадження уніфікованих правил заповнення форм, кодування відповідей, перевірки унікальних бенефіціарів і ведення баз даних сприятиме підвищенню достовірності показників, коректності звітності та порівнюваності результатів між різними проєктами.

Використання штучного інтелекту у сфері моніторингу та оцінки варто розглядати передусім як допоміжну соціально-інноваційну технологію, а не як заміну професійної діяльності фахівця. За результатами інтерв'ю, ШІ найбільш ефективний для підготовки чернеток текстів, узагальнення великих масивів інформації, аналізу транскриптів, формулювання індикаторів, редагування звітів, перекладу, структурування матеріалів і пошуку повторюваних тем. Таким чином можна скоротити час виконання рутинних завдань і зосередити увагу спеціаліста на змістовній інтерпретації даних, перевірці результатів, формулюванні висновків і прийнятті професійно відповідальних рішень.

Організаціям, які використовують штучний інтелект у роботі з моніторингом та оцінкою, доцільно запровадити внутрішні правила його застосування. Інтерв'ю показали, що частина фахівців працює в умовах чіткіших корпоративних обмежень, тоді як в інших організаціях правила залишаються неформальними або взагалі відсутні. Такі правила мають визначати, які типи даних можна завантажувати в ШІ-інструменти, які матеріали заборонено передавати до відкритих сервісів, як потрібно знеособлювати інформацію, як позначати використання ШІ у підготовці матеріалів і хто відповідає за остаточну перевірку результатів. Це важливо для захисту персональних, чутливих, корпоративних і проєктних даних, особливо у роботі з дітьми, вразливими групами, бенефіціарами гуманітарної допомоги та партнерами.

У практиці моніторингу та оцінки необхідно закріпити обов'язкову перевірку результатів, отриманих за допомогою штучного інтелекту. Опитані фахівці звертали увагу на ризики вигаданих даних, неправильних цифр, неточних узагальнень, втрати контексту та помилкового тлумачення специфічної термінології. Тому результати ШІ мають зіставлятися з первинними даними, перевірятися вручну, порівнюватися з наявними документами, за потреби уточнюватися через кілька інструментів і оцінюватися з погляду логіки, достовірності та відповідності контексту. Така процедура має принципове значення для якості моніторингу та оцінки, оскільки помилкові автоматизовані висновки можуть впливати на оцінку ефективності проєкту, виконання індикаторів і подальші управлінські рішення.

Доцільно розвивати цифрові механізми зворотного зв'язку з бенефіціарами, партнерами та командами проєктів, поєднуючи електронні опитування, інтерв'ю, фокус-групи, польовий моніторинг і регулярний аналіз отриманих відповідей. Результати інтерв'ю демонструють, що зворотний зв'язок є важливим джерелом інформації про якість послуг, задоволеність отримувачів допомоги, проблеми реалізації проєктів і потреби цільових груп. Використання цифрових форм і аналітичних інструментів дає змогу швидше обробляти ці дані, виявляти повторювані проблеми та передавати результати команді або донору у зручному форматі, що сприяє більш доказовому управлінню проєктами та дозволяє своєчасно коригувати діяльність відповідно до реальних потреб учасників.

Важливим напрямом удосконалення професійної роботи є підвищення цифрових компетентностей фахівців з моніторингу та оцінки. Інтерв'ю показали, що частина спеціалістів опановує цифрові інструменти й ШІ самостійно, методом спроб і помилок, тоді як системне навчання доступне не завжди. До програм професійного розвитку варто включати теми формулювання якісних запитів до ШІ, критичного аналізу автоматизованих результатів, цифрової безпеки, роботи з неперсоналізованими наборами даних, візуалізації результатів, очищення даних, використання табличних редакторів та аналітичних платформ.

Таке навчання має бути практично орієнтованим і прив'язаним до реальних завдань моніторингу та оцінки, оскільки ефективність соціально-інноваційних технологій залежить від здатності фахівця правильно обирати інструмент і критично оцінювати його результати.

Застосування соціально-інноваційних технологій має поєднуватися зі збереженням ключової ролі людини у професійній інтерпретації, етичному оцінюванні та прийнятті рішень. Опитані фахівці погоджуються, що цифрові інструменти й ШІ можуть автоматизувати рутинні операції, пришвидшити підготовку звітів, допомогти з аналізом текстів і візуалізацією даних, однак не можуть повністю замінити польову взаємодію, комунікацію з респондентами, розуміння соціального контексту, оцінку ризиків і відповідальність за фінальні висновки. Тому впровадження технологій має бути спрямоване не на механічне заміщення фахівця, а на посилення його аналітичної спроможності, підвищення якості доказової бази та підтримку більш обґрунтованого управління соціальними, гуманітарними й розвитковими проєктами.

Отже, запропоновані рекомендації демонструють, що соціально-інноваційні технології можуть суттєво посилити якість моніторингу та оцінки проєктів за умови їх відповідального й критичного використання. Їх ефективність залежить не тільки від технічних можливостей цифрових інструментів або штучного інтелекту, а й від професійної компетентності фахівців, дотримання правил захисту даних, системної перевірки результатів, збереження людської відповідальності за інтерпретацію інформації та прийняття управлінських рішень.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши предметне поле дослідження та уточнивши зміст основних понять, ми зупинилися на дефініціях «соціально-інноваційні технології», «громадські об'єднання», «моніторинг» та «оцінка проєктів». Соціально-інноваційні технології визначено як сукупність науково обґрунтованих і системно організованих методів, інструментів та алгоритмів діяльності, що ґрунтуються на нових соціально значущих ідеях і спрямовані на розв'язання соціальних проблем. Громадські об'єднання розглянуто як добровільні, неприбуткові, самоврядні та незалежні від держави утворення, створені для реалізації й захисту прав, свобод і суспільно значущих інтересів. Моніторинг визначено як систематичний процес спостереження, збору, аналізу й оцінювання інформації про стан і зміни об'єкта, а оцінку проєктів – як об'єктивний і адаптивний процес аналізу ходу реалізації, результатів, ефективності та можливих наслідків проєкту.

Під час аналізу стану наукової розробки проблеми було встановлено, що соціально-інноваційні технології у науковій літературі переважно розглядаються через категорії соціальних інновацій, нових соціальних практик, управлінських рішень, цифрових інструментів і способів організації діяльності. Дослідники акцентують увагу на новизні, практичній результативності, соціальній спрямованості та можливості поширення таких практик. Громадські об'єднання розкриваються як важливі суб'єкти громадянського суспільства, що виконують представницькі, контрольні, консультативні, інформаційні, соціально підтримувальні та правозахисні функції. Було з'ясовано, що науковий доробок достатньо повно висвітлює сутність соціальних інновацій і громадських об'єднань, однак питання застосування соціально-інноваційних технологій саме у процесах моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань потребує подальшого дослідження.

У теоретико-методологічному розділі були визначені основні принципи, підходи та методи дослідження застосування соціально-інноваційних технологій

у моніторингу та оцінці проєктів. Методологічну основу роботи становлять принципи наукової обґрунтованості, об'єктивності, всебічності, комплексності, системності та практичної орієнтації. Для вивчення проблеми було обґрунтовано системний, комплексний, багаторівневий, діяльнісний, прогностичний і цифрово-аналітичний підходи. Методичний апарат дослідження охоплює аналіз і синтез, індукцію та дедукцію, аналіз документів, контент-аналіз, спостереження, моделювання, сценарний аналіз, цифрові й аналітико-статистичні інструменти обробки даних, а також допоміжне використання штучного інтелекту для транскрибування, структурування, кодування та попереднього аналізу текстових матеріалів.

У межах другого розділу було охарактеризовано роль фахівців з моніторингу та оцінки у діяльності громадських об'єднань. Визначено, що їхня професійна діяльність не обмежується технічним збором даних, а охоплює розробку індикаторів, організацію збору інформації, перевірку її якості, аналіз результатів, підготовку звітів, формування рекомендацій і підтримку управлінських рішень. Фахівець з моніторингу та оцінки виступає посередником між даними, командою проєкту, керівництвом організації, донорами, партнерами, бенефіціарами та громадськістю. Його робота забезпечує прозорість, підзвітність, доказовість і результативність діяльності громадських об'єднань, а організація зворотного зв'язку від цільових груп дозволяє оцінювати відповідність проєктів реальним потребам бенефіціарів.

Також були визначені основні види соціально-інноваційних технологій, що застосовуються у процесах моніторингу та оцінки. До них належать інформаційно-аналітичні, цифрові, партисипативні, комунікаційні та адаптивні технології. Інформаційно-аналітичні технології забезпечують збір, обробку, систематизацію та аналіз даних, цифрові технології охоплюють електронні анкети, онлайн-форми, бази даних, інформаційні панелі й аналітичні платформи. Партисипативні технології спрямовані на залучення бенефіціарів, громад, партнерів і стейкхолдерів до оцінювання потреб і результатів проєкту, комунікаційні технології забезпечують поширення результатів та зворотний

зв'язок, а адаптивні технології пов'язані з корекцією діяльності, оцінкою впливу, організаційним навчанням і масштабуванням ефективних практик.

У третьому розділі було обґрунтовано метод соціологічного дослідження – глибинне експертне інтерв'ю. Його застосування пояснюється якісним характером дослідження, спрямованого на виявлення професійного досвіду, оцінок, інтерпретацій і практик фахівців, які безпосередньо працюють у сфері моніторингу та оцінки. Глибинне інтерв'ю дозволило отримати розгорнуті відповіді, простежити логіку міркувань респондентів і з'ясувати неформалізовані аспекти роботи з даними, цифровими інструментами та штучним інтелектом. Аналіз інтерв'ю показав, що фахівці представляють різні організаційні контексти, зокрема сферу прав дитини, міжнародні розвиткові проєкти та гуманітарну благодійну діяльність, а отримані результати слід розглядати скоріше як змістовно насичений якісний матеріал, ніж статистично репрезентативні дані.

Проведений якісний аналіз показав, що фахівці з моніторингу та оцінки розуміють свою діяльність як комплексну практику збору, очищення, верифікації, аналізу, інтерпретації та представлення даних. Найбільш складними етапами вони визначають очищення і перевірку інформації, роботу з великими масивами відповідей, дублюванням, помилками введення, неякісними первинними даними та потребою коректної інтерпретації результатів. Окреме місце в дослідженні посідає використання штучного інтелекту, який фахівці розглядають переважно як допоміжний інструмент для підготовки текстів, узагальнення інтерв'ю, аналізу транскриптів, редагування звітів, перекладу, формулювання індикаторів і структурування матеріалів. Наприкінці роботи були сформульовані практичні рекомендації щодо системного впровадження цифрових інструментів, розроблення стандартів роботи з даними, відповідального використання ШІ, захисту чутливої інформації, обов'язкової перевірки автоматизованих результатів, розвитку цифрового зворотного зв'язку та підвищення професійних компетентностей МіО-фахівців.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Аксьонова І. Моніторинг як сучасне інформаційне забезпечення аналітики та управління підприємствами. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. 6 с. URL: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-70 (дата звернення: 16.01.2026).

2. Алфімов Д. В. Структурно-змістовний контент поняття технології. *Науковий вісник Донбасу*. 2011. № 3. 16 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2011_3_2 (дата звернення: 16.01.2026).

3. Більська О. В. Класифікація соціальних інновацій зі спрямованістю на їх кероване впровадження. Економіка і суспільство. 2016. № 4. С. 72–78. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/4_ukr/10.pdf (дата звернення: 09.03.2026).

4. Васильєва О. О., Горошкова Л. А. Соціальні інновації як нова модель взаємодії самоврядування та самоорганізації населення. *Економічний вісник університету*. 2022. № 53. С. 13–23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2022_53_4.

5. Галіцин В. К., Суслов О. П., Самченко Н. К. Концептуальні засади моніторингу. *Бізнес інформ*. 2013. № 9. С. 330–335. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2013_9_55.

6. Гордійчук С. В. Соціологічний моніторинг як елемент системи забезпечення якості на інституційному рівні. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2018. № 61. С. 51–55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_5_2018_61_15.

7. Жильнікова Н. Д. Громадські об`єднання як інститут громадянського суспільства. *Науковий вісник ужгородського національного університету. серія: право*. 2013. Т. 23, № 2. С. 26–31. URL: https://dspace.univd.edu.ua/items/ba800e80-d1d8-4e1e-a504-216f65a5adb2.

8. Ковалів М. В. Форми діяльності громадських об"єднань в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія:*

юридичні науки. 2016. № 845. С. 89–93. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_845_15.

9. Козій І. Поняття та ознаки громадських об'єднань. *Юридичний вісник*. 2023. № 5. С. 29–33. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urid_2023_5_5.

10. Коломієць О., Демиденко Т. Соціальні проєкти як інструмент впровадження інновацій у соціальній роботі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2023. № 2(53). С. 61–66. URL: https://doi.org/10.24144/2524-0609.2023.53.61-66.

11. Кошіль В. Використання соціальних технологій в управлінні організаційно-педагогічною діяльністю недержавних установ сфери захисту дітей та молоді. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. серія: педагогіка*. 2014. № 2(13). С. 11–16. URL: https://pi.iod.gov.ua/images/pdf/2014_2/2.pdf.

12. Кудінов І. О., Яцина Ю. О. Інноваційні технології автоматизації збору та обробки даних у дослідженнях політичних процесів та ситуацій. *Технології державотворення в умовах сучасної політичної дійсності: колективна монографія* / ред. Н. В. Горло. Запоріжжя, 2024. С. 267–288. URL: https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/25198/1/0060900.pdf.

13. Лепський М. А. Моделювання у стратегічному прогнозуванні політичних ситуацій та процесів: монографія / ред. М. А. Лепський. Запоріжжя : ЗНУ, 2012. 602 с. URL: https://www.academia.edu/30243416/Стратегічне_прогнозування_політичних_ситуацій_та_процесів_Монографія_за_заг_ред_М_А_Лепського_Запоріжжя_ЗНУ_2012_602_с.

14. Мельник О. Г., Пецкович М. Д. Моніторинг діяльності підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2012. № 722. С. 381–386. URL: https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/12527.

15. Набатова О. О. Соціальні інновації: поняття, види, суб'єкти. *Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Серія:*

економічна теорія та право. 2011. № 3(6). С. 58–66. URL: http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/02/3-58-66.pdf.

16. Представництво ЮНІСЕФ в Україні. Громада, дружня до дітей та молоді: навчальний посібник для реалізації ініціативи на місцевому рівні в Україні. ЮНІСЕФ, 2018. 76 с. URL: https://www.unicef.org/ukraine/media/2361/file/CCF_manual_ukr.pdf.

17. Про громадські об'єднання: Закон України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/4572-17.

18. Рамазанова У. В. Сутність понять «громадське об'єднання» та «громадська організація». *Право і суспільство*. 2012. № 4. С. 121–124. URL: https://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2012/4_2012/27.pdf.

19. Русинюк М. М. Особливості впливу громадських об'єднань на публічну політику. *Право та державне управління*. 2019. № 4. С. 196–202. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ptdu_2019_4_32.

20. Слівінська Н., Ковальчук Ю. Соціальні інновації як інструмент модернізації соціально-трудових відносин. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2018. Т. 23. С. 137–139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rarpsu_2018_23_29.

21. Сучасний тлумачний словник української мови: 65 000 слів / ред. В. В. Дубічинський. Харків : ВД «Шк.», 2006. 1008 с.

22. Тимофеєв В. В. Поняття та правова природа моніторингу якості надання адміністративних послуг. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2026. Т. 2, № 1. С. 308–312. URL: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.01.2.49.

23. Шакун Н. В. Соціальні інновації як чинник реформування системи соціальних послуг в Україні. *Реформування системи соціальних послуг в Україні: проблеми та перспективи* / ред. Н. І. Кривоконь. 2019. С. 44–58. URL: https://ir.stu.cn.ua/items/cf9a61fb-535d-4b57-b4e8-18afb18a9e39.

24. Шаповалова Т. Роль моніторингу і оцінювання соціальних проєктів та програм у підвищенні якості соціальних послуг. *Економічний аналіз*. 2020. Т. 30, № 1(2). С. 180–186. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2020_30_1(2)__25.

25. Шапошникова І. В., Макар М. М. Інноваційні соціальні технології у роботі з учасниками бойових дій. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: педагогіка та психологія*. 2024. № 3. URL: https://doi.org/10.54929/2786-9199-2024-3-03-01.

26. Шевчук О. О. Залучення інноваційних соціальних технологій в управлінні сферою охорони здоров'я України. *Держава та регіони. Серія: публічне управління і адміністрування*. 2024. № 3. С. 18–24. URL: https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.3.3.

27. Яцина Ю. О. Інноваційні аналітико-статистичні технології попередження корупції в державі. 2025. 292 с. URL: https://phd.znu.edu.ua/page/PhD/2025/yatsina/Yatsyna_-_Dissertation__2025_.pdf.

28. Barasa Kabeyi M. J. Project and program evaluation process, consultancy and terms of reference with challenges, opportunities and recommendations. *International journal of scientific and research publications*. 2019. Vol. 9, no. 12. P. 171–194. URL: https://doi.org/10.29322/IJSRP.9.12.2019.p9622.

29. DiCicco-Bloom B., Crabtree B. F. The qualitative research interview. *Medical education*. 2006. Vol. 40, no. 4. P. 314–321. URL: https://doi.org/10.1111/j.1365-2929.2006.02418.x.

30. Döringer S. The problem-centred expert interview: combining qualitative interviewing approaches for investigating implicit expert knowledge. *International journal of social research methodology*. 2021. Vol. 24, no. 3. P. 265–278. URL: https://doi.org/10.1080/13645579.2020.1766777.

31. Evaluating community projects: a practical guide / M. Taylor et al. Joseph Rowntree Foundation, 2005. 12 p. URL: https://evaluationsupportscotland.org.uk/wp-content/uploads/2020/08/evaluating-community-projects.pdf.

32. Haass O., Guzman G. Understanding project evaluation: a review and reconceptualization. *International journal of managing projects in business*. 2020. Vol. 13, no. 3. P. 573–599. URL: https://doi.org/10.1108/IJMPB-10-2018-0217.

33. Howaldt J., Schwarz M. Social innovation: concepts, research fields and international trends. Aachen : IMA/ZLW, 2010. Vol. 5. 78 p. URL: https://sfs.sowi.tu-dortmund.de/storages/sfs-sowi/r/Publikationen/Soziale_Innovation_Publikationen/Social_Innovation_Concepts__Research_Fields_and_Trends.pdf.

34. Savchuk V., Fedorchenko K. Analytical monitoring in the enterprise management system. *Economics and business management*. 2019. T. 10, № 1. C. 85–92. URL: https://doi.org/10.31548/bioeconomy2019.01.085.

35. Schubert C. Social innovations: highly reflexive and multi-referential phenomena of today's innovation society? A report on analytical concepts and a social science initiative. Berlin : Technische Universität Berlin, Fakultät VI Planen, Bauen, Umwelt, Institut für Soziologie, Fachgebiet Techniksoziologie, 2014. 44 p. URL: https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-385848.

36. Social innovation: what it is, why it matters and how it can be accelerated / G. Mulgan et al. London : The Young Foundation, 2007. 52 p. URL: https://youngfoundation.org/wp-content/uploads/2012/10/Social-Innovation-what-it-is-why-it-matters-how-it-can-be-accelerated-March-2007.pdf.

37. Transparency International Ukraine and BHP Foundation. Громадський моніторинг проєктів відбудови: виклики, завдання і плани. 2023. 10 с. URL: https://ti-ukraine.org/research/gromadskyj-monitoryng-proyektiv-vidbudovy/.

38. von Soest C. Why do we speak to experts? Reviving the strength of the expert interview method. *Perspectives on politics*. 2023. Vol. 21, no. 1. P. 277–287. URL: https://doi.org/10.1017/S1537592722001116.

39. Zarinpoush F. Project evaluation guide for nonprofit organizations: fundamental methods and steps for conducting project evaluation. Imagine Canada, 2006. 89 p. URL: https://www.sectorsource.ca/sites/default/files/resources/files/projectguide_final.pdf.

ДОДАТКИ

Додаток А

Програма соціологічного дослідження на тему:

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ ФАХІВЦІВ З МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ ПРОЄКТІВ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ

1. Методологічна частина.

1. Формулювання та обґрунтування проблеми.

У сучасних умовах громадські об'єднання відіграють важливу роль у реалізації соціальних, гуманітарних, освітніх, розвиткових та відбудовчих проєктів. Їхня діяльність потребує прозорого управління, системного збору даних, якісної звітності, оцінки результативності та прийняття управлінських рішень на основі доказової інформації. У зв'язку з цим особливого значення набуває моніторинг та оцінка проєктів, оскільки ці процеси дають змогу відстежувати перебіг діяльності, визначати досягнуті результати, виявляти проблеми й обґрунтовувати подальші рішення.

Сфера моніторингу та оцінки поступово змінюється під впливом соціально-інноваційних технологій, до яких належать: цифрові інструменти збору й обробки даних, електронні анкети, онлайн-форми, бази даних, аналітичні платформи, програми для візуалізації результатів, інструменти автоматизації звітності та засоби штучного інтелекту. Такі пришвидшують роботу з інформацією, полегшують аналіз великих обсягів даних, допомагають у підготовці звітів, виявленні повторюваних тем і формуванні попередніх висновків.

Поширення цифрових інструментів і штучного інтелекту створює низку нових питань для професійної діяльності фахівців з моніторингу та оцінки.

З одного боку, ці технології можуть підвищувати ефективність роботи з даними, зменшувати адміністративне навантаження та прискорювати підготовку аналітичних матеріалів, а з іншого – їх використання пов'язане з ризиками неточності результатів, втрати контексту, порушення конфіденційності, помилкового тлумачення даних і надмірної залежності від автоматизованих відповідей.

Проблемна ситуація даного соціологічного дослідження полягає в тому, що на сьогодні недостатньо систематизованою є інформація про те, як саме фахівці з моніторингу та оцінки використовують соціально-інноваційні технології, цифрові інструменти та штучний інтелект у професійній діяльності. Через це складно визначити, які завдання можуть бути ефективно підтримані технологіями, які ризики виникають у процесі їх застосування та які професійні функції залишаються переважно за людиною.

Класифікація проблеми.

За масштабом поширеності проблема має *професійно-галузевий характер*, оскільки стосується сфери моніторингу та оцінки проєктів громадських, благодійних, гуманітарних, міжнародних і розвиткових організацій.

За носієм проблема стосується *фахівців з моніторингу та оцінки*.

За змістом проблема є *комплексною*, оскільки поєднує професійні, організаційні, технологічні, аналітичні та етичні аспекти використання соціально-інноваційних технологій у сфері МіО.

За рівнем дослідженості проблема є *недостатньо вивченою*, оскільки використання штучного інтелекту та цифрових інструментів у роботі фахівців з моніторингу та оцінки є відносно новою практикою.

За можливістю розв'язання проблема має *прикладний характер*, адже її дослідження може стати основою для розробки практичних рекомендацій щодо відповідального використання цифрових інструментів і ШІ у сфері моніторингу та оцінки.

2. Об'єкт дослідження.

Об'єкт – фахівці з моніторингу та оцінки, які працюють у громадських, благодійних, гуманітарних, міжнародних і розвиткових організаціях та мають досвід роботи з проєктами громадських об'єднань.

3. Предмет дослідження.

Предмет – професійні практики, оцінки, судження та досвід фахівців з моніторингу та оцінки щодо використання соціально-інноваційних технологій, цифрових інструментів і штучного інтелекту у процесах збору, обробки, аналізу, інтерпретації та представлення даних.

4. Визначення мети дослідження.

Мета дослідження – визначити особливості використання соціально-інноваційних технологій, цифрових інструментів і штучного інтелекту у професійній діяльності фахівців з моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань.

5. Завдання дослідження.

Завдання дослідження:

- дослідити професійний досвід фахівців з моніторингу та оцінки, їхні посади, організаційний контекст роботи та типи проєктів, з якими вони найчастіше працюють;
- охарактеризувати основні функції МІО-фахівців, інструменти, методи та етапи роботи з даними, які вони використовують у професійній діяльності;
- проаналізувати вплив цифрових технологій на сферу моніторингу та оцінки, зокрема на процеси збору, обробки, аналізу, візуалізації та інтерпретації даних;

- з'ясувати практику використання штучного інтелекту у роботі МіО-фахівців, включно з інструментами, завданнями, прикладами успішного застосування та проблемними результатами;
- визначити основні переваги, ризики, обмеження, способи перевірки результатів ШІ, потреби у навчанні та можливі напрями трансформації професії фахівця з моніторингу та оцінки.

6. Логічний аналіз основних понять.

1) Інтерпретація понять

Для проведення дослідження необхідно дати визначення та розкрити зміст таких основних змістовних понятійних одиниць: «соціально-інноваційні технології», «моніторинг», «оцінка проєктів», «фахівець з моніторингу та оцінки», «цифрові технології у сфері МіО», «штучний інтелект у сфері МіО».

Соціально-інноваційні технології – це нові або оновлені методи, інструменти, цифрові рішення, організаційні практики й алгоритми дій, що застосовуються для підвищення ефективності соціальних проєктів, покращення управління, збору й аналізу даних, залучення стейкхолдерів і досягнення соціально значущих результатів.

Моніторинг – це систематичне спостереження, збір, фіксація, перевірка й аналіз інформації про хід реалізації проєкту, виконання запланованих заходів, досягнення індикаторів і зміни, що відбуваються у процесі проєктної діяльності.

Оцінка проєктів – це аналіз результативності, ефективності, якості, впливу, доцільності та стійкості проєкту, який дає змогу визначити, наскільки досягнуті результати відповідають поставленим цілям і потребам цільових груп.

Фахівець з моніторингу та оцінки – це спеціаліст, який відповідає за організацію збору даних, розробку індикаторів, перевірку інформації, аналіз результатів, підготовку звітів, інтерпретацію даних і формування висновків для управлінських рішень.

Цифрові технології у сфері МіО – це електронні інструменти, платформи, форми, бази даних, таблиці, програми статистичної або якісної обробки, онлайн-сервіси, інформаційні панелі й інструменти візуалізації, які використовуються для збору, обробки, аналізу, представлення та збереження даних.

Штучний інтелект у сфері МіО – це цифровий інструмент автоматизованої обробки, узагальнення, аналізу, редагування, перекладу, структурування, класифікації та попередньої інтерпретації інформації, який може використовуватися для допомоги фахівцям з моніторингу та оцінки.

2) Операціоналізація

1. Професійний досвід МіО -фахівця:

1.1. Професійний шлях у сфері моніторингу та оцінки:

1.1.1. попередній досвід роботи з даними;

1.1.2. досвід роботи у громадських організаціях;

1.1.3. досвід роботи у благодійних організаціях;
1.1.4. досвід роботи у міжнародних організаціях;
1.1.5. досвід роботи у гуманітарних або розвиткових проєктах.

1.2. Поточна професійна позиція:
1.2.1. назва посади;
1.2.2. тип організації;
1.2.3. тривалість роботи у сфері;
1.2.4. тривалість роботи на посаді.

1.3. Типи проєктів або програм:
1.3.1. соціальні проєкти;
1.3.2. гуманітарні проєкти;
1.3.3. освітні проєкти;
1.3.4. розвиткові проєкти;
1.3.5. відбудовчі проєкти;
1.3.6. проєкти підтримки дітей, молоді, ветеранів, ВПО або інших цільових груп.

2. Функції фахівця у межах МіО:

2.1. Збір даних:
2.1.1. розробка форм збору інформації;
2.1.2. проведення опитувань;
2.1.3. проведення інтерв'ю;
2.1.4. збір адміністративних або проєктних даних.

2.2. Обробка даних:
2.2.1. очищення даних;
2.2.2. систематизація даних;
2.2.3. кодування відповідей;
2.2.4. перевірка повноти інформації.

2.3. Аналіз даних:
2.3.1. кількісний аналіз;
2.3.2. якісний аналіз;
2.3.3. порівняння фактичних і планових показників;
2.3.4. аналіз індикаторів.

2.4. Представлення результатів:
2.4.1. візуалізація даних;
2.4.2. підготовка звітів;
2.4.3. формування висновків;
2.4.4. підготовка рекомендацій.

3. Інструменти та методи роботи:

3.1. Соціологічні методи:
3.1.1. опитування;
3.1.2. глибинні інтерв'ю;
3.1.3. експертні інтерв'ю;
3.1.4. інтерв'ю з ключовими інформантами;
3.1.5. фокус-групи;
3.1.6. аналіз документів;
3.1.7. спостереження;
3.1.8. польовий моніторинг.

3.2. Цифрові інструменти:
3.2.1. електронні анкети;
3.2.2. онлайн-форми;
3.2.3. табличні редактори;
3.2.4. бази даних;
3.2.5. цифрові платформи;
3.2.6. інформаційні панелі;
3.2.7. програми статистичної обробки;
3.2.8. програми для якісного аналізу текстів.

4. Складні етапи роботи з даними:

4.1. Збір даних:
4.1.1. неповнота інформації;
4.1.2. обмежений доступ до респондентів;
4.1.3. складність отримання документації;
4.1.4. низька якість первинних даних.

4.2. Очищення та перевірка даних:
4.2.1. дублювання відповідей;
4.2.2. суперечливі дані;
4.2.3. помилки у введенні;
4.2.4. потреба у верифікації.

4.3. Аналіз та інтерпретація:
4.3.1. великий обсяг матеріалу;
4.3.2. складність відбору головного;
4.3.3. втрата контексту;
4.3.4. складність пояснення результатів простою мовою.

4.4. Підготовка звітів:
4.4.1. написання аналітичного тексту;
4.4.2. візуалізація результатів;

4.4.3. формулювання висновків;
4.4.4. адаптація звіту до вимог донора або організації.

5. Використання цифрових технологій:

5.1. Вплив на збір даних:
5.1.1. пришвидшення збору інформації;
5.1.2. використання онлайн-форм;
5.1.3. можливість дистанційного збору даних.

5.2. Вплив на обробку даних:
5.2.1. автоматизація підрахунків;
5.2.2. пришвидшення систематизації;
5.2.3. зменшення ручної роботи.

5.3. Вплив на аналіз і представлення:
5.3.1. візуалізація результатів;
5.3.2. створення дашбордів;
5.3.3. підготовка коротких аналітичних матеріалів;
5.3.4. швидше представлення результатів команді або донору.

6. Використання штучного інтелекту у МіО:

6.1. Факт використання ШІ:
6.1.1. використовує регулярно;
6.1.2. використовує час від часу;
6.1.3. тестував окремі інструменти;
6.1.4. не використовує.

6.2. Інструменти ШІ:
6.2.1. ChatGPT;
6.2.2. Gemini;
6.2.3. Claude;
6.2.4. Microsoft Copilot;
6.2.5. корпоративні інструменти ШІ;
6.2.6. інші інструменти.

6.3. Завдання, для яких використовується ШІ:
6.3.1. аналіз текстів;
6.3.2. узагальнення інтерв'ю;
6.3.3. аналіз транскриптів;
6.3.4. редагування звітів;
6.3.5. переклад;
6.3.6. формулювання індикаторів;
6.3.7. підготовка коротких викладів;

6.3.8. очищення або структурування даних;
6.3.9. підготовка запитань або інструментарію.

7. Переваги використання ШІ:

7.1. Швидкість роботи:
7.1.1. економія часу;
7.1.2. пришвидшення аналізу;
7.1.3. швидка підготовка чернеток;
7.1.4. швидке узагальнення великих текстів.

7.2. Автоматизація:
7.2.1. автоматизація рутинних завдань;
7.2.2. допомога у підготовці звітів;
7.2.3. допомога у структуруванні інформації;
7.2.4. допомога у формулюванні висновків.

7.3. Підтримка аналітичної роботи:
7.3.1. виявлення повторюваних тем;
7.3.2. підготовка попередніх узагальнень;
7.3.3. порівняння формулювань;
7.3.4. пошук слабких місць у тексті.

8. Ризики використання ШІ:

8.1. Якість результатів:
8.1.1. неточні відповіді;
8.1.2. неповні відповіді;
8.1.3. вигадані дані;
8.1.4. помилки у розрахунках;
8.1.5. неправильне тлумачення термінів.

8.2. Контекст і зміст:
8.2.1. втрата контексту;
8.2.2. надмірні узагальнення;
8.2.3. заміна конкретних прикладів загальними формулюваннями;
8.2.4. неправильна інтерпретація гуманітарного або соціального контексту.

8.3. Конфіденційність:
8.3.1. ризик завантаження персональних даних;
8.3.2. ризик завантаження корпоративних документів;
8.3.3. ризик роботи з чутливою інформацією у відкритих сервісах.

8.4. Професійна залежність:
8.4.1. надмірна довіра до автоматизованих результатів;

8.4.2. зниження критичності;
8.4.3. ризик використання ШІ без достатнього професійного досвіду.

9. Перевірка результатів ШІ:

9.1. Зіставлення з первинними даними:
9.1.1. перевірка фактів;
9.1.2. перевірка цифр;
9.1.3. перевірка відповідності вихідним матеріалам.

9.2. Професійна оцінка:
9.2.1. вичитка результатів;
9.2.2. перевірка логіки;
9.2.3. оцінка відповідності контексту;
9.2.4. консультація з колегами.

9.3. Порівняння інструментів:
9.3.1. використання кількох сервісів;
9.3.2. порівняння відповідей;
9.3.3. уточнення запитів;
9.3.4. повторна перевірка результатів.

10. Організаційні правила та навчання:

10.1. Правила використання ШІ:
10.1.1. наявність офіційної політики;
10.1.2. неформальні правила;
10.1.3. відсутність окремих правил;
10.1.4. обмеження щодо завантаження чутливих даних.

10.2. Навчання щодо використання ШІ:
10.2.1. проходження онлайн-курсів;
10.2.2. участь у тренінгах;
10.2.3. самоосвіта;
10.2.4. навчання всередині організації.

10.3. Потреба у знаннях:
10.3.1. формулювання промтів;
10.3.2. цифрова безпека;
10.3.3. критичний аналіз результатів;
10.3.4. розуміння обмежень алгоритмів;
10.3.5. автоматизація процесів;
10.3.6. візуалізація даних.

11. Майбутня трансформація професії МіО -фахівця:

11.1. Автоматизація функцій:
11.1.1. автоматизація рутинної роботи;
11.1.2. автоматизація первинного аналізу;
11.1.3. автоматизація підготовки чернеток;
11.1.4. автоматизація візуалізації.

11.2. Функції, що залишаються за людиною:
11.2.1. постановка завдань;
11.2.2. інтерпретація результатів;
11.2.3. етичні рішення;
11.2.4. польова взаємодія;
11.2.5. комунікація з партнерами;
11.2.6. стратегічний аналіз;
11.2.7. відповідальність за остаточні висновки.

7. Гіпотези дослідження.
1. Цифрові технології та соціально-інноваційні інструменти пришвидшують збір, обробку, аналіз і представлення даних у роботі фахівців з МіО.
2. Штучний інтелект використовується МіО-фахівцями як допоміжний інструмент, але не замінює професійної інтерпретації результатів.
3. Ефективне використання ШІ у сфері МіО залежить від цифрових компетентностей, перевірки результатів, захисту даних і врахування ризиків його застосування.

2. Методична частина.

1. Визначення обстежуваної сукупності.
Генеральна сукупність – фахівці з моніторингу та оцінки, які працюють у громадських, благодійних, гуманітарних, міжнародних і розвиткових організаціях.
Вибіркова сукупність – експерти у сфері моніторингу та оцінки, які мають практичний досвід роботи з проєктами громадських, благодійних або міжнародних організацій.

Тип вибірки – цільова експертна вибірка.

Критерії добору респондентів:
- професійна залученість до сфери моніторингу та оцінки;
- досвід роботи з проєктами громадських, благодійних, гуманітарних або міжнародних організацій;
- обізнаність із процесами збору, очищення, кодування, аналізу, візуалізації, інтерпретації та підготовки звітності;
- досвід використання цифрових інструментів або штучного інтелекту;
- готовність надати розгорнуті професійні відповіді.

2. Визначення методу збору соціологічної інформації.
Для проведення даного дослідження обрано ***метод глибинного експертного інтерв'ю***.

Інструментарієм дослідження є гайд глибинного експертного інтерв'ю, аудіо- або відеозапис інтерв'ю за згодою респондента, транскрипт інтерв'ю, таблиця для кодування відповідей, матриця тематичного аналізу та робочі нотатки дослідника.

Гайд глибинного експертного інтерв'ю:
1. Розкажіть коротко про свій професійний шлях у сфері моніторингу та оцінки.
2. Яку посаду Ви зараз обіймаєте та в якій організації працюєте? Скільки років Ви працюєте у цій сфері або на цій посаді?
3. З якими типами проєктів або програм Ви працюєте найчастіше?
4. Які основні функції Ви виконуєте у межах МіО?
5. Які інструменти та методи Ви найчастіше використовуєте у роботі?
6. Які етапи роботи з даними є для Вас найбільш складними: збір, очищення, кодування, аналіз, візуалізація, інтерпретація, написання звітів чи інші етапи?
7. Як цифрові технології змінили сферу моніторингу та оцінки?
8. Чи використовуєте Ви ШІ у професійній діяльності?
9. Які саме інструменти ШІ Ви використовуєте або тестували?
10. Для яких завдань у МіО Ви застосовуєте ШІ?
11. Чи можете навести конкретний приклад успішного використання ШІ у Вашій роботі?
12. Чи були випадки, коли ШІ давав неточні, неповні або проблемні результати?
13. Які головні переваги ШІ для МіО Ви бачите?
14. Які ризики або обмеження використання ШІ Ви вважаєте найбільш суттєвими?
15. Як Ви перевіряєте результати, отримані за допомогою ШІ?
16. Чи існують у Вашій організації правила або обмеження щодо використання ШІ?
17. Чи проходили Ви навчання щодо використання ШІ?
18. Яких знань або навичок бракує МіО -фахівцям для ефективного використання ШІ?
19. Як, на Вашу думку, ШІ змінить професію фахівця з моніторингу та оцінки в найближчі роки? Які функції, на Вашу думку, залишаться виключно або переважно за людиною?

3. Логічна структура інструментарію.

Ознака 1. Професійний шлях у сфері моніторингу та оцінки:
1.1. досвід роботи з даними;
1.2. досвід роботи в громадській організації;
1.3. досвід роботи в благодійній організації;

1.4. досвід роботи в міжнародній організації;
1.5. досвід роботи в гуманітарних або розвиткових проєктах.

Ознака 2. Поточна професійна позиція:
2.1. назва посади;
2.2. тип організації;
2.3. тривалість роботи у сфері;
2.4. тривалість роботи на посаді.

Ознака 3. Типи проєктів або програм:
3.1. соціальні проєкти;
3.2. гуманітарні проєкти;
3.3. освітні проєкти;
3.4. розвиткові проєкти;
3.5. відбудовчі проєкти;
3.6. проєкти підтримки дітей, молоді, ветеранів, ВПО або інших цільових груп.

Ознака 4. Основні функції у межах МіО:
4.1. збір даних;
4.2. очищення даних;
4.3. кодування відповідей;
4.4. аналіз даних;
4.5. візуалізація результатів;
4.6. інтерпретація даних;
4.7. написання звітів;
4.8. підготовка рекомендацій;
4.9. робота з індикаторами;
4.10. контроль якості даних.

Ознака 5. Інструменти та методи роботи:
5.1. опитування;
5.2. глибинні інтерв'ю;
5.3. експертні інтерв'ю;
5.4. інтерв'ю з ключовими інформантами;
5.5. фокус-групи;
5.6. аналіз документів;
5.7. спостереження;
5.8. польовий моніторинг;
5.9. онлайн-форми;
5.10. табличні редактори;
5.11. бази даних;
5.12. цифрові платформи;
5.13. програми статистичної обробки;
5.14. програми для якісного аналізу текстів.

Ознака 6. Найбільш складні етапи роботи з даними:
6.1. збір даних;
6.2. очищення даних;
6.3. кодування;
6.4. аналіз;
6.5. візуалізація;
6.6. інтерпретація;
6.7. написання звітів;
6.8. перевірка достовірності даних;
6.9. робота з великими обсягами інформації.

Ознака 7. Вплив цифрових технологій на сферу МіО:
7.1. пришвидшення збору інформації;
7.2. пришвидшення обробки даних;
7.3. автоматизація рутинних завдань;
7.4. покращення візуалізації;
7.5. спрощення звітності;
7.6. можливість дистанційного збору даних;
7.7. підвищення доступності результатів;
7.8. збереження потреби у професійній перевірці.

Ознака 8. Використання ШІ у професійній діяльності:
8.1. використовує регулярно;
8.2. використовує час від часу;
8.3. тестував окремі інструменти;
8.4. не використовує.

Ознака 9. Інструменти ШІ:
9.1. ChatGPT;
9.2. Gemini;
9.3. Claude;
9.4. Microsoft Copilot;
9.5. корпоративні інструменти ШІ;
9.6. інші інструменти.

Ознака 10. Завдання у МіО, для яких застосовується ШІ:
10.1. аналіз текстів;
10.2. узагальнення інтерв'ю;
10.3. аналіз транскриптів;
10.4. редагування звітів;
10.5. переклад;
10.6. формулювання індикаторів;
10.7. підготовка коротких викладів;
10.8. очищення або структурування даних;
10.9. підготовка запитань або інструментарію.

Ознака 11. Приклади успішного використання ШІ:
11.1. пришвидшення аналізу даних;
11.2. підготовка чернетки звіту;
11.3. аналіз транскриптів;
11.4. узагальнення великих текстів;
11.5. перевірка формулювань;
11.6. допомога у підготовці індикаторів;
11.7. автоматизація рутинної роботи.

Ознака 12. Проблемні результати ШІ:
12.1. неточні відповіді;
12.2. неповні відповіді;
12.3. вигадані дані;
12.4. помилки у розрахунках;
12.5. втрата контексту;
12.6. надмірні узагальнення;
12.7. неправильне використання термінів.

Ознака 13. Переваги ШІ для МіО:
13.1. економія часу;
13.2. пришвидшення обробки даних;
13.3. автоматизація рутинної роботи;
13.4. допомога в аналізі великих обсягів інформації;
13.5. підготовка коротких викладів;
13.6. редагування текстів;
13.7. переклад;
13.8. покращення структурування інформації.

Ознака 14. Ризики або обмеження використання ШІ:
14.1. некоректна інформація;
14.2. втрата контексту;
14.3. порушення конфіденційності;
14.4. ризик завантаження персональних даних;
14.5. ризик завантаження корпоративних документів;
14.6. надмірна залежність від автоматизованих результатів;
14.7. недостатня критичність користувача;
14.8. помилки у роботі з кількісними даними.

Ознака 15. Перевірка результатів, отриманих за допомогою ШІ:
15.1. зіставлення з первинними даними;
15.2. перевірка фактів;
15.3. перевірка цифр;
15.4. вичитка результатів;
15.5. оцінка відповідності контексту;

15.6. консультація з колегами;
15.7. використання кількох сервісів;
15.8. повторна перевірка результатів.

Ознака 16. Організаційні правила щодо використання ШІ:
16.1. наявність офіційної політики;
16.2. наявність неформальних правил;
16.3. відсутність окремих правил;
16.4. обмеження щодо завантаження чутливих даних;
16.5. вимога знеособлення даних;
16.6. вимога зазначати факт використання ШІ.

Ознака 17. Навчання щодо використання ШІ:
17.1. проходження онлайн-курсів;
17.2. участь у тренінгах;
17.3. самоосвіта;
17.4. навчання всередині організації;
17.5. відсутність спеціального навчання.

Ознака 18. Знання та навички, яких бракує МіО -фахівцям:
18.1. формулювання промтів;
18.2. цифрова безпека;
18.3. критичний аналіз результатів;
18.4. розуміння обмежень алгоритмів;
18.5. автоматизація процесів;
18.6. візуалізація даних;
18.7. робота з великими масивами інформації;
18.8. етичне використання ШІ.

Ознака 19. Майбутня трансформація професії МіО -фахівця:
19.1. автоматизація рутинної роботи;
19.2. автоматизація первинного аналізу;
19.3. зростання ролі стратегічного аналізу;
19.4. зростання ролі контролю результатів;
19.5. збереження значення людської інтерпретації;
19.6. збереження ролі польової взаємодії;
19.7. збереження ролі етичних рішень;
19.8. відповідальність людини за остаточні висновки.

4. Логічна схема обробки інформації.
Ознака: – Ознака:
1 ↔ 4
1 ↔ 5
2 ↔ 16
3 ↔ 4

4 ↔ 6
5 ↔ 6
5 ↔ 7
7 ↔ 13
8 ↔ 9, 10, 11
8 ↔ 12, 13, 14
9 ↔ 10
10 ↔ 11
12 ↔ 15
14 ↔ 15
16 ↔ 8, 14, 15
17 ↔ 18
18 ↔ 8, 10, 15
19 ↔ 8, 13, 14, 18

Додаток Б

Стенограма інтерв'ю №1

Хто говорить	Текст
Інтерв'юер	Доброго дня. Дякую, що приєднались до інтерв'ю. Можете, будь ласка, представитись і розказати коротко про свій професійний шлях у сфері моніторингу та оцінки?
Ігор	Мене звати Ігор. Коротко, я працював кейс-менеджером якось. В одному з проєктів потрібно було фахівець з моніторингу та оцінки, та я поступово переформатувався в цю діяльність.
Інтерв'юер	Яку посаду ви зараз обіймаєте та в якій організації працюєте і скільки років?
Ігор	Зараз я займаю посаду фахівець моніторингу та навчання. В Українській мережі за права дитини. Два роки десь.
Інтерв'юер	Підкажіть, будь ласка, з якими типами проєктів або програм ви працюєте найчастіше? Гуманітарні, освітні?
Ігор	Зараз можу сказати освітні. Це підтримка дітей та молоді з досвідом перебування в альтернативних формах догляду.
Інтерв'юер	Добре, дякую. Підкажіть, будь ласка, які основні функції ви виконуєте у межах моніторингу та оцінки?
Ігор	В різних етапах реалізації проєкту по-різному. Якщо в основному взяти – це була розробка для стандартів збору інформації за вимоги ЮНІСЕФ. А так, в принципі, це верифікація в єдиній базі даних.
Інтерв'юер	Підкажіть, будь ласка, які методи збору аналізу даних ви використовуєте найчастіше? Наприклад, там, опитування, інтерв'ю, фокус-групи, якісь цифрові платформи використовуєте?
Ігор – Е	Ну, це первинна документація. Це, в принципі, є основною. Це реєстраційні форми, опитування, сертифікати навчання.
Інтерв'юер	Які етапи роботи з даними для вас є найбільш складними? Наприклад, збір даних, очищення, кодування, аналіз, візуалізація, інтерпретація або, може, написання звітів?
Ігор	Складнощів, проблем немає. Якщо всі люди на своїх місцях, то проблем немає. Якщо десь людина некомпетентна чи частково некомпетентна, то на будь-якому етапі може бути складність.
Інтерв'юер	На вашу думку, як цифрові технології змінили сферу моніторингу та оцінки?
Ігор	Ну, це суттєво змінили, тому що цифровізація, вона пришвидшує збір даних, і ти швидше можеш зібрати інформацію та проаналізувати. Тобто все швидше почало працювати.
Інтерв'юер	Добре. А чи ви використовуєте штучний інтелект у професійній діяльності?
Ігор	Звичайно, ні як основну діяльність. Як допоміжний фактор, десь перевірити якісь моменти, десь дізнатися, якісь завдання чи спланувати свою діяльність. Тобто таких мікроменеджментів.
Інтерв'юер	А які саме інструменти штучного інтелекту ви використовуєте або колись тестували?
Ігор	Ну, який ChatGPT, Gemini, це ви маєте на увазі? Ну, в основному це... Тобто є там інші, але вже для особистих якихось більше речей.
Інтерв'юер	На вашу думку, чи змінилися вимоги до компетентності фахівця з моніторингу та оцінки у зв'язку з цифровізацією? Якщо так, то як саме?
Ігор	Ну, спеціаліст він з моніторингу та оцінки чи навчання має володіти... Володіти цими цифровими технологіями, тому що він з ними працює... Тобто

	він мінімум, хоча б базові навички має тут мінімум. А там вже від проєкта, від організації донора залежить вже більш глибші знання.
Інтерв'юер	Так, добре. А повернемось до штучного інтелекту. Для яких завдань моніторингу та оцінки ви найчастіше використовуєте штучний інтелект?
Ігор	Ну, це якщо виникає технічний нюанс, з яким ми незнайомі, то проконсультуватися, як це може бути. Якщо один приклад, який допомагав – при розробці політики моніторингу, тобто було написано свій досвід, і потім зі штучним інтелектом вже просто деякі нюанси, перевірявши, може, я щось додати. Ну, чи коректно.
Інтерв'юер	Добре. А чи були випадки, коли штучний інтелект надавав неточні, неповні або проблемні дані, результати?
Ігор	Звичайно, всі, хто працює, знає, що треба тричі перевіряти все. Ну, тут більше, так звичайно, що він може некоректно видавати відповідь, тут треба більше працювати напряму.
Інтерв'юер	Які головні переваги для моніторингу та оцінки ви бачите у використанні штучного інтелекту?
Ігор	Ну, це помічник, грубо кажучи, в своїй діяльності. Це основна перевага, що ти можеш завжди скинути і перевірити та проаналізувати інформацію.
Інтерв'юер	А щодо ризиків та обмежень, які ви вважаєте найбільш суттєвими?
Ігор	Ну, ризик – це некоректна інформація. Це, в принципі, саме головний ризик, щоб це не посприяло вже іншій негативній наслідки від цього.
Інтерв'юер	А як ви перевіряєте інформацію, отриману за допомогою штучного інтелекту?
Ігор	Не використовувати один сервіс, а використовувати багато різних. Звісно, бажано перевіряти зі своїми знаннями, якщо це можливо, і є така можливість з колегами, які компетентні у цьому питанні.
Інтерв'юер	А чи існують у вашій організації якісь правила або обмеження до використання штучного інтелекту?
Ігор	Звичайно, що обмеження без фанатизму використовувати. Тобто, воно ж все одно видно, що штучний інтелект в рамках розумного використовувати.
Інтерв'юер	А чи проходили ви якесь навчання щодо використання штучного інтелекту?
Ігор	Так, проходив, я вже не пам'ятаю, як називається. Ну, в принципі, воно було саме відоме в Україні, оце, інтернет-курси.
Інтерв'юер	А на вашу думку, яких знань або навичок бракує фахівцю моніторингу та оцінки для ефективного використання штучного інтелекту?
Ігор	Та, тут від людини залежить. Я думаю, базовий онлайн-курс компенсує, якщо є така проблема, якесь незнання. Тут залежить від людини, а думаю, базовий курс, як мінімум, це покриє якесь незнання. А там же від діяльності залежить. Якщо там є якесь вузьконаправлене, то вузьконаправлений якийсь курс. Від проєкту, від людини, від завдань.
Інтерв'юер	Добре, дякую. Як ви думаєте, як штучний інтелект змінить професію фахівця з моніторингу та оцінки в найближчі роки?
Ігор	Ну, я думаю, якщо далі буде щось створено, наприклад, з Excel, тому що він погано працює з Excel, якщо буде зміни в цьому хоча б напрямку, то він в деяких речах полегшить.
Інтерв'юер	А які функції, на вашу думку, залишаться виключно за людиною або переважно за людиною?
Ігор	Та всіх функцій залишиться за людиною. Якщо проходити базовий курс зі штучного інтелекту, то там все вказує, що людина є головним у цьому напрямку та діяльності. Тобто, так, він може полегшити якусь механічну, рутинну роботу, але основний контроль за людиною залишиться.

Стенограма інтерв'ю №2

Хто говорить	Текст
Інтерв'юер	Можете, будь ласка, представитись та коротко розказати про свій професійний шлях у сфері моніторингу та оцінки.
Олексій	Добрий день. Мене звати Олексій. Я є спеціалістом з моніторингу та оцінювання. Працюю зараз в проєкті «Measure», який виконується компанією «TetraTech» в Україні. І, в принципі, зі свого бекграунду, зі свого досвіду, вже маю десь 11 років. З 2015 року я почав цей шлях. І, в принципі, попрацював в багатьох проєктах. І саме в цьому напрямку, в цьому підрозділі «M&E», в різних компануваннях. Тобто, в принципі, бачив з різних боків, як цей напрямок впроваджується в різних проєктах.
Інтерв'юер	Не підкажете, скільки років ви працюєте в організації, в якій зараз працюєте?
Олексій	Ну, вже буде восени три роки. Тобто, наразі десь два з половиною роки. Саме в цьому проєкті. Ну, він у нас не є довгим. І, зазвичай, такі проєкти є короткотривалими. Наразі це три роки. Ось він добігає до свого кінця восени цей проєкт, якраз.
Інтерв'юер	Підкажіть, будь ласка, з якими типами проєктів або програм ви працюєте найчастіше?
Олексій	Ну, наш проєкт, він, здебільшого, сфокусований на дослідженні того, як впроваджується американська допомога в Україні. Саме фінансова складова, як використовується. І тому напрямок нашого проєкту він багатогранний. Здебільшого, це development. Проєкти розвитку, були частково гуманітарні, але це в меншій кількості. Зазвичай, це, якщо проєкти розвитку, то це медицина, економіка, енергетика, розбудова державності та і інші. Я здебільшого сфокусований на енергетиці, розбудові державності, потім на декількох економічних проєктах. А також додалася допомога ветеранам і тим, хто постраждав від війни. Тобто, в нашій колегії і я ми працюємо в різних галузях. І маємо бути взаємозамінними. Використовуємо уніфіковану модель моніторингу та оцінювання, і маємо змогу замінити один одного в будь-який момент. Необов'язково ми маємо мати специфічне знання в якомусь секторі або в якійсь галузі. Головне знати модель, як вона функціонує, а далі це стосовуємо відповідно до наявних потреб.
Інтерв'юер	Підкажіть, будь ласка, які інструменти та методи ви найчастіше використовуєте в роботі? Наприклад, опитування, фокус-групи, цифрові платформи якісь?
Олексій	Наразі, якщо брати саме інструменти дослідження, то для польових візитів ми використовували інтерв'ю, key informant-інтерв'ю, інтерв'ювання бенефіціарів. Також ми проводили анкетування онлайн і телефонне опитування. Це такі найрозповсюджені методи. Щодо інших цифрових, то використовуємо платформи для опитування. Залучаємо для цього партнерів. Не завжди самі ці роботи. Ми іноді залучаємо партнерів, які працюють в цьому напрямку збору і проведення опитування і далі написання звітів. Тобто вони генерують інформацію, обробляють її і надають нам на замовлення. Але ми самі це робимо так само. Здебільшого це інтерв'ювання онлайн, фізичне і надаємо консультації за потреби.
Інтерв'юер	Скажіть, будь ласка, які етапи роботи з даними для вас є найбільш складними?
Олексій	Цікаве питання наразі, скажу так, що розбудова стосунків з партнерами. Це одна з левових складових, яка потребує найбільше нашої залученості. Тобто довірливі стосунки побудувати. Далі вже на базі цього ми зможемо отримати від них ту інформацію, яку ми хочемо отримати. І це зазвичай займає

	найбільшу частину нашого робочого часу. В цьому проєкті саме. Це не стосується інших, можливо, і в інших, де вони вже знають, з ким вони працюють заздалегідь, то їм там легше. А ми розбудовуємо з нуля. Нам дають партнера, який отримав американську допомогу. Ми з ним почнемо комунікувати. Будуємо стосунки. Тільки після того ми отримуємо ті документи, які стосуються моніторингу та оцінювання. Це логічні моделі, їх плани для проведення моніторингу та оцінювання самого проєкту. Описи індикаторів, індикатори і так далі. Тобто це от вже йде потім після того, як все з ними стає гладко і рівно. А в принципі ще складно, мабуть, після того, як ми отримали документи, які ми хотіли, надати фідбек. І не сам фідбек, як ми його пишемо, а щоб той фідбек сприйнявся нашим партнерам. Тобто те, що ви хочете йому донести. Якщо ви бачите якісь помилки, хочете щось виправити, правильно треба артикулювати партнеру, щоб він це сприйняв як пропозицію до покращення системи, а не як критику. Ваші стосунки не вийшли в кризовий період, бо далі розумієте, що взаємообмін документами стане гірше. Або вас вони будуть сприймати як професіоналів, будуть сприймати як аудиторів, наглядачів, які щось вимагають, щось хочуть. Тобто все одно воно все впирається в дипломатичні і взаємоважні стосунки. Це, знов таки, з останнього досвіду, з досвіду цього проєкту.
Інтерв'юер	А щодо більше таких технічних етапів роботи, наприклад, збір, очищення даних, кодування, аналіз, візуалізація, інтерпретація, написання звітів, який для вас етап роботи є найбільш складним?
Олексій	Тісно не так складно провести інтерв'ю, як складніше уже потім обробити дані. Так, дані після інтерв'ю потребують очищення, компілювання, об'єднання. І вже, в принципі, треба зрозуміти, що ми хочемо відобразити в звіті, щоб ця інформація сприйнялася нашим партнером, якого ми аналізуємо, оцінюємо, або нашим донором, який фінансує нашу діяльність, щоб він це теж сприйняв як аргумент, не як критику, як аргумент, дійсно, що з чим може додати в подальшому цьому проєкту, що може і виправити, якщо у них знайдені якісь помилки або неточності. Тобто, чистка даних – дійсно важливий момент, і відобразити те, що дійсно потрібно відобразити в звіті, на що звернуть увагу, що важливо і що привертає, можливо, фокус, можливо, що може змінити в подальшому виконання проєкту, досягнення його результатів.
Інтерв'юер	Добре, дякую. Чи використовуєте ви штучний інтелект у професійній діяльності?
Олексій	Так, в принципі, вже більше як рік. Наша компанія дозволила спеціалістам використовувати штучний інтелект, але у нас є певні обмеження, і є стандартні наші системи, через які нам рекомендують використовувати промти, пошук і аналіз. Для аналізу, якщо ми використовуємо, то як робити цей аналіз, що ми можемо завантажувати, що ми можемо питати.
Інтерв'юер	Для яких завдань у моніторингу та оцінки ви найбільше застосовуєте штучний інтелект?
Олексій	Зрозумів, здебільшого, для, можливо, компіляції даних, об'єднання даних, чистки даних, для того, щоб згенерувати якийсь висновок, якісний переклад. Часто, якщо ми використовуємо багато україномовного контенту, а нам необхідно писати англійською мовою звіт, то можемо використовувати в якості перекладача. Коригування якихось інструментів. Якщо у нас є умовно, навіть, коригувати формулювання індикатора, попросити згенерувати опис для індикатора. Не логічна модель тут складніша, але ми пробували, в принципі, ШІ може допомагати навіть в написанні логічної моделі. Зрештою, тут треба чітко мати мету проєкта, його цілі, і вже на базі цього можна розписати, як проєкт має рухатися, і які індикатори можна використовувати

	подальшому для досягнення, щоб була логіка, відповідати логіці самого проєкту. Тобто, в принципі, в повсякденні вже використовуємо для багатьох питань. І для інтерв'ювання так само. Ми чистили, подували, чистили, і, наскільки я знаю, уже можна робити транскрибацію і чистку тексту. Тобто, в принципі, це реально, якщо є згенерований документ, після інтерв'ю в будь-якому форматі, там, в Word або в Excel, я не знаю, що там ми можемо надати, в залежності до того, хто використовує інструмент, то ШІ це робить дуже-дуже добре, і чистить, і аналізує. Так що це вдалий інструмент, я вважаю.
Інтерв'юер	А які самі інструменти штучного інтелекту ви використовуєте або колись тестували?
Олексій	Зрозуміло. Ну, здебільшого це Gemini, але це Google, він не зовсім наш офісний пакет, а в офісний, у Copilot входить, і у нас є свій Tetra Tech Agent, який побудований також на базі ChatGPT і Claude, до речі. Також можна використовувати, там є опція вибору для певних функцій. Так, і він уже йде, типу, почищений, я вам скажу, або адаптований під наші корпоративні вимоги. Здебільшого, це Copilot, Claude, Gemini.
Інтерв'юер	А чи були випадки, коли штучний інтелект давав неточні, неповні або проблемні дані?
Олексій	Авжеж бувало, та я бачив багато разів, у моїх згенерованих звітах, на базі моєї інформації, ChatGPT і, по-моєму, Microsoft Copilot. Згенерували вигадані дані, далі я продовжував спілкування і натякав, що це інформація, яка потребує уточнення, і, в принципі, штучний інтелект підтверджував, що він на базі даних сам догенеровував певну інформацію, тобто, робив припущення, що не можна робити в нашій діяльності, і просив, я не допускати в промті такого, щоб тільки використовував наявні дані і, в ніякому разі, не додавав ніяких припущень. Тобто, суто на верифікованій інформації. Так, потребує завжди перевірки.
Інтерв'юер	А які головні переваги в використанні штучного інтелекту ви бачите?
Олексій	Ну, це допоміжний інструмент, який пришвидшує нам діяльність багато разів. Те, що можна, умовно, було робити тиждень, зараз можна зробити менше, ніж за один день, згенерувати певний документ або почистити його. Необхідно, дійсно, приділяти увагу вичитці, перевірці, що він нам надає. І, в принципі, все спрощує. В повсякденності наша робота оптимізується і пришвидшується.
Інтерв'юер	А щодо ризиків і обмежень використання, які ви вважаєте є?
Олексій	Ну, ризики є, якщо ми використовуємо якусь чутливу інформацію. Тобто, це не можна робити, не можна закачувати для абсорбації штучним інтелектом ті дані, які є чутливі, які секретні для компанії. Тобто, у нас багато такої інформації, і ми прибираємо інформацію про компанії, щоб не було згадок, хто є бенефіціаром або про кого йдеться. І щоб ніяким чином не асоціювалися ні з ким ці дані або ця інформація. Бо ми ж розуміємо, що все, що є в штучному інтелекті, це, в принципі, накопичене людством за певний час, те, що абсорбовано у всесвіт наш. Тобто, це не є щось нове в світі, це просто генерація наявної інформації. І чим більше ми будемо навантажувати даними, тим більше є ризик того, що хтось ці дані може отримати. І, в принципі, всі корпоративні стандарти зауважують на цьому. Я думаю, будь-яка компанія буде зважувати ризики і намагатися обмежувати спеціалістів при завантаженні цієї інформації, уникати цього.
Інтерв'юер	Як ви перевіряєте результат отриманий за допомогою штучного інтелекту?
Олексій	Зазвичай я просто вичитую, читаю, що він мені запропонував, якщо це моя інформація, якщо це просто вже вичищена. А якщо він мені пропонує щось нове, то намагаюся просити його надати підтвердження цієї інформації. Або посилання, або згадка, хто це зазначив, звідки він взяв цю інформацію. Щоб

	було джерело дане. Якщо ми це використовуємо в своїх звітах, ми також зобов'язані робити notes з посиланням на ці джерела, на які ми посилаємося знову.
Інтерв'юер	Можете, будь ласка, трошки загальнити, які існують у вашій організації правила або обмеження щодо використання штучного інтелекту?
Олексій	Це заборонено завантаження файлів, документів з чутливою інформацією, з назвою компанії, контрактів, і так далі. Це, що стосується приватної власності. Там, де є секретна інформація, яка, типу, не має потрапити в загальний доступ. В принципі, якщо воно загальні нариси має, то такого секретного немає. Ми тим паче вже бачимо, що є в Outlook вшитий Copilot, який допомагає нам драфтити листи. В принципі, ця опція перетворюється на рутину. Навіть написання драфту листа до американського колеги, партнера, вже йде з застосуванням штучного інтелекту. Тобто вони вже аналізують, ШІ-асистенти всю нашу кореспонденцію бачать з тим, хто є в комунікації. Це теж для мене, до речі, дуже цікаво. І я вважаю, що це в певному чині ставить ризик. Але якщо це корпоративний інструмент Microsoft Office, то нам дозволяють його використовувати. Але при завантаженні для аналізу, там ми все ж таки маємо чистити наші файли і давати такі уніфіковані або абстрактні назви. До речі, там можна будувати і замінювати те, що є там секретним, на якісь вигадані назви.
Інтерв'юер	А чи проходили ви навчання щодо використання штучного інтелекту?
Олексій	Ну, в принципі, таких тренінгів специфічних у нас не було перед початком. Кожен сам пристосовувався, але потім компанія робила розсилки на тренінги. Нещодавно, до речі, відвідав тренінг, як робити боти, які можуть спочатку шукати, потім верифікувати, потім писати звіти. Тобто створюється певний кластер ботів. І бачу, що є розвиток в цій галузі. І персонал, якщо бажає, він залучається до тренінгів. І немає примусового, скажімо так, відвідування. Кожен сам за власним бажанням приходить і вивчає. Але ресурси для цього є у компанії. І це все безкоштовно.
Інтерв'юер	На вашу думку, яких знань або навичок бракує фахівцям моніторингу та оцінки для ефективного використання штучного інтелекту?
Олексій	Це цікаве питання. Гадаю, що розуміння того, що можна заливати в систему, що не можна, де той ліміт запитів, які ми можемо питати. А також бачу, що не всі можуть якісно формулювати промти, запити для пошуку інформації. Тобто побудова відповідних промтів, алгоритмів. І, як на мене, це розуміння, що можна заливати і очікувати від ШІ-асистентів. Все одно треба покладатися на власний досвід і знання, а ШІ використовувати як просто інструмент, який допомагає оптимізувати нашу роботу повсякденні.
Інтерв'юер	Як на вашу думку штучний інтелект змінить професію фахівця з моніторингу та оцінки в найближчі роки? А які функції можливо залишиться виключно за людину, а які перейдуть до штучного інтелекту повністю?
Олексій	Гадаю, що докорінно мабуть не зміниться, адже людину замінити важко. І вважаю, що допоможе нам у написанні звітів, розробленні інструментів, щоб пришвидшити роботу. Там, де ми вагаємося з формулюваннями, допоможемо більш якісно формулювати на базі уже наявних інструментів, порівнювати інструменти, які є в світі. І, в принципі, важко йому буде замінити, скажімо все, це інтерв'ювання людей, як не крути наша комунікація. Наразі це є прикладом, що тільки люди можуть зрозуміти людей. І, в принципі, відвідуючи польові візити, я теж збагнув, що тільки наявна жива комунікація дозволяє спеціалісту з моніторингу та оцінювання зрозуміти проблеми, які є у виконавців, що вони роблять не так, або де вони в чомусь просідають, що їм можна допомогти і покращити, в чому можна їм надати допомогу і покращити.

	Тобто це тільки живе спілкування, фізична присутність, яка може бути зроблена тільки живою людиною. Так, ШІ – це дійсно інструмент для покращення інструментів МіО. Це моє бачення наразі.

Стенограма інтерв'ю №3

Хто говорить	Текст
Інтерв'юер	Можете, будь ласка, представитись та розказати коротко про свій шлях професійний у сфері моніторингу та оцінки.
Катерина	Мене звати Катерина. Наразі саме в сфері моніторингу і оцінки те, що було дотично, працюю з 2018 року. Але саме спеціалістом з моніторингу, оцінки, підзвітності та навчання саме на цій посаді працюю майже два місяці. Зараз поясню, як так, що я маю на увазі. З 2018 року працювала статистиком у центрі соцдосліджень. При Запорізькому національному університеті був такий підрозділ. У нас була невеличка команда. І займалися соціологічними дослідженнями для ректора університету. Це був моніторинг якості навчання серед студентів. Опитували студентів, що їм подобається, що їх влаштовує, що не влаштовує. І також опитували випускників шкіл, тобто учнів 10–11 класів, щодо їх побажань на своє майбутнє, які спеціальності вони розглядають, які факультети розглядають, такі дослідження проводили. Потім працювала на Департамент США. Працювала дата-аналітиком, але це було дотично до моніторингу та оцінки. МіО-спеціалістам я допомагала як асистент. Ми їздили разом на польові поїздки, опитували разом респондентів, писали звіти, оброблювали всі ці інтерв'ю. Потім вже в цій організації, в якій зараз я працюю, я як спеціаліст команди з міжсекторальної оцінки потреб. Задачою моєю була візуалізація звітів. Їх гарне оформлення. Робила я графіки, діаграми будувала. І вже після цього перевелася саме на посаду спеціаліста з моніторингу і оцінки.
Інтерв'юер	Дякую. Можете, будь ласка, підказати, в якій організації ви зараз працюєте? Ви сказали, що два місяці, правильно?
Катерина	Два місяці саме на цій посаді. Взагалі в організації з листопада місяця минулого року. Це благодійна організація, Координаційний гуманітарний центр.
Інтерв'юер	Будь ласка, підкажіть, з якими типами проєктів або програм ви працюєте найчастіше? Наприклад, там, гуманітарні, освітні, щось стосується дітей, щось таке.
Катерина	О, це всі гуманітарні проєкти, тобто це гуманітарна допомога, проєкти, які фінансуються закордонними донорами. Тобто ми подаємося, якщо виграємо, це буде гуманітарна допомога, харчові набори, фінансова допомога, гігієнічні набори, потім допомога з евакуацією, тобто вивозимо з громад людей. І, в принципі, те, що треба, наприклад, фінансова допомога на закупівлі, якісь закупівлі, там, палива громадам потрібно, такого плану.
Інтерв'юер	Добре. А які основні функції ви виконуєте у межах моніторингу та оцінки?
Катерина	Це, як завжди, наразі моніторинг гуманітарної команди, тобто моніторинг спеціалістів, наскільки ефективно вони працюють, як виконуються індикатори за проєктом, який я веду, побудова супутньої документації, підготовка логфреймів, логічних моделей, опитування бенефіціарів, наскільки вони задоволені послугами нашої організації, тобто, щоб всі індикатори виконувалися.

Інтерв'юер	Дякую. Підкажіть, будь ласка, які інструменти та методи ви найчастіше використовуєте у роботі, наприклад, там, опитування, фокус-групи, може якісь цифрові платформи?
Катерина	Так, як ви сказали, це кількісні, якісні методи, опитування і фокус-групи, інтерв'ю з ключовими інформантами, польовий моніторинг, для обробки аналізу використовуються Excel та Google-таблиці, KOBO-форми, раніше ще при Запорізькому національному університеті ми обробляли дані через SPSS, наприклад.
Інтерв'юер	Дякую. Які етапи роботи з даними для вас є найбільш складними? Збір, очищення інформації, кодування, написання звітів?
Катерина	Найбільш складні – очищення та верифікація даних, особливо коли інформація надходить з різних джерел або збирається в умовах обмеженого доступу до територій. Також складність – забезпечення якості аналізу великих масивів, відповідей та інтерв'ю.
Інтерв'юер	Дякую. Які цифрові технології змінили сферу моніторингу та оцінки, на вашу думку?
Катерина	Цифрові технології значно прискорили процес збору, аналізу і візуалізації даних. Завдяки онлайн-формам і мобільному збору даних, і інтерактивним дашбордам стало швидше отримувати інформацію та приймати рішення на цій основі.
Інтерв'юер	А чи використовуєте ви штучний інтелект у професійній діяльності своїй?
Катерина	Так, використовую для автоматизації аналітичних і текстових задач.
Інтерв'юер	А які саме інструменти використовуєте або тестували колись?
Катерина	Використовую ChatGPT для аналізу даних та написання звітів, для узагальнення інтерв'ю та автоматизації звітності.
Інтерв'юер	Можете навести конкретний приклад успішного використання штучного інтелекту?
Катерина	Для аналізу великої кількості транскриптів фокус-групових дискусій. Він допомагає швидко виділити ключові теми, повторювані теми та основні проблеми громад.
Інтерв'юер	Дякую. А чи були випадки, коли штучний інтелект давав неточні, неповні або проблемні результати?
Катерина	Так, він може неправильно інтерпретувати контекст, генерувати узагальнення, те, що буде не повністю відповідати зібраним даним. Особливо це стосується складних гуманітарних контекстів або специфічної термінології. Тобто треба завжди перевіряти, що він дає у відповідь.
Інтерв'юер	А які основні переваги штучного інтелекту для моніторингу та оцінки ви бачите?
Катерина	Перевагами вбачаю економію часу, автоматизацію рутинних процесів, швидкий аналіз великих обсягів інформації, покращення візуалізації даних. Також допомагає швидше готувати звітність і знаходити тенденції у даних.
Інтерв'юер	А щодо ризиків або обмежень, які ви вважаєте, які присутні?
Катерина	Те, що він може помилятися, тобто найбільшими ризиками є неточність результатів, можливість втрати контексту, питання конфіденційності даних. Існує ризик надмірної залежності від автоматизованих рішень, якщо їх не перевіряти.
Інтерв'юер	А щодо перевірки, як ви перевіряєте результати, отримані за допомогою штучного інтелекту?
Катерина	Порівнюю результати з первинними даними, перевіряю цифри, формулювання, відповідність до контексту, приділяю увагу перевірці аналітичних висновків і гуманітарної термінології.

Інтерв'юер	Чи існують у вашій організації правила або обмеження щодо використання штучного інтелекту?
Катерина	В цій організації, де я зараз працюю, такого немає, якоїсь особливої політики щодо використання штучного інтелекту. Однак існують загальні вимоги щодо захисту персональних даних, конфіденційності, перевірки якості інформації перед її використанням у звітності. А от у попередній організації, в якій я працювала, там саме була заборона використовувати ChatGPT, але там був, як сказати, свій внутрішній розроблений IT-шниками, типу як ChatGPT, дуже схожий. І його можна було використовувати.
Інтерв'юер	Добре, дякую. А чи проходили ви навчання щодо використання штучного інтелекту?
Катерина	Ще ні, тільки через метод спроб і помилок, через самоосвіту, але я хочу вже якийсь саме професійний курс пройти з цього приводу, збираюся.
Інтерв'юер	Добре. На вашу думку, яких знань або навичок бракує фахівцям моніторингу та оцінки для ефективного використання штучного інтелекту?
Катерина	Найбільше, мабуть, бракує навичок критичного аналізу результатів того, що ми отримуємо від того ж ChatGPT, і розуміння обмеження алгоритмів. Важливими є базові знання у сфері цифрової безпеки, наприклад, автоматизації і візуалізації навіть даних.
Інтерв'юер	Дякую. І як, на вашу думку, використання штучного інтелекту змінить професію фахівця моніторингу та оцінки в найближчі роки? Може, якісь функції залишаться за людиною або якісь перейдуть до штучного інтелекту повністю?
Катерина	Я думаю, що штучний інтелект значно автоматизує рутинні процеси, пов'язані з аналізом даних, звітністю, візуалізацією. І роль МіО-фахівця поступово буде трансформуватися у бік стратегічного аналізу, інтерпретації результатів і прийняття рішень на основі того, що ми отримуємо від штучного інтелекту. І, водночас, людський фактор, розуміння контексту та етичний підхід будуть залишатися критично важливими. Дякую вам.

Стенограма інтерв'ю №4

Хто говорить	**Текст**
Інтерв'юер	Можете, будь ласка, представитись та розказати про свій професійний шлях у сфері моніторингу та оцінки?
Марія	Так, звичайно. Мене звати Марія Малета. Я вже шість років приблизно, можливо, більше працюю у моніторингу та оцінці. Загалом, як і у вас, освіта соціології, я трохи попрацювала в research. Потім почала з посади асистента з моніторингу та оцінки в організації «Пакт». У нас проєкт займався покращенням економічних спроможностей жінок в сільській місцевості. Я пропрацювала кілька років у ньому асистентом, потім перейшла на посаду M&E-officer в Chemonics. Чесно, українською не скажу назву проєкту, англійською він називався P4U – Partnership Fund for Resilient Ukraine. Це величезний проєкт, він досі активний. Він займається дуже багатьма речами, щоб якось трошки покращувати наслідки війни. Тобто він допомагає відновлювати інфраструктуру, надавати психологічну допомогу. Зараз ще питанням реалізації. Тут дуже багатьма речами, які пов'язані з наслідками війни. Там я пропрацювала десь два з половиною роки. Я почала як M&E-officer, потім була підвищена до M&E-менеджера, і в останній місяць мене підвищують до Senior M&E-менеджера. Такий у мене був довгий професійний шлях. Після нього я трошки змінила сферу, зі сфери development. Я прийшла

	в гуманітарну сферу, у Данську Раду. Там я була, посада моя називалась MEL Operations Manager. В Данській Раді дуже багато офісів у регіонах, і у кожному регіоні є свій представник M&E-команди. Я, по суті, була менеджером у цих всіх представників M&E-команди в регіонах. Я була в Києві, вони в регіонах. Я їм допомагала досягати всіх тих цілей, що нам потрібно було. І от вже зараз, десь я рік там пропрацювала, і після цього я перейшла на свою поточну роботу. Зараз я M&E-спеціаліст в проєкті Measure. Ми працюємо з Державним департаментом Сполучених Штатів Америки і допомагаємо їм моніторити всю допомогу, яку надають Сполучені Штати в Україну. Ось це, в принципі, якщо коротко.
Інтерв'юер	А підкажіть, скільки років ви вже працюєте на вашій поточній посаді?
Марія	Десь майже два роки.
Інтерв'юер	А підкажіть, будь ласка, з якими типами проєктів або програм ви працюєте найчастіше?
Марія	Зараз, так, зараз це сфера development, і так як ми моніторимо всю допомогу, тематично це абсолютно різні напрямки від медицини до допомоги нашим, тобто тут тематика може бути дуже різною, бо дуже багато різних напрямків покриває підтримка Штатів.
Інтерв'юер	Добре, а які основні функції ви виконуєте у межах моніторингу та оцінки?
Марія	Зараз мої обов'язки більше полягають в тому, що мені дають плани, це більше як нам подають готові, і ми більше їх переглядаємо, дивимося, чи вони відповідають всім стандартам. Якщо там щось треба доробити, ми даємо рекомендації, допомагаємо доробити. Дуже рідко бувають випадки, коли у нас просять щось розробити, зазвичай у наших партнерів вже є певні готові документи. Це якщо зі сторони M&E-систем, зі сторони звітності ми ще збираємо звітність з усіх партнерів, які працюють, які надають допомогу. Наша задача – це подивитися, перевірити цю звітність, тобто дані по індикаторам, чи вони правильно пораховані, чи правильно вони відсутовані, а потім ми все це узагальнюємо і подаємо такий короткий звіт по всім, що було зроблено чи за квартал, чи за півріччя, чи за рік, чи по певній сфері, яку ми там оберемо.
Інтерв'юер	Дякую. Які інструменти та методи ви найчастіше використовуєте у роботі? Інструменти та методи теж можна бути.
Марія	Я через те, що зараз ми, як знаєте, руками майже не працюємо, не створюємо, це більший аналіз документів, бо як я в попередньому питанні сказала, нам надають готові документи, ми їх аналізуємо, надаємо свій фідбек, або їх систематизуємо. На моїх попередніх посадах і опитування проводила, і якісні, не тільки з іншим, бо я більше давала завдання іншим проводити ці опитування, то тут вже трошки інша роль, і більше аналізом саме займаємось.
Інтерв'юер	Тоді можете, будь ласка, підказати, які етапи роботи з даними є для вас найбільш складними?
Марія	Напевно, систематизація, особливо коли в тебе дуже великий об'єм первинних даних, а тобі їх треба узагальнити буквально 2–3 сторінки дуже простою мовою, а тобі заходять по якійсь темі специфічним терміном, тобі треба з цього визначити найбільше основне, і потім це все як людською мовою доступно описати і показати, які результати певної діяльності були досягнені. Для мене, особисто, це я досі ще на цьому працюю, щоб вміти простою мовою, коротко, і обирати якраз те, що найбільше основне.
Інтерв'юер	На вашу думку, як цифрові технології змінили сферу моніторингу та оцінки?
Марія	Цифрові технології дуже її змінили, насправді, бо перше вони її полегшували, набагато її автоматизували, тобто те, що раніше робилось руками і довший час, то зараз це робиться, не знаю, за 15 хвилин, це не тільки, як кажу про

	штучний інтелект, наприклад, якщо взяти якісні методи, то зараз є програми якісного аналізу, раніше я, коли починала свою роботу, це ми робили транскрипти, нарізалися в Excel, і потім руками кодувалися, то зараз є твій же Atlas, Dedoose, який робить за тебе це автоматично, ти просто завантажив свої коди, виділяєш, і тобі це генерується вже автоматично, тобто та робота, яку я робила тиждень, тепер може робитися за день або менше, і плюс, по-моєму, навіть є функції, щоб він тобі проаналізував якийсь базовий аналіз, тобто це набагато спрощує. Я не вважаю, що людський фактор може бути замінений, бо все одно без твого аналізу, без того, щоб ти прочитав і подивився на якусь адекватність, чи правильно, чи це відповідає твоїм завданням, все одно без цього неможливо, і з того, що я бачила, той результат, що мені видається, він не закінчений, все одно потрібно певне моє доопрацювання, щоб це було фінальним продуктом, який можна віддавати. Ну і штучний інтелект так само, він теж допомагає, я скажу, зі штучним інтелектом я познайомилась на своїй останній роботі, тобто це десь роки півтора тому, і нам не забороняють їм користуватися, я знаю, там далі буде питання, трошки детальніше поговоримо про це, але є певна рамка, в якій ми можемо їм користуватися, і основне це деякі приховують, я не вважаю, що потрібно приховувати, це вже користуються і всі, я вважаю, що треба просто чесно казати, в таких-то пунктах ми дійсно використовуємо штучний інтелект, це як в дослідженнях, певні обмеження, треба завжди казати, щоб людина могла розуміти той фінальний продукт, який вона отримала, тобто яким чином він отриманий, що треба тримати в голові, коли ти його читаєш і аналізуєш.
Інтерв'юер	Добре, дякую. А які самі інструменти штучного інтелекту ви використовуєте або тестували?
Марія	Я тестувала ChatGPT, у нас є це в особистих цілях, у нас на роботі є власний штучний інтелект, його розробили конкретно під TetraTech, він працює на базі ChatGPT, називається TetraAgent, його плюс – те, що він закритий, тобто ми туди можемо без певних пересторог якісь наші внутрішні документи завантажувати і не боятися, не боятися, що там вони десь потраплять у відкритий доступ, як з тим же звичайним ChatGPT, якщо ти хочеш завантажити, треба його чистити, прибирати якусь сенситивну інформацію, яка не бажана, щоб з'являлася у таких ресурсах.
Інтерв'юер	Добре, дякую. А для яких самих завдань у моніторингу та оцінці ви використовуєте ChatGPT, у принципі штучний інтелект?
Марія	Насправді, практично в усіх можна його використовувати. Ми з цікавості тестували практично на всіх наших завданнях, яким чином він справляється, чи варто його застосовувати, чи ні. Якщо почати з логічних моделей, якщо закинути йому якусь логічну модель і попросити рекомендувати, він досить добре. Якість цього результату залежить від того, наскільки якісно ти йому задаш промт. Коли ти розумієш, як йому правильно задавати промт, щоб він видавав тобі результат, можна робити насправді більше. В будь-якому завданні, з яким я стикаюся, можна застосовувати штучний інтелект. Логічну модель мені дивився і давав рекомендації, як певні твердження покращити. Паспорт індикаторів теж дивився, чи він відповідає цьому індикатору, чи все там включено. Інколи я прошу допомогти мені, щоб він певний текст згенерував, бо я не носій англійської мови. І це дуже покращує роботу, що він вміє офіційною мовою написати вірно те, що я можу більш простими словами написати. Плюс те, що я казала до цього, дуже велика допомога в аналізі текстів. Наприклад, якщо там є сторінковий звіт, то можеш попросити його дати тобі вижимку основних досягнень, якихось певних питань, які тобі цікаві. І ти не будеш витрачати три години, щоб прочитати цей сторінковий звіт.

	Можеш подивитися, що тобі зробив, а потім пробіжатися, перевірити, чи дійсно те, що він тобі видав, це основне чи ні. Чи якщо ти до цього по діагоналі читав і знаєш, що щось ще написати, щоб він трошки покращив свою відповідь і дав саме те, що треба.
Інтерв'юер	А чи були випадки, коли штучний інтелект давав неточні, неповні або проблемні результати?
Марія	Таке постійно буває. Знову повертаючи до того, як ти інколи можеш неповністю написати те, що тобі потрібно. Я сама теж досі вчусь правильно задавати цей промт. Плюс штучний інтелект – це річ, яка теж вчиться на твоїх запитах. В перший раз, зазвичай, найчастіше, якщо це якась особливо складна, велика задача, то він видається не повний результат, а повністю відповідний тому, що тобі потрібно. Ти починаєш з ним спілкуватися, його натреновувати. У нас було таке завдання, коли треба було багато однотипних звітів писати по різним проєктам. В принципі, під останній звіт я його так натренувала, що він мені практично з першої-другої спроби видавав те, що мені потрібно. Це процес. Щодо помилкових даних, наш чомусь погано рахує. Ми якісь підрахунки краще не давали, бо не раз виловили його на тому, що він навіть банальне додавання або зайвого додає, або навпаки не додає. Тобто краще підрахунки перевіряти. І плюс, він ще дуже любить узагальнювати такими загальними фразами, як говорити про результати, а тобі навпаки треба конкретні приклади. Я завжди ловлю на тому, щоб замість того, щоб певні конкретні результати видати. Ця інституція покращила себе в такій-то сфері. Він каже, от сфера така була загалом покращена в Україні. Тобто йому треба пояснювати, що найкраще взагалі дати якийсь приклад речення, як тобі потрібно. Це працює набагато краще, якщо є конкретний приклад, в якому формулюванні тобі потрібно отримати цей результат.
Інтерв'юер	А які головні переваги штучного інтелекту ви бачите для моніторингу та оцінки? І також, можливо, на вашу думку, є якісь обмеження або ризики, які вважаєте найбільш суттєвими?
Марія	Головні переваги – це швидкість. Тобто, як я казала, ті завдання, які можуть робитися 1, 2, 3 дні – зараз це роблять за хвилини або години. Це така, знаєте, рутинна робота. Штучний інтелект може цю рутинну роботу робити набагато швидше і зменшує час. Тобто, ти можеш витрачати час на щось більш складніше, де потрібно як людське око, а не штучний інтелект. Плюс, це величезна база знань, тобто, ти його можеш запитати, дай мені кілька варіантів, який метод можна підібрати, щоб це дослідити. Ти не шерстиш Google, а він тобі видає головне. Та, знову ж таки, перевіряти, на основі чого він тобі видає ці результати. Для мене це, мені здається, дві основні переваги. Це пришвидшення, тобто, багато ручної роботи забирає. І друге, що це величезний доступ до такої бази знань з обмежень. Це, знову ж таки, якщо ти працюєш з певними документами, які не варто, які мають інформацію не для вільного доступу, от всі ці Claude, чати GPT, що там ще є. Коротше, все те, що не ліцензовано твоєю компанією, то у тебе поза межами, ти не можеш ними користуватися. Тобто, якщо у твоєї компанії там немає того ж Copilot, то немає якогось, як у нас, нашого ліцензованого внутрішнього, який все не виходить назовні. Тобто, тобі не варто ними користуватися. Ну, з недоліків, це, може, знаєте, як те, що відбувається, через те, що він полегшує нашу роботу, це ми дуже багато починаємо від нього залежати. Я сама від себе помічаю, що там, інколи, мені той же лист, чи я тільки пишеш на draft мені лист, ти вже починаєш набагато більше на нього покладатися, ніж залежати від нього, ніж від своїх власних якихось знань. І це, мені здається, такий більший мінус для людей, які тільки починають свою кар'єру, бо в них ще, знаєте, не

	сформований певний досвід, певні речі, які, ти знаєш, як напрацьовані, вже треба робити. Тобто, ти не можеш перевірити, чи правильно він зробив чи ні, без певного, знаєте, коли ти переробиш щось роками тисячу разів. Як спілкувалися з колегами, хтось багато казали, ловлять на тому, що віддають їм якісь речі згенеровані ChatGPT, а взагалі не перевірені, не перечитані, які треба в результаті переробляють.
Інтерв'юер	Щодо перевірки, як ви перевіряєте результати отримані за допомогою штучного інтелекту?
Марія	Я думаю, в першу чергу, це якийсь здоровий глузд. Тобто і мої попередні знання. Я думала над цим питанням, і здається, це два основні фільтри, через які ти пропускаєш. Тобто, коли хочеш отримати якісь результати, як це маєш у голові, що ти в результаті маєш отримати, то ти бачиш, чи воно відповідає тому, чи ні. Про помилки якісь я надавала приклад. Коли він рахував, ти бачиш, що цифра трошки завелика, ніж мала бути отримана. Тобто, мені здається, це такі дві основні речі, за які ти можеш перевірити.
Інтерв'юер	Ви казали, що у вас у компанії є ваша система штучного інтелекту. Чи можете щось ще додати до обмеження, які, можливо, є в вашій організації щодо використання його в такому відкритому форматі?
Марія	Я б не сказала, що це обмеження, але не рекомендується disclose the information. Я не можу згадати як українською. Тобто, де ти використовуєш? Ти маєш вказати, навіть в звітах багатьох є цей пунктик використання штучного інтелекту. Ти маєш, як це чесно, прописати, що ти в такому розділі, в аналізі, ти використовує його чи для розробки інструментів, чи для аналізу. Я не скажу, що є суперобмеження. Обмеження в тому, щоб документи не виходили назовні. Тому що ти маєш бути чесним з твоїм клієнтом. В тому, де ти це використовував. Мені здається, це досить адекватно, бо я теж хочу знати, якщо я прошу якийсь продукт, що він був підготований. Я не проти, що використовує цей штучний інтелект, але я хочу знати, де це очікувати, щоб теж розуміти, як цей продукт потім аналізувати і що очікувати.
Інтерв'юер	Ви проходили навчання щодо використання штучного інтелекту?
Марія	Я не скажу, що в нас було таке ознайомлення, як introduction. Ми більше самі щось гралися з цими промтами, намагалися. Але був тренінг в тому, як правильно писати промти через якийсь час. Це для мене було дуже корисно, бо вони почали з того, що розказали, який принцип роботи штучного інтелекту і чому ми маємо задавати цей промт через специфіку, що він так працює. Це було дуже корисно. Я на ньому не була, але був тренінг як робити своїх агентів. Це допоміжні речі, які можуть тобі допомагати в певних складних задачах і спрощувати цю роботу. Я, на жаль, не встигла на цей тренінг. Періодично вони проходять. Є до себе. У нас в компанії є окрема посада. Це людина, яка спеціалізується на використанні, застосуванні в компанії штучного інтелекту. І це прикольно, бо я, як спілкуюсь з колегами, не чула, щоб у інших було таке, щоб їм прям зробили свій корпоративний штучний інтелект. Для мене це дуже класна перевага TetraTech в цьому плані, що вони, знаєте, не заперечують, що ми використали, а навпаки цей процес трошки самі керують ним і допомагають співробітникам розібратися в чому.
Інтерв'юер	На вашу думку, яких знань або навичок бракує фахівцям моніторингу та оцінки для ефективного використання штучного інтелекту?
Марія	Таке цікаве питання, насправді. Це, так скажу, досить нова для всіх сфера, хоч це вже, я не знаю, кілька десь років. Кожен, знаєте, користується, як може. Мені здається, немає когось, на мою думку, погодження, де його хто використовував і де можна його за його допомогою, я не знаю, покращувати роботу. Не знаю, може, якогось обміну досвідом. Немає цього. Я навіть бачила

	цілі курси, типу AI в M&E, але я на них поки не долучалася. Починається навчання, де його можна застосовувати, але я не знаю, наскільки, так як я їх не дивилася, не знаю, які знання подають, чи це базові, як я сама спробувала, може допомогти логічну модель, подивитися документи, чи це щось більше, глибоке, цікавіше. Не знаю, чесно, складно зараз відповісти на це питання, бо мені здається, що все трошки хаотично і кожен як може, так і користується.
Інтерв'юер	Як, на вашу думку, використання штучного інтелекту змінить професію фахівця з моніторингу та оцінки в найближчі роки? Що, на вашу думку, залишиться за людиною в виконанні яких завдань? Що перейде повністю у виконання штучного інтелекту?
Марія	Я не думаю, що все повністю перейде у виконання штучного інтелекту. Я думаю, реалістично, для всіх професій, де штучний інтелект може робити якісь завдання, людина буде задавати промт, а він буде робити. Як це змінить? Тобто потенційно це може вплинути так, що скоротиться. Не треба буде стільки людей в M&E-команді. Це буде дві-три людини, які самі придумують рамку для проєкту M&E, а далі більш базові завдання будуть робитися за допомогою штучного інтелекту. Це один з таких варіантів. Все одно будуть якісь обмеження. Наприклад, якщо проєкт працює з якимись даними в якійсь сфері, чи це медицина, чи це щось пов'язане з тим, де дані не те що секретні, вони з обмеженим доступом. Ніхто їх не дасть загнати в штучний інтелект. Це все одно потрібна буде людська робота. Плюс є певні стандартні ті ж індикатори, стандартні підходи. Поки штучний інтелект не навчиться, не знатиме їх, то все одно це потрібна буде людська робота. До вимірювання певних речей вже давно придумані певні підходи. Якщо ти їх не знаєш, то це все в будь-якому разі ніколи не замінить людину, яка знається. Ця людина потім може його попросити розписати. Трошки все одно потрібна людина, яка задасть цей запит. Ми, скоріш за все, підемо до скорочення команд, і залишаться ці люди, які будуть давати певні запити. Все одно ці люди будуть потрібні з певними знаннями. Тепер, мені здається, в майбутньому тобі треба буде мати більш якісь вузькі спеціалізовані знання, і плюс знання, як працювати зі штучним інтелектом, щоб залишатися релевантним. Тобто зараз тобі достатньо знати інструменти моніторингу та оцінки, процеси, все, а ти йдеш в якийсь проєкт паралельно чи ж специфіку певної сфери. Мені здається, далі так не працюватиме, тобі треба буде більш чітко знати, що ти робиш, де ти робиш і як. І як в це включити штучний інтелект.

Стенограма інтерв'ю №5

Хто говорить	**Текст**
Інтерв'юер	Можете, будь ласка, розказати коротко про свій професійний шлях у сфері моніторингу та оцінки?
Настя	В цілому я почала саме в цій сфері бути з 2023-го року. Тобто я взагалі не очікувала, що я буду в цій сфері. Я подавалась на аналітика даних з повернення, і мені одразу запропонували саме посаду в моніторингу і оцінці. І в цілому якось так понеслося, що я тут вже третій рік.
Інтерв'юер	Добре, а яку посаду ви зараз обіймаєте, та в якій організації працюєте, і скільки років?
Настя	Зараз я є експерткою з надання консультаційних послуг з моніторингу, оцінки та навчання для громадської спілки «Українська мережа за права дитини». Скільки років це зайшло? Це три роки. Звідси і починалося. І паралельно також в інших організаціях також.

Інтерв'юер	З якими типами проєктів або програм ви працюєте найчастіше?
Настя	Це саме соціальні проєкти у сфері захисту прав дитини. Тобто це як підтримка сімей, розбудова різноманітних соціальних послуг у громаді. Тобто це може бути заходження у громаду, обробка оцінки потреб громади і розрахування, які послуги, наприклад, треба впровадити або, можливо, посилити. Ну і також, відповідно, це як і реінтеграція дітей, так і повернення дітей з окупованих територій, і Росії, і Білорусі. Ну і також додамо ще трошки, що також у проєктах, які пов'язані з навчанням фахівців і деякою частиною екстреного кризового реагування.
Інтерв'юер	Дякую. А які основні функції ви виконуєте у межах моніторингу та оцінки?
Настя	Основне – це слідкувати за індикаторами. Тобто, аналіз індикаторів, обробка, верифікація даних, підготовка звітності за шаблонами донорської звітності, відповідно, також створення та ведення баз даних, візуалізація інформації, також розробка інструментів збору даних. І на даному етапі ми також, я іще займаюся, розбудовую політики моніторингу, оцінки, навчання для організації, де буде такий хендовер для того, щоб всі ці інструменти можна було застосовувати і швидко реагувати на будь-який запит. Ну і також розробка різних дашбордів. Ну, мабуть, все.
Інтерв'юер	Щось із такого, в основному. Добре, дякую. А які інструменти та методи ви найчастіше використовуєте у роботі?
Настя	Excel, в цілому. Це саме база, база, база. Ну, однак інколи буває, що Power BI, коли дашборди треба, ну і в реєстраційних випадках це KoboTools або Google Form для збору даних.
Інтерв'юер	Добре. А які етапи роботи з даними є для вас найбільш складними? Наприклад, збір, очищення інформації, кодування, аналіз, візуалізація, інтерпретація або написання звітів?
Настя	Ну, насправді найскладніший етап – це той етап, на якому більше механічної, монотонної роботи. Тобто це якраз етап очищення даних, вибір унікальних бенефіціарів. І через це він більш складний, бо потребує більшої уваги, більшої зосередженості, більшої якості контролю цих даних. Тому ще плюс на цих етапах зазвичай треба комунікувати з різними командами, щоб оперативно це вірно зробити, бо інколи буває, що ти працюєш в одній базі, а інший фахівець працює в іншій, і вам треба кооперуватися.
Інтерв'юер	Дякую. Які цифрові технології змінили сферу моніторингу та оцінки, на вашу думку?
Настя	Ну, завдяки, наприклад, тому, що можна автоматизовувати зараз дані, то з плином часу програмне забезпечення теж оновлюється і дозволяє більше різноманітних функцій для автоматизації даних. Тобто, наприклад, навіть ті ж дашборди інтерактивні, швидко готувати різноманітні звіти, ну, і навіть різні застосунки для Excel, які спрощують теж очищення даних.
Інтерв'юер	Дякую. А щодо штучного інтелекту. Чи використовуєте ви його у професійній діяльності?
Настя	Буває. Не так часто, але буває. Він як допоміжний інструмент, але не основний.
Інтерв'юер	Які саме інструменти штучного інтелекту ви використовуєте або колись тестували?
Настя	Ну, найчастіше – це ChatGPT, ну, інколи буває ще Claude. Тобто, він більше для очистки і формулювання гарних текстів, коли ти вже просто сидиш на нервах і такий, боже, що писати? Але все рівно це не є основне. Ну, я тут ще можу додати те, що інколи, коли в тебе є в голові якась ідея, як це зробити, але ти такий, а як це зробити в Excel? І ти такий, допоможи зробити, наприклад, мою ідею. І ти розписуєш, що хочеш. Насправді, це не дуже допомагає, але в

	деяких моментах допомагає. Просто, як мінімум, він структурує ту всю хаотичну інформацію, яка з'являється. Ну, і в деяких моментах для генерації візуалізації, саме більше візуалізації не тої, яка буде надаватися комусь, а візуалізації того, як ти це приблизно будеш бачити, щоб затвердити технічне завдання перед керівництвом, наприклад.
Інтерв'юер	А чи можете ви навести конкретний приклад успішного використання штучного інтелекту у вашій роботі? Якийсь кейс, можливо, у вас був?
Настя	Прям кейсу точно немає, але в цілому різні шаблони, які він допомагав створювати для збору даних, в цілому він може бути. Бо він все ж таки не може бути успішним в тому плані, коли нам треба робити більш механічну роботу, бо він з цим не справляється. Тому, на жаль, поки що ні.
Інтерв'юер	Ви, в принципі, почали відповідати на це питання. Чи можете навести приклад, коли штучний інтелект давав неточні, неповні або проблемні результати? Як це саме проявлялося?
Настя	Це якраз тоді, коли ти хочеш швидко автоматизувати дані і такий порахуй мені всіх унікальних і не унікальних закодованих даних. Тому це такий… всі цифри точно не такі, як мають бути. І ось це самі основні проблеми в тому, що він не вміє коректно рахувати дані, не вміє розрізняти типи даних і часто надає вигадані інформації, якої взагалі не було.
Інтерв'юер	Щодо переваг штучного інтелекту, окрім написання текстів, як ви сказали, що ви вважаєте за переваги використання штучного інтелекту?
Настя	Це економія часу. В цілому, автоматизувати деякі рутинні процеси можливо, але поки що я ще до цього не дійшла. Але в цілому я вже бачу, що можна застосовувати різних штучних агентів, що щось нове таке відбувається, тому треба буде щось таке робити. Ну і те, як я вже казала, це швидке структурування текстів, поки що все. Для того, щоб ти зміг швидко зробити текст з аналізами, а потім вже можна було самостійно розширити так, як дійсно треба по вимогам. Бо не завжди він робить так, як треба.
Інтерв'юер	Добре. Щодо ризиків та обмежень використання штучного інтелекту, можливо, можете ще щось додати, окрім того, що він вигадує інформацію?
Настя	Щодо ризиків, це точно буде те, що надання персональних даних, наприклад, в моїй роботі є дуже велика кількість персональних даних бенефіціарів. І саме її за протоколами організації не можна виносити не лише іншим людям, іншим організаціям передавати ці дані, а й також не можна це засовувати в штучний інтелект, зроби мені щось. Тому це велика проблема, що я знаю, що деякі люди це використовують саме там. Ну і те, що люди перестають критично мислити, що закинули інформацію, взяли, але її ніяк не обробили надалі.
Інтерв'юер	А як Ви перевіряєте результати, отримані за допомогою штучного інтелекту?
Настя	Перше джерело – це однозначно перейти до нього, перевірити. Плюс ручна верифікація цифр, якщо раптом я захотіла якось подивитись, чи зможе він швидко зробити мені це. Ну і додатковий аналіз даних. Це, мабуть, основне. Просто важливо перевіряти запит, який був, щоб вийшло в кінці.
Інтерв'юер	Добре, а чи існують у Вашій організації правила або обмеження щодо використання штучного інтелекту?
Настя	Формально політики щодо обмеження штучного інтелекту у нас немає. У нас є лише політика щодо персональних даних бенефіціарів, де ми не можемо передавати цю інформацію. І там є пункт про передання інформації саме штучним інтелектом, що цього робити не можна. Ну і, мабуть, все.
Інтерв'юер	Добре, а чи проходили Ви навчання щодо використання штучного інтелекту? Саме навчання ніяких, лише практика. Добре, а як Ви вважаєте, яких знань або навичок бракує фахівцям моніторингу та оцінки для ефективного використання штучного інтелекту?

Настя	Ну, мабуть, цифрової грамотності, розуміння принципів роботи штучного інтелекту і навичок формулювання якісних запитів і критичної оцінки результатів.
Інтерв'юер	А як, на Вашу думку, штучний інтелект змінить професію фахівця з моніторингу та оцінки в найближчі роки? Можливо, є функції, які залишаться за людиною переважно або перейдуть повністю до обробки штучним інтелектом?
Настя	Найближчі роки, я думаю, все ще буде більше робити все людина, але в ймовірному майбутньому автоматизація цієї осі ручної роботи, яка робиться, скоріше за все буде автоматизована в рази швидше. Відповідно, різні переклади, підготовка документів, візуалізація, звіти теж вони будуть. Вони в цілому вже є, але це вже прям буде більш на масштабних планах, скоріше за все.

Стенограма інтерв'ю №5

Хто говорить	Текст
Інтерв'юер	Добре, будь ласка, представтесь та розкажіть коротко про свій професійний шлях у сфері моніторингу та оцінки.
Тетяна	Мене звуть Тетяна, 47 років, в сфері моніторингу оцінки працюю вже з 2015-го, це вже більше 10 років. Там була перерва невеличка, я в страховій компанії працювала, так я теж пов'язана з медичним страхуванням, теж з базами даних, але потім назад вернулася в неурядову сферу, навіть в ту саму організацію, з якою я звільнилася. Це перший мій досвід в такій, як моніторингу оцінки роботи, це був, воно тоді називалося Київське відділення мережі людей, які живуть з ВІЛ. Зараз це називається 100% життя, це організація, вони по всій Україні є, можливо, чули про них, не знаю, такі доволі відомі. Це є центральний офіс в Києві і регіональні відділення. Вони перебрендують в 100% життя, тому що вони розширилися не тільки на ВІЛ-СНІД, а і на інші деякі організації. Я там працювала з 2015 року в проєктах, спочатку я там соціальним працівником трошки попрацювала, а потім додався ще проєкт на Київську область, там саме догляд і підтримка людей, які живуть з ВІЛ-проєкт. І от то я була там фахівцем з МіО тоді ще, моніторинг і оцінка. Тобто в нас була база даних і ми там, якби це вся, соціальні працівники там взаємодіяли з лікарями, тобто людина там виявляється, в неї діагноз, і її ставлять на супровід до соціального працівника, який їй, тій людині, там допомагає, так сказати, можливо, до психолога, і приймати антиретровірусну терапію. І це там такий супровід був. А я як фахівець з МіО збирала з них звіти, соціальних працівників, нових клієнтів, вони кодувалися в базі, там окрему базу створено, було закрито, там доступ мали тільки ті, хто мали. І ми вносили ті послуги, які там надавалися, це ж там донори, як донори вимагали. І ми аналізували по індикаторам, скільки кого, так сказати.
Інтерв'юер	Можете, будь ласка, сказати, яку посаду ви зараз обіймаєте і в якій організації?
Тетяна	Зараз Українська мережа за права дитини і фахівець МЕЛ, моніторингу, оцінка і навчання.
Інтерв'юер	І скільки років ви працюєте вже?
Тетяна	Другий рік, півтора роки тут працюю. Там ще й туберкульоз був, я в туберкульозному проєкті довго працювала. Тобто багато працювала і в державному проєкті, центр громадського здоров'я, теж туберкульозні проєкти. З чутливими даними постійно працювала, які закриті. Тобто там було суворо. А тут працюю вже в проєкті «Реформа кращого догляду в Волинській

	області», це ЮНІСЕФ. Займається проєкт навчанням фахівців в громадах Волинської області. В багатьох громадах немає навіть соціальних послуг, направлених на дітей. Взагалі діти без соціальних послуг, в них немає навіть соціальних працівників. Іменно фахівців соціальної роботи, співфінансування, шукають людей, які будуть працювати з дітьми. І ще я зараз почала працювати в одному проєкті. Це донор Save the Children, а там проєкт адвокаційний. Я не пам'ятаю, як він там називається, щось таке. Там ми займаємося розвитком самої нашої організації. І плюс, ми ще в цьому проєкті аналізуємо законодавство в сфері прав дитини. І потім, якби, якісь оці результати аналізу, там у нас аналітики працюють, юристи. І ці результати там будуть подаватися до уряду, до парламенту, щоб, наприклад, вносити зміни до законодавства, вже впливати на це на такому на вищому рівні в сфері прав дитини.
Інтерв'юер	Можете, будь ласка, ви вже почали про це говорити, але більш загально, з якими типами проєктів або програм ви працюєте найчастіше? Гуманітарні, освітні, ви казали, дитячі?
Тетяна	Ну, можна взяти зараз це дитячі. Зараз це сфера прав дитини. Я б не сказала, що вони гуманітарні, там просто організації є, там були деякі такі гуманітарні, але не прямо проєкти, а такі компоненти. Ну, там зимова підтримка трохи була, ну, то в межах інших проєктів теж UNICEF, там були закупки різних. Тобто я в них не працювала, то якщо Настя вам дала інших наших, моїх колег, то чи це тільки я попала, я не знаю.
Інтерв'юер	Які основні функції ви виконуєте в межах моніторингу та оцінки?
Тетяна	Зараз, звичайне, таке собі відслідковування виконання індикаторів всіх в проєктах, це основна функція. Збираю дані, наприклад, проєкту «Реформа кращого догляду в Волинській області», там більшість, вся діяльність в заходах навчальних для фахівців, там для різних, там по-різному, ну, воно там йде по-різному, і плюс там ще є дитячі проєкти, у нас взаємодії з СОС «Дитячі містечка», там це консорціумний проєкт, там вони теж займаються. В них там більше є там і онлайн-школа в них, і це і реінтеграція була дітей, плюс там вони навчали цих кандидатів в сімейній формі виховання, і, ну, це всі заходи навчальні, там я все ті дані збираю, перевіряю, роблю аналіз, шукаю унікальних для індикатору, щоб подать донору там, тому що треба плюс кількість тих, хто прийшов на захід, і плюс ще треба окремо унікальних вичлених з них, які прийшли перший раз. Ну, тобто це в індикатор, уже, як виконання йде цього, встановленого одного індикатора. Ну, таке, я б сказала, можливо, для когось це скучна робота. Мені подобається.
Інтерв'юер	Дякую. А які інструменти та методи ви найчастіше використовуєте у роботі, там опитування, фокус-групи, може, якісь цифрові платформи?
Тетяна	Ну, я, наприклад, зараз просто нема таких, так сказати, активностей по поводу опитувань, але там в іншому проєкті планується, ну, ще не робили, фокус-група. До речі, фокус-групи були. Це інструменти, або там Power BI, або звичайні Excel-таблиці, просто функції Excel користуємося там. Це найбільше. Це основний інструмент всіх фахівців з МіО. Там штучний інтелект, це таке трошки, ну, обмежено ним. Ну, це ми потім дійдемо до нього. Ну, основні інструменти, це оце Excel. Ну, це саме таке. Ну, і плюс оці тули, ну, оце, боже, KoboTools інколи. Ну, це Kobo, там, на різні можна, там, на опитування. Я покажуся це, не працюю з цим наразі, але є вони в принципі ці інструменти.
Інтерв'юер	Підкажіть, які етапи роботи з даними для вас є найбільш складними? Там, збір даних, очищення, кодування і так далі.
Тетяна	Скоріше очищення. Очищення даних мені найскладніше, так як інколи вони не якісні. І для того, щоб, ну, щось, так сказати, проаналізувати, то їх треба ще довго, блоху, як сказати, вибирати. То саме таке складне, і це завжди було, що

	я працювала в тій сфері охорони здоров'я, можна сказати, що зараз тут, це іменно очищення даних. Тому що там ще аналізую гарячу лінію зараз. Ну, в общем, іменно очищення, якщо з варіантів вибирати. Саме складне, і таке. Займає часу багато.
Інтерв'юер	А на вашу думку, які цифрові технології змінили сферу моніторингу та оцінки?
Тетяна	Та не знаю навіть, які технології. Справа в тому, що багато самі пишуть програми, ну, різні, якщо є на це гроші, там, донорські. От, наприклад, як попередні мої проєкти, там, така чутлива інформація, там, діагнози. У них там окремі вони там, ну, у них є програма, у них є програмісти, прям вонайняті якась, які створюють окрему базу. І там в тих самих базах є, так сказати, такі інструменти, які, наприклад, самі дублі виловлюють, і там тобі підсвічують щось, якісь помилки. Тобто, коли звіт формується, там те, щось там підсвічується. Це саме от, іменно, кодування в базах даних. Щоб сказати, там, ChatGPT, найди мені помилки, то я цим не можу... Ну, це в обмеження піде, мабуть. Персональні дані, я, ну, я не знаю, як інші там, фахівці, але я не вантажу персональні дані в ChatGPT, тому що це, як би, ну, неетично, по-перше. Хоча в мене ніде це не написано, але я вважаю, що завантажувати персональні дані без згоди людини, ну, це не можна. Тому що воно не дає. Хіба кодування? Можна закодувати? І тоді вже там щось... Але кодування теж, це час, і... При тому, що оці бази даних, які самі створені окремо спеціально для проєктів, у них там автоматично є, ну, кодуються всі ці клієнти, пацієнти, так сказати, бенефіціари. Вони автоматично кодуються, це якщо... Але це іменно, да, це спеціальні бази під проєкти створювалися. Зараз такого немає, ну, все майже практично вручну. Але і таких масивів немає великих, щоб, так сказати, там, порівнянню з тим, як було в мене в тій сфері, особливо коли там проєкти з профілактики, ну, я правда, мене це минуло щастя, але там взагалі дуже великі масиви даних.
Інтерв'юер	Добре, дякую. Я так розумію, ви використовуєте штучний інтелект, так?
Тетяна	Більше я використовую його інколи для аналізу, так сказати, більше для описової частини, наприклад, якоїсь звітності і більше, щоб там описати, як ти, ну, типу, ну, тобто, більше для опису, не для аналітики самої цифр, а більше для, бо не завжди є фантазія і час сидіти щось там розписувати. Наприклад, там якісь проміжні результати проєктів без, ну, цифр я, наприклад, само вставляю, але описову частину, якщо треба, це буває таке, ну, не часто, ну, інколи, то це можна використовувати, в нас багато хто це використовує, ChatGPT, навіть, як би, керівники проєктів, там, там, де більше писанини такої, от, там, да, там без питань, там використовується він.
Інтерв'юер	А які самі інструменти штучного інтелекту ви використовуєте або тестували колись?
Тетяна	Ну, ChatGPT, ну, Gemini, це ж гугловська, ну, вона така собі, просто, там, нам, при тому, що, ну, ми ж розуміємо, що це і штучний інтелект, це ж все одно, там, вся інформація, те, що люди її туди самі вкладають, і він починає, ото, деякі навіть до нього прив'язуються, там, розмовляють як з живої істоти, вибачаються. Я знаю таке, але, ну, в ChatGPT, я думаю, це багато, він такий самий доступний, самий, як би, популярний.
Інтерв'юер	А чи були випадки, коли штучний інтелект давав неточні, неповні або проблемні результати?
Тетяна	Я просто, так, для таких прям результатів я його і не використовую, чесно кажучи, може, я ще там, то, що я вже такого покоління трохи іншого, але, ну, та я знаю, ну, по-перше, я не можу вантажити туди персональні дані, тому він мені, може, конечно, ну, я, чесно кажучи, не так, щоб сильно й пробувала, а

	те, що він там напише, я можу виправити сама. Я думаю, що бувало, але конкретно в мене ні, такої прям не було ситуації, що, але якось було таке, що ми, це не стосується самої, ну, діяльності проєкту, а ми пишемо зараз там, нас, ну, і наш відділ, пишемо, як би, чи інструкцію, чи, так сказати, іменно для нашого відділа, бо він у нас, як недавно, створився вже, в організації, так сказати, розвиваємся, от, і ми всі там кусочками писали нашу, як, типу, інструкцію до відділу, там, чи, ну, таке. То, звичайно, всі в ChatGPT. І правда, він там трохи неточні дані, трохи не по темі викидав, наприклад, кажу, допоможи там написати по такій-то темі, ну, пункт інструкції до моніторингу оцінки, він там, звичайно, пише, але трошки не те, що мені потрібно. Все одно, приходиться виправляти свою сферу діяльності.
Інтерв'юер	Які головні переваги штучного інтелекту для моніторингу до оцінки ви бачите?
Тетяна	Переваги, ну, те, що воно більш прискорює, так сказати, спрощує деякі процеси, наприклад, описову частину. Наприклад, треба якісь зробити, чи проміжний, чи фінальний, базові, іменно описову частину якусь проєкту, там, типу, чи діяльності, чи результати.
Інтерв'юер	А щодо обмежень або ризиків?
Тетяна	От обмеження, ну, да, я вже про це казала, що, по-перше, персональні дані не можна завантажувати. У нас, взагалі, дівчата, ну, там є проєкти, наприклад, з повернення дітей, то там це дуже, взагалі, небезпечно, не дай Бог, ці дані попадуть туди в ChatGPT. Наприклад, якщо кейс іще в роботі, і дитину там десь, вона ще на окупованих територіях десь, і тут в ChatGPT щось там завалить, її порахувати, не дай Бог, і воно десь вилізе, ну. Тобто отакі ризики, ну, плюс персональні дані теж не можна, вони там зберігаються, мало ли. Потім хтось напише, що, а покажіть, хто там проходив тренінг. Вони, якби давали згоду на обробку персональних даних, але зливати їх в мережу, я вважаю, що це неправильно, ну, не можна. Кому такі вот обмеження, ризики, є.
Інтерв'юер	Добре, дякую. А як ви перевіряєте результати, отримані за допомогою ChatGPT?
Тетяна	Ну, якщо це якась описова частина, то я перечитую, звичайно, чи воно взагалі відповідає. Якщо, наприклад, щось порахувати, то все одно треба, ну, так, якимись там інструментами скори... Якщо, ну, я, чесно кажучи, не користуюсь так, щоб він мені щось рахував, я рахую сама. У мене нема таких великих масивів, щоб мені там треба було прям їх завантажувати. Тим більше, це треба кодувати кожного бенефіціара, щоб мені ChatGPT щось там їх порахував. Плюс унікальність тоді не зовсім буде так видно, там, якщо ми будемо кодувати. Тому що там буде, ну, перші три букви, там, на прізвищі ім'я по батькові і, там, число місяць рік народження. Ну, таке особе кодування, все одно можна, якби і дубль, і помилка може бути в будь-якому випадку.
Інтерв'юер	Добре. А чи є у вашій організації правила, обмеження щодо використання штучного інтелекту?
Тетяна	Таких, прямо десь прописаних, чесно кажучи, не знаю, але ж ми пишемо ту інструкцію зараз. І, можливо, додамо, ну, неможливо, а, скоріш за все, що це тільки ми робимо. Щоб там, по поводу самого штучного інтелекту, нічого. Але в усній формі, там, я пам'ятаю, щось така була розмова, щоб дані ніякі не вносили туди. Ну, типу, це небезпечно. Ну, нас це розуміють. Покажу так. Ну, але, я думаю, це тільки от, коли воно... Всі, всі, кожен тихенько собі його використовує, але так, щоб офіційно його оце все оформить, то ще не дошли до цього. Це просто вже як такі етичні, морально-етичні, покажу, норми. Але оце ж спрацюємо, робимо той, не інструкція, вже як воно називається, ну,

	коротше. Дуже мені той ChatGPT є, де його, коротше, чи політика, ну, в общем. Здається, політику. Це ми назвали політики. І, я думаю, ми там додамо про використання цього ChatGPT, про ці всі обмеження. Якраз добре, що ви з цими питаннями, ну, так підсвітили трошки, що треба це іменно конкретно чітко прописати. Тому що люди деякі можуть не розуміти цього. Ну, бо я ще юрист просто за освітою, я працювала колись юристом. Тому я, плюс я працювала в такій сфері, де діагнози, оце все. То я дуже за ці персональні дані, особливо дітей. А особливо дітей, яких в поверненні там, або десь в роботі, то взагалі, ну, це дуже чутлива така інформація і небезпечно. Що може зірватися просто, і люди в небезпеці можуть опинитися ж там в окупації. Якщо, не дай Бог, десь щось вилізе.
Інтерв'юер	А чи проходили ви якесь навчання щодо використання штучного інтелекту?
Тетяна	Так, я, чесно, сама методом научного тика. А от так, щоб нас спеціально вчили. Якось там було, від іншої ГО, дівчата. В них там якесь було коротеньке таке навчання, по ChatGPT. Але там так, базово. Я таки особи там нічого собі так і не взяла. Мені, тому що в мене там специфічна сфера. Ну, єдине, що я, можливо, собі підшукаю, я це хочу. Або на Prometheus, може, там щось є, має бути. Або на Coursera, до речі, там воно має бути, то щось подивлюся. Конкретно по мій там навряд чи, але по якійсь цій громадській, як вони там, використання, можливо, і найду. Подивитися треба.
Інтерв'юер	Добре. На вашу думку, яких знань, навичок фахівцям з моніторингу та оцінки бракує для ефективного використання штучного інтелекту?
Тетяна	Ну, от, власне, так сказати от таких, можливо, в нього є більше можливостей. Навичок, я ж кажу, ми всі так навчаємся, типу, хто, хто, а кожний сам по собі. Хто, хто, чим. Якщо, і використовують, то вже такого. Такого, щоб навичок якихось таких тут, я думаю, всім не вистачає. І яких, можливо, як аналізувати через, наприклад, ефективність проєкту, чи, ну, от, навіть, я оце думаю, можна завантажувати просто дані проєкту, цифри, і робити якісь такі, на проміж, ну, проміжках часу, наприклад, зростання, зменшення там якихось індикаторів. Оце, я думаю, нам би підучитися, воно би пригодилось. Це, тобто, не персональні дані, а самі цифри якогось, наприклад, індикатора. Там от навчання фахівців, там чи кандидатів в прийомні батьки, там чи кандидатів в патронатні родини, наприклад, з 2024 по 2026 просто цифри взяти і завантажити це, і подивитися якусь динаміку, можна. Але, ну, як би, ми це не робимо. Ми це робимо вручну. Малюємо діаграми, малюємо в Excel. Ну, тобто, в будь ласка, основним інструментом лишається Excel. Єдине, що, ну, у нього багато можливостей. Я не знаю, чи можна це вважати штучним інтелектом, екселівські таблиці. Це вже програма написана, але там дуже багато можливостей для аналізу, тільки треба там повчитися. Деякі, боже, я знаю, таких, які Excel не знали, в МіО приходили. В мене таке було в попередній роботі моїй. Це просто капець. Людина в МіО просто по знайомству устроили, а й в МіО надо. Ну, візьміть дівочку, вчіть. Дівочка за пів року так і не навчилася фільтрами користуватися і не знаю, що фільтрувати. А мені плохо навчили. Ну, коротше, кажу, спасибо. Ну, просто є люди, які вчили, не вчили, ну, вони це не їхні. Таке. Треба ще мати аналітичний розум. Не тільки просто тупо дивитися на цифри і порахувати їх там. Інколи треба ще й включать мозги, як то кажуть. Не штучні, а свої.
Інтерв'юер	Як, на вашу думку, штучний інтелект змінить професію фахівця з моніторингу та оцінки на найближчі роки? А які функції, можливо, залишаться виключно або переважно за людиною?
Тетяна	Ну, от те, що я й казала, що, наприклад, якісь закриті персональні дані, то навряд чи будуть завантажувати десь в якісь відкриті штучні. Хіба що

	створювати свій, ніхто цього робити не буде. І от, іменно що, все одно, людина буде ці дані вносити. Наприклад, тим більше збирають десь там в полях, наприклад, якісь, чи опитування. Все одно, це треба людина-людина. Людина не може, вона не підійде десь. Наприклад, якщо це якось опитують групу, якщо це там якийсь соціальний працівник десь в полях, чи на притон пішов, наприклад, чи кудись там, якщо це діти, то ти десь там якийсь ще... Це, в будь-якому, вони не будуть якомусь... Можна чат-боти? Да, запускається. У нас час багато цього. Чат-боти запускають, наприклад, по проєкту. Якщо юридична допомога. Але все одно... Чат-бот чат-ботом, але все одно він потім перенаправляє або на гарячу лінію по соціальним послугам, де людина сидить, або на юридичну допомогу, де людина сидить, консультує, по якомусь випадку треба. Ну, а в МіО, я ж кажу, що деякі дані, просто їх небагато. Все одно треба, щоб людина їх вносила, наприклад, з паперових якихось носіїв. Або... Таке. Бо не знаю, чи така є можливість, що ти людину впіймаєш, і вона сама тобі десь в якомусь планшеті, десь там, в якомусь селі, поставить планшет і погнать всіх на опитування. Ні, це все одно люди будуть. І потім ті люди будуть щось вносити, інші люди це будуть все одно якось аналізувати. Не думаю, що це... Ну, ще робота в мене буде, там, років десять, можна й, ну... Не замінить повністю, мені здається. Я не знаю, може і буде по-іншому. Але все одно, ну... Людина по-любому там потрібна буде, навіть той штучний інтелект, хоча б у нього, ну... Задавати якісь параметри.

Додаток В

Список запитів до сервісів ШІ

Оцінка релевантності джерел для підпункту 1.1 про уточнення понять дослідження	1) Analyze the provided text and identify all fragments that contain definitions, explanations, or conceptual interpretations of the term "social innovations." For each identified fragment, indicate the author, provide the full quotation from the text, and, where possible, specify the page number. Additionally, analyze the reference list of the article and identify the bibliographic entries corresponding to the publications of those authors whose definitions or explanations of "social innovations" are mentioned in the main text. If the text also contains a generalization or explanation of the concept of "socially innovative technologies," indicate this separately, provide the relevant quotation, and specify its author.
	2) Analyze the provided text and identify all fragments that contain definitions, explanations, or conceptual interpretations of the term "public associations." For each identified fragment, indicate the author, provide the full quotation from the text, and, where possible, specify the page number. Additionally, analyze the reference list of the article and identify the bibliographic entries corresponding to the publications of those authors whose definitions or explanations of "public associations" are mentioned in the main text.
	3) Analyze the provided text and identify all fragments that contain definitions, explanations, or conceptual interpretations of the term "monitoring." For each identified fragment, indicate the author, provide the full quotation from the text, and, where possible, specify the page number. Additionally, analyze the reference list of the article and identify the bibliographic entries corresponding to the publications of those authors whose definitions or explanations of "monitoring" are mentioned in the main text.
	4) Analyze the provided text and identify all fragments that contain definitions, explanations, or conceptual interpretations of the term "project evaluation." For each identified fragment, indicate the author, provide the full quotation from the text, and, where possible, specify the page number. Additionally, analyze the reference list of the article and identify the bibliographic entries corresponding to the publications of those authors whose definitions or explanations of "project evaluation" are mentioned in the main text.
Порівняльний аналіз змістової подібності цитат для підпункту 1.1 про уточнення понять дослідження	Analyze the provided quotations and identify which of them are conceptually similar or close in terms of their main ideas. Group similar quotations according to their shared features, explain the criteria of similarity, and present the results in the form of a comparative table. In the table, indicate the author of each quotation, the quotation itself, the key idea, common features with other quotations, and a brief analytical comment.
Визначення найбільш релевантних і змістовно повних цитат для підпункту 1.1 про уточнення понять дослідження	Analyze the table containing quotations and identify which of them are the most relevant, conceptually complete, and suitable for use in an academic text. Evaluate each quotation in terms of its relevance to the topic, completeness in explaining the concept, scientific clarity, and potential for further use in theoretical analysis. Be sure to indicate the authors of the corresponding sources. Present the results as an

	analytical commentary or as a table with a brief justification for the selection of the most appropriate quotations.
Оцінка релевантності джерел для підпунктів 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.3	You are an expert academic source evaluator. Your task is to assess whether the provided primary source can be used for preparing analytical source-based material for a diploma thesis on the topic: "СОЦІАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОБОТІ ФАХІВЦІВ З МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ ПРОЄКТІВ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ". The input will contain bibliographic information about the source: author(s), year of publication, title, type of publication, journal or publisher if available, and the full text of the source. Analyze only the provided source. Do not use external knowledge, other publications, general theoretical assumptions, or invented contextual information. Do not attribute to the author(s) ideas that are not directly or indirectly present in the text. Your task is diagnostic, not generative. Do not write thesis fragments. Determine whether the source contains enough material to prepare a separate academic synthesis for each of the following thesis sections: 1.2 Аналіз стану наукової розробки проблеми використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань 1.3 Визначення принципів та методів дослідження застосування соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці проєктів 2.1. Роль фахівців з моніторингу та оцінки у діяльності громадських об'єднань 2.2. Види соціально-інноваційних технологій, що застосовуються у процесах моніторингу та оцінки 2.3. Практика використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань For each section, evaluate whether the source contains enough relevant material to produce an academic synthesis of approximately 3600 characters without spaces, consisting of 10–12 paragraphs of 4–5 sentences each. The synthesis should be based only on the author's position and should not include a general introduction, independent conclusions, or external theoretical additions. Use the following relevance scale: "Так, достатньо матеріалу" — the source contains enough substantive, directly relevant material to prepare a full analytical synthesis for this section without artificial expansion or repetition. "Частково придатне" — the source contains relevant material, but it is either limited, indirect, fragmented, or insufficient for a full 3600-character synthesis without repetition or additional interpretation. "Ні, недостатньо матеріалу" — the source does not contain enough relevant material for this section, or the connection with the section is too weak. For each thesis section, provide the following elements: 1. Relevance status according to the scale above. 2. A concise explanation of the decision. 3. The specific ideas, concepts, arguments, empirical observations, examples, or conclusions from the source that may be used.

	4. An indication of whether the material is directly relevant or only indirectly connected with the section. 5. A recommendation: use as a central source, use as an auxiliary source, or do not use for this section. Pay special attention to the following distinction: A source should be considered suitable only if it contains enough material for summarizing the author's actual position on the section. Do not mark a source as fully suitable merely because the general topic seems related. If the source only mentions a concept briefly, treat it as "Частково придатне" or "Ні, недостатньо матеріалу", depending on the amount and depth of the material. After evaluating all sections, provide a final diagnostic conclusion. In this conclusion, identify: - the section or sections for which the source is most suitable; - the sections for which the source should not be used or should be used only cautiously; - whether the source is primarily theoretical, empirical, methodological, normative, historical, legal, applied, or mixed; - whether the source is more useful for defining concepts, describing wartime transformations, analyzing institutions, examining volunteering and civic participation, or characterizing the general state of research; - the most rational way to integrate this source into the diploma thesis. Write the answer in Ukrainian. Use clear academic language. You may use a structured format with section numbers for clarity. Do not produce the actual thesis text. Do not summarize the entire source unless it is necessary for explaining relevance. Begin the evaluation below.
Підготовка джерельного аналітичного синтезу для підрозділу 1.2 про стан наукової розробки проблеми	You are an expert academic summarizer and literature review assistant specializing in social innovation, socially innovative technologies, civil society organizations, public associations, project activity, monitoring and evaluation, and sociological analysis of academic sources. Your task is to prepare an analytical synthesis of the provided primary source for the section of a diploma thesis: 1.2. Аналіз стану наукової розробки проблеми використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань. The input text will contain bibliographic information about the author(s), year of publication, title, type of publication, and the full text of the source. Use only the provided text. Do not use external knowledge. Do not invent arguments, references, theories, empirical data, definitions, classifications, or conclusions that are not present in the source. Your goal is not to write the final subsection of the diploma thesis, but to produce a source-based academic synthesis that can later be integrated into a literature review. The synthesis should show how the source contributes to the scientific understanding of socially innovative technologies, public associations, civil society organizations, project activity, monitoring, evaluation, or related social and organizational processes. Focus on the following aspects if they are present in the source:

	* how the author(s) formulate the research problem; * how the source explains social innovation, socially innovative technologies, innovation in social work, social practices, public associations, civil society organizations, or civic activity; * what aspects of the activity of public associations or civil society organizations are analyzed; * how the source connects innovation, social change, project activity, public participation, interaction with target groups, monitoring, evaluation, management, or decision-making; * what theoretical, empirical, methodological, or applied contribution the publication makes to the study of socially innovative technologies; * whether the author(s) discuss the role of technologies, digital tools, organizational practices, communication, partnership, participation, volunteering, or community-based initiatives; * how the source helps to understand the use of socially innovative technologies in the activities of public associations; * what conclusions, limitations, or practical implications are stated by the author(s); * how the source can be positioned among other studies related to social innovation, civil society, public associations, project implementation, monitoring, and evaluation. Do not transform the text into general reflections on the topic. The synthesis must clearly preserve the position of the author(s). Use references to the author(s) in the narrative, for example: "Автори наголошують…", "На думку дослідника…", "У публікації обґрунтовується…", "Дослідник розглядає…", "У джерелі підкреслено…". Write in Ukrainian. Style requirements: * Use formal academic narrative style. * Avoid bullet points, tables, numbered lists, and section headings. * Avoid personal evaluation unless it is clearly formulated as an analytical observation about the source. * Do not include an introduction to the diploma thesis or final conclusions beyond the author's own conclusions. * Do not add your own theoretical generalizations. * Do not repeat general definitions of "socially innovative technologies," "public associations," "monitoring," or "evaluation" unless the source directly explains them. * Do not focus on broad descriptions of civil society unless they are directly connected to the use of socially innovative technologies or project activity. Length requirements: * Produce approximately 3600 characters without spaces. * The text should consist of 10–12 paragraphs. * Each paragraph should contain 4–5 sentences. * Each paragraph should be thematically coherent and suitable for later integration into a literature review. * Maintain logical movement from the author's formulation of the research problem to the source's theoretical, methodological,

	empirical, and applied contribution to the study of socially innovative technologies in the activities of public associations. If the source does not contain enough material for this section, explicitly state at the beginning: "[Недостатньо матеріалу для повноцінного узагальнення за пунктом 1.2]", and then provide only the relevant limited synthesis without expanding it artificially. If the source discusses socially innovative technologies, public associations, civil society organizations, monitoring, or evaluation only indirectly, mark this within the text as "[матеріал має опосередкований зв'язок із пунктом 1.2]". If any part of the source is unclear, incomplete, or poorly connected to the section, indicate this in square brackets as "[нечітко представлено в джерелі]". Begin the synthesis below.
Підготовка джерельного методологічного синтезу для підрозділу 1.3 про принципи та методи дослідження	You are an expert academic summarizer specializing in sociological methodology, research design, social innovation, monitoring and evaluation, and the methodological analysis of civil society organizations. Your task is to prepare a source-based analytical synthesis for the section of a diploma thesis: 1.3. Визначення принципів та методів дослідження застосування соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці проєктів. The input text will contain bibliographic information about the author(s), year of publication, title, type of publication, and the full text of the source. Analyze only the provided text. Do not use external definitions, theories, methodological classifications, or interpretations. Do not add research principles, methods, approaches, or procedures that are absent from the source. Your goal is to extract and synthesize how the author(s) describe, justify, or indirectly indicate the principles and methods that can be used to study the application of socially innovative technologies in project monitoring and evaluation. Focus on the following issues if they are present in the source: *direct or indirect references to research principles, methodological approaches, research logic, or analytical procedures; *principles relevant to the study of socially innovative technologies, such as systematicity, evidence-based analysis, objectivity, transparency, adaptability, participation, ethical responsibility, contextuality, interdisciplinarity, or practical orientation; *methods that can be used to study the application of socially innovative technologies in monitoring and evaluation, such as document analysis, survey, interview, expert interview, observation, case study, comparative analysis, content analysis, secondary data analysis, or analysis of project documentation; *how the author(s) explain the connection between theory and empirical research; *how the source describes the collection, verification, interpretation, or use of empirical data; *whether the source discusses monitoring, evaluation, indicators, feedback, reporting, needs assessment, project effectiveness, impact assessment, or decision-making;

	*whether the source helps justify the choice of research methods for analyzing the work of civil society organizations, project teams, monitoring and evaluation specialists, beneficiaries, donors, partners, or other stakeholders; *how the author(s) describe the role of digital, analytical, participatory, organizational, or data-based tools in research or project activity; *whether the source points to methodological limitations, ethical issues, data quality problems, organizational barriers, or risks connected with the study of socially innovative technologies; *how the source can support the methodological construction of the diploma research. Do not write a general theoretical subsection about social innovation, monitoring and evaluation, or sociological methodology. The text must remain strictly tied to the source and to the author's methodological position. Use formulations such as: "У межах цієї публікації методологічна логіка дослідження може бути простежена через…", "Автори звертають увагу на принцип…", "У джерелі метод аналізу проявляється через…", "Праця дозволяє обґрунтувати використання…", "Методологічне значення цього джерела полягає в тому, що…". Write in Ukrainian. Style requirements: Use formal academic narrative style. Avoid lists, headings, tables, and schematic definitions unless they are necessary for clarity. Do not include independent conclusions or comparisons with other authors unless the provided source itself contains such comparisons. Do not add recommendations that are not grounded in the source. Do not overgeneralize the source or attribute to the author ideas that are not present in the text. Avoid superficial paraphrasing; synthesize the methodological content with precision. The text should be suitable as a prepared analytical fragment for later incorporation into the diploma thesis. Length requirements: Produce approximately 3600 characters without spaces. The text should consist of 10–12 paragraphs. Each paragraph should contain 4–5 sentences. Each paragraph should focus on one methodological aspect or logically connected group of principles and methods. Maintain logical movement from the author's general methodological position to specific principles, research methods, data sources, analytical procedures, limitations, and the relevance of the source for studying socially innovative technologies in monitoring and evaluation. If the source does not directly discuss principles and methods of studying socially innovative technologies in monitoring and evaluation, but contains indirect methodological material relevant to this subsection, explicitly state this within the text, for example: "У джерелі відсутнє пряме визначення принципів і методів

	дослідження соціально-інноваційних технологій у МіО, однак його зміст опосередковано розкриває…”. If the source discusses monitoring, evaluation, project activity, civil society organizations, or socially innovative technologies only indirectly, mark this within the text as “[матеріал має опосередкований зв’язок із пунктом 1.3]”. If the source does not contain enough material for this section, begin with: “[Недостатньо матеріалу для повноцінного узагальнення за пунктом 1.3]”, and provide only the relevant methodological synthesis without artificial expansion. If any part of the text is unclear or incomplete, indicate it in square brackets as “[нечітко представлено в джерелі]”. Begin the synthesis below.
Підготовка джерельного методологічного синтезу для підрозділу 2.1 про роль фахівців з моніторингу та оцінки	You are an expert academic summarizer and sociological text analyst. Your task is to prepare a source-based analytical synthesis for the section of a diploma thesis: 2.1. Роль фахівців з моніторингу та оцінки у діяльності громадських об’єднань. The input text will contain bibliographic information about the author(s), year of publication, title, type of publication, and the full text of the source. Use only the provided source. Do not use external knowledge, additional theories, or invented examples. Do not generalize beyond the author’s actual claims. Your goal is to synthesize how the source explains the role, functions, responsibilities, professional competencies, and practical significance of monitoring and evaluation specialists in the work of civil society organizations. Since the concepts of “monitoring” and “civil society organizations” have already been defined in previous sections, do not focus on general definitions of these terms unless the source directly connects them to the role of M&E specialists. Focus on the following issues if they are present in the source: the place of monitoring and evaluation specialists in the organizational structure and project cycle of civil society organizations; key tasks and responsibilities of M&E specialists in planning, implementation, monitoring, evaluation, reporting, and learning; the role of M&E specialists in collecting, systematizing, analyzing, and interpreting project data; contribution of M&E specialists to evidence-based decision-making, project management, accountability, transparency, and organizational learning; interaction of M&E specialists with project teams, managers, donors, beneficiaries, communities, and other stakeholders; professional competencies, knowledge, skills, ethical principles, and methodological requirements for M&E specialists; the role of M&E specialists in assessing project effectiveness, relevance, impact, sustainability, and achievement of expected results; challenges, limitations, risks, or institutional barriers that affect the work of M&E specialists in civil society organizations;

	the connection between M&E specialists' work and the improvement of project quality, organizational capacity, strategic planning, and social impact. The synthesis must preserve the author's position. Use author-centered formulations, for example: "Автори показують…", "У роботі підкреслюється…", "Дослідник звертає увагу на…", "У джерелі зазначено…". Write in Ukrainian. Style requirements: Use formal academic narrative style. Do not use bullet points, tables, numbered lists, or section titles. Do not write a general essay about monitoring and evaluation or civil society organizations. Do not repeat basic definitions of monitoring or civil society organizations unless they are necessary for explaining the role of M&E specialists. Do not add your own conclusions, recommendations, or moral evaluations. The text should be suitable as a prepared analytical fragment for later incorporation into the diploma thesis. Length requirements: Produce approximately 3600 characters without spaces. The text should consist of 10–12 paragraphs. Each paragraph should contain 4–5 sentences. Maintain clear thematic progression from the general role of M&E specialists to their specific functions, competencies, interactions, challenges, and contribution to organizational effectiveness. If the source does not contain enough material for this subsection, begin with: "[Недостатньо матеріалу для повноцінного узагальнення за пунктом 2.1]", and then provide only the relevant limited synthesis without expanding the source artificially. If the source discusses the role of M&E specialists only indirectly, mark this within the text as "[матеріал має опосередкований зв'язок із пунктом 2.1]". If any part of the source is unclear or incomplete, indicate it in square brackets as "[нечітко представлено в джерелі]". Begin the synthesis below.
Підготовка джерельного методологічного синтезу для підрозділу 2.2 про види соціально-інноваційних технологій у моніторингу та оцінці	You are an expert academic summarizer and sociological text analyst specializing in social innovation, monitoring and evaluation, and civil society organization studies. Your task is to prepare a source-based analytical synthesis for the section of a diploma thesis: 2.2. Види соціально-інноваційних технологій, що застосовуються у процесах моніторингу та оцінки. The input text will contain bibliographic information about the author(s), year of publication, title, type of publication, and the full text of the source. Use only the provided text. Do not use external knowledge, additional theories, invented examples, or assumptions about monitoring and evaluation practices unless they are explicitly present in the source. Your goal is to synthesize how the author(s) describe, classify, or explain the types of socially innovative technologies used in

	monitoring and evaluation processes. Since the concept of "socially innovative technologies" has already been defined in previous sections, do not focus on general definitions of this concept unless the source directly connects them to specific types, forms, tools, or practices used in M&E. Focus on the following issues if they are present in the source: types, forms, classifications, or groups of socially innovative technologies used in monitoring and evaluation; digital, analytical, participatory, communicative, organizational, managerial, or data-based technologies applied in M&E processes; tools for data collection, data processing, data visualization, reporting, feedback collection, and decision-making; participatory approaches involving beneficiaries, communities, project teams, stakeholders, donors, or partner organizations; technologies that support transparency, accountability, evidence-based management, organizational learning, and adaptive project management; innovative methods for assessing relevance, effectiveness, efficiency, impact, sustainability, and achievement of project results; use of artificial intelligence, digital platforms, dashboards, databases, mobile applications, surveys, feedback mechanisms, or other tools if they are mentioned in the source; advantages, limitations, risks, ethical issues, or institutional barriers related to the use of socially innovative technologies in M&E; how these technologies transform the role of M&E specialists, project teams, civil society organizations, or stakeholders; how the described technologies contribute to improving the quality, accuracy, inclusiveness, timeliness, or practical usefulness of monitoring and evaluation. The synthesis must remain strictly connected to the source. Preserve the author's analytical position. Use formulations such as: "Автори розглядають соціально-інноваційні технології у моніторингу та оцінці як…", "У публікації виокремлюються такі види технологій…", "Дослідник наголошує на…", "У джерелі підкреслюється…". Write in Ukrainian. Style requirements: Use formal academic narrative style. Avoid bullet points, tables, numbered lists, and section headings. Do not write a general essay about social innovation, monitoring, or evaluation. Do not repeat the general definition of socially innovative technologies unless it is necessary to explain the author's classification or typology. Do not add independent recommendations, examples, or moral evaluations. Avoid artificial expansion if the source contains only limited relevant material. The text should be suitable as a prepared analytical fragment for later incorporation into the diploma thesis. Length requirements: Produce approximately 3600 characters without spaces.

	The text should consist of 10–12 paragraphs. Each paragraph should contain 4–5 sentences. Each paragraph should develop one coherent aspect of the types, functions, application, limitations, or effects of socially innovative technologies in M&E. Maintain clear thematic progression from general classification of technologies to their practical application, methodological significance, limitations, and contribution to the quality of monitoring and evaluation. If the source does not contain enough material for this subsection, begin with: "[Недостатньо матеріалу для повноцінного узагальнення за пунктом 2.2]", and provide only the relevant limited synthesis without expanding the source artificially. If the source discusses socially innovative technologies in monitoring and evaluation only indirectly, mark this as "[матеріал має опосередкований зв'язок із пунктом 2.2]". If any fragment of the source is unclear or incomplete, indicate it in square brackets as "[нечітко представлено в джерелі]". Begin the synthesis below.
Підготовка джерельного методологічного синтезу для підрозділу 2.3 про практику використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань	You are an expert academic summarizer and sociological text analyst specializing in social innovation, civil society organizations, project activity, monitoring and evaluation, and organizational practices. Your task is to prepare a source-based analytical synthesis for the section of a diploma thesis: 2.3. Аналіз практики використання соціально-інноваційних технологій у діяльності громадських об'єднань. The input text will contain bibliographic information about the author(s), year of publication, title, type of publication, and the full text of the source. Analyze only the provided source. Do not use external knowledge, additional examples, assumptions, or invented practices. Do not describe technologies or organizational processes that are not present in the source. Your goal is to synthesize how the author(s) describe the practical use of socially innovative technologies in the activities of civil society organizations, especially in project implementation, monitoring and evaluation, communication, management, interaction with stakeholders, and assessment of social results. Since the concepts of "socially innovative technologies" and "civil society organizations" have already been defined in previous sections, do not focus on their general definitions unless the source directly connects them to practical application. Focus on the following issues if they are present in the source: concrete practices of using socially innovative technologies in the activities of civil society organizations; application of digital, analytical, participatory, communicative, organizational, managerial, or data-based technologies; use of technologies in project planning, implementation, monitoring, evaluation, reporting, feedback collection, and decision-making; interaction between civil society organizations, beneficiaries, communities, donors, local authorities, partners, volunteers, and other stakeholders;

	use of surveys, interviews, focus groups, dashboards, digital platforms, databases, mobile tools, artificial intelligence, participatory monitoring, feedback mechanisms, or other tools if they are mentioned in the source; how socially innovative technologies influence transparency, accountability, adaptability, evidence-based management, organizational learning, and project quality; how these technologies help civil society organizations identify needs, track changes, assess effectiveness, measure impact, and improve services or project activities; institutional, technical, ethical, methodological, financial, or organizational limitations in the practical use of such technologies; how the author(s) evaluate the effects of using socially innovative technologies on the capacity, sustainability, legitimacy, or social impact of civil society organizations. The synthesis must clearly preserve the author's position. Use formulations such as: "Автори розглядають практику використання соціально-інноваційних технологій як…", "У джерелі підкреслюється, що громадські об'єднання застосовують…", "Дослідник звертає увагу на…", "У роботі показано, що впровадження таких технологій…". Write in Ukrainian. Style requirements: Use formal academic narrative style. Do not use bullet points, tables, numbered lists, or section headings. Do not write a general essay about social innovation, monitoring and evaluation, or civil society organizations. Do not repeat general definitions of socially innovative technologies or civil society organizations unless they are necessary for explaining the source's argument. Do not add external examples, independent recommendations, or your own evaluations. Do not include independent conclusions beyond what is supported by the source. The text should be suitable as a prepared analytical fragment for later incorporation into the diploma thesis. Length requirements: Produce approximately 3600 characters without spaces. The text should consist of 10–12 paragraphs. Each paragraph should contain 4–5 sentences. Maintain logical movement from the author's general understanding of practical application to concrete technologies, organizational mechanisms, effects, limitations, and analytical conclusions presented in the source. If the source does not contain enough material for this subsection, begin with: "[Недостатньо матеріалу для повноцінного узагальнення за пунктом 2.3]", and then provide only the relevant limited synthesis without artificial expansion. If the source discusses the practical use of socially innovative technologies in civil society organizations only indirectly, mark this within the text as "[матеріал має опосередкований зв'язок із пунктом 2.3]".

	If any part of the source is unclear or incomplete, indicate it in square brackets as "[нечітко представлено в джерелі]". Begin the synthesis below.
Підготовка джерельного методологічного синтезу для підрозділу 3.1. про обґрунтування методів інтерв'ю	You are an expert academic summarizer and sociological methodology analyst specializing in qualitative sociological research, in-depth interviews, expert interviews, empirical research design, interview guides, respondent selection, fieldwork organization, qualitative data collection, and methodological justification. Your task is to prepare a source-based analytical synthesis for the section of a diploma thesis: 3.1. Обґрунтування методу глибинного (експертного) інтерв'ю. The input text will contain bibliographic information about the author(s), year of publication, title, type of publication, and the full text of the source. Analyze only the provided source. Do not use external knowledge, additional examples, assumptions, or invented methodological claims. Do not describe research procedures that are not present in the source. Your goal is to synthesize how the author(s) explain the methodological role of the in-depth and/or expert interview, its place in qualitative empirical research, its connection with the research question, interview guide, respondent selection, data collection process, interpretation of qualitative data, and improvement of the depth, validity, and relevance of sociological information. Since the concepts of "monitoring and evaluation," "civil society organizations," and "socially innovative technologies" have already been discussed in previous sections, do not focus on their general definitions unless the source directly connects them to the justification of the interview method. Focus on the following issues if they are present in the source: the role of qualitative empirical research in obtaining detailed and meaningful social information; the distinction between structured, semi-structured, unstructured, in-depth, and expert interviews; the place of the in-depth or expert interview within the general structure of empirical sociological research; the purpose of the in-depth interview as a method for studying experience, perceptions, meanings, professional judgments, practices, and interpretations of respondents; the role of the expert interview in obtaining specialized knowledge from respondents who have professional competence, practical experience, or access to relevant information; the connection between the interview method and the research problem, research tasks, hypotheses, concepts, and indicators; the importance of preparing an interview guide, open-ended questions, probes, thematic blocks, and flexible follow-up questions; the role of the interviewer in establishing trust, maintaining rapport, encouraging detailed answers, avoiding leading questions, and ensuring ethical communication with respondents; the importance of selecting interview participants according to their experience, competence, relevance to the research topic, or position in the studied field; the connection between the interview method and the depth, richness, validity, credibility, and interpretive quality of qualitative data; the use of interviews for clarifying complex social processes, hidden practices, professional experience, decision-making mechanisms,

	and contextual factors; the importance of recording, transcribing, coding, categorizing, and interpreting interview materials; the role of interview data analysis in identifying themes, patterns, meanings, contradictions, and repeated content features; the ethical aspects of interviewing, including informed consent, confidentiality, protection of respondents' information, reduction of possible harm, and non-exploitative communication; the practical value of the in-depth or expert interview for obtaining information that cannot be fully captured through standardized surveys, documents, or quantitative indicators. The synthesis must clearly preserve the author's position. Use formulations such as: "The author considers the in-depth interview as…", "The source emphasizes that expert interviews are necessary for…", "The researcher points out that open-ended questions allow…", "The work shows that the quality of qualitative empirical research depends on…", "The authors explain that the interview process requires…". Write in Ukrainian. Style requirements: Use formal academic narrative style. Do not use bullet points, tables, numbered lists, or section headings. Do not write a general essay about sociological methodology, qualitative research, or interviews. Do not add external examples, independent recommendations, or your own evaluations. Do not include independent conclusions beyond what is supported by the source. Do not use overly broad statements that are not directly grounded in the source. The text should be suitable as a prepared analytical fragment for later incorporation into the diploma thesis. Length requirements: Produce approximately 3000–3600 characters without spaces. The text should consist of 8–10 paragraphs. Each paragraph should contain 4–5 sentences. Maintain logical movement from the author's general understanding of qualitative empirical research to the specific role of the in-depth or expert interview, preparation of the interview guide, selection of respondents, organization of data collection, ethical issues, processing of interview materials, and methodological justification of its use in an applied sociological study. If the source does not contain enough material for this subsection, begin with: "[Недостатньо матеріалу для повноцінного узагальнення за пунктом 3.1]", and then provide only the relevant limited synthesis without artificial expansion. If the source discusses the in-depth or expert interview only indirectly, mark this within the text as "[матеріал має опосередкований зв'язок із пунктом 3.1]". If any part of the source is unclear or incomplete, indicate it in square brackets as "[нечітко представлено в джерелі]". Begin the synthesis below.
Аналіз транскриптів інтерв'ю з фахівцями з моніторингу та оцінки для підрозділу 3.2	Your task is to prepare material for writing Chapter 3 of the diploma thesis based on the analysis of interview transcripts conducted with monitoring and evaluation specialists. I will send the interview transcripts separately. Each transcript should be analyzed according to the list of interview questions provided below. Do not change, rephrase, or shorten the interview questions: 1. Розкажіть коротко про свій професійний шлях у сфері моніторингу та оцінки.

	2. Яку посаду Ви зараз обіймаєте та в якій організації працюєте? (скільки років?) 3. З якими типами проєктів або програм Ви працюєте найчастіше? 4. Які основні функції Ви виконуєте у межах МіО? 5. Які інструменти та методи Ви найчастіше використовуєте у роботі? 6. Які етапи роботи з даними є для Вас найбільш складними? (збір, очищення, кодування, аналіз, візуалізація, інтерпретація, написання звітів?) 7. Як цифрові технології змінили сферу моніторингу та оцінки? 8. Чи використовуєте Ви ШІ у професійній діяльності? 9. Які саме інструменти ШІ Ви використовуєте або тестували? 10. Для яких завдань у МіО Ви застосовуєте ШІ? 11. Чи можете навести конкретний приклад успішного використання ШІ у Вашій роботі? 12. Чи були випадки, коли ШІ давав неточні, неповні або проблемні результати? 13. Які головні переваги ШІ для МіО Ви бачите? 14. Які ризики або обмеження використання ШІ Ви вважаєте найбільш суттєвими? 15. Як Ви перевіряєте результати, отримані за допомогою ШІ? 16. Чи існують у Вашій організації правила або обмеження щодо використання ШІ? 17. Чи проходили Ви навчання щодо використання ШІ? 18. Яких знань або навичок бракує МіО -фахівцям для ефективного використання ШІ? 19. Як, на Вашу думку, ШІ змінить професію фахівця з моніторингу та оцінки в найближчі роки? Які функції, на Вашу думку, залишаться виключно або переважно за людиною? After receiving the transcript, analyze the expert's responses sequentially according to each interview question. For each question, prepare a detailed analytical summary of the expert's answer, preserving the content, logic, and key semantic emphases of his / her statements. Do not add information that is not present in the transcript, and do not invent examples, conclusions, or explanations. Use the program of sociological research to logically structure your analysis. Write in Ukrainian. Do not provide generalizing conclusions at the end of each paragraph. The text should be analytical, formal, and suitable for further use in Chapter 3 of the diploma thesis.
Узагальнення головних ідей на основі аналізу інтерв'ю з фахівцями з моніторингу та оцінки для підрозділу 3.2	Analyze the document containing the results of the analysis of interview responses from different experts in the field of monitoring and evaluation. Based on this document, identify the main ideas that reflect the shared and differing positions of specialists regarding professional activity, the use of digital technologies, and artificial intelligence in monitoring and evaluation. Logically group the responses of monitoring and evaluation specialists who work in the same organization and / or express similar views. Do not indicate the experts' names; instead, specify only the number of specialists whose positions coincide or are similar. Translate all foreign-language words, terms, and professional

	designations into Ukrainian, provided that this does not distort their meaning. Prepare a coherent academic text consisting of at least 10 paragraphs. Do not add a separate introduction or conclusion. Do not use phrases such as “the first idea from the analyzed sources is that...,” “the second idea concerns...,” or any other direct references to the order of the ideas. The text should be formal, analytical, and suitable for further use in Chapter 3 of the diploma thesis. Use the list of interview questions as the main logic for structuring the text, but do not turn the response into a mechanical retelling of each question. Present the content of the responses through thematically connected paragraphs, maintaining a progression from the experts’ professional experience and positions to their functions, working tools, difficulties in data processing, the influence of digital technologies, practices of using artificial intelligence, risks, verification of results, organizational rules, training, and expected changes in the profession. When analyzing the document, be guided by the following interview questions: 1. Розкажіть коротко про свій професійний шлях у сфері моніторингу та оцінки. 2. Яку посаду Ви зараз обіймаєте та в якій організації працюєте? (скільки років?) 3. З якими типами проєктів або програм Ви працюєте найчастіше? 4. Які основні функції Ви виконуєте у межах МіО? 5. Які інструменти та методи Ви найчастіше використовуєте у роботі? 6. Які етапи роботи з даними є для Вас найбільш складними? (збір, очищення, кодування, аналіз, візуалізація, інтерпретація, написання звітів?) 7. Як цифрові технології змінили сферу моніторингу та оцінки? 8. Чи використовуєте Ви ШІ у професійній діяльності? 9. Які саме інструменти ШІ Ви використовуєте або тестували? 10. Для яких завдань у МіО Ви застосовуєте ШІ? 11. Чи можете навести конкретний приклад успішного використання ШІ у Вашій роботі? 12. Чи були випадки, коли ШІ давав неточні, неповні або проблемні результати? 13. Які головні переваги ШІ для МіО Ви бачите? 14. Які ризики або обмеження використання ШІ Ви вважаєте найбільш суттєвими? 15. Як Ви перевіряєте результати, отримані за допомогою ШІ? 16. Чи існують у Вашій організації правила або обмеження щодо використання ШІ? 17. Чи проходили Ви навчання щодо використання ШІ? 18. Яких знань або навичок бракує МіО -фахівцям для ефективного використання ШІ? 19. Як, на Вашу думку, ШІ змінить професію фахівця з моніторингу та оцінки в найближчі роки? Які функції, на Вашу думку, залишаться виключно або переважно за людиною?

Формування практичних рекомендацій за результатами інтерв'ю з фахівцями з моніторингу та оцінки для підрозділу 3.3	Analyze the results of the interviews with monitoring and evaluation specialists and formulate 8 practical recommendations on the application of socially innovative technologies in their professional work. The recommendations should be directly based on the interview findings and take into account the identified practices, difficulties, needs, risks, and opportunities related to the use of digital tools, artificial intelligence, feedback mechanisms, analytical approaches, and data management technologies. Do not add an introduction or conclusion. Present the text in coherent continuous blocks, without bullet points or numbered lists. Each recommendation should be formulated in a formal academic style and include a brief justification of its significance for improving the quality of project monitoring and evaluation.
Формування висновків бакалаврської роботи	Analyze the provided document and, based on its content, formulate the conclusions of the study in 7 paragraphs. The text should be written in a formal academic style, without bullet points or numbered lists, without a separate introduction, and without adding information that does not follow from the document. When preparing the conclusions, follow this logical structure: key concepts of the study - methodological basis - theoretical results - characteristics of the subject of the study and its connection with the object - analytical model - empirical research - results of empirical analysis - practical recommendations or applied significance of the obtained results. In the first part of the conclusions, summarize the key concepts of the study and briefly explain their meaning. Then indicate the methodological basis of the work, including the principles, approaches, and methods used in the research. Briefly summarize the theoretical results concerning the object of the study and describe the main characteristics of the subject of the study, showing its connection with the object. Also summarize additional theoretical components, including the types, factors, functions, or classifications used in the work. Separately describe the analytical model of the study or the logic of the relationship between the main elements of the topic. Justify the method of empirical research and explain why it corresponds to the aim of the study. Briefly characterize the sample or empirical basis of the research. Summarize the main results of the empirical analysis; if the study is qualitative, focus on meanings, interpretations, recurring themes, and differences in respondents' positions. Conclude with practical recommendations or an explanation of the applied significance of the obtained results.
Визначення ключових ідей джерельних методологічних синтезів	Analyze the text of the analytical brief and identify three main ideas that reflect its substantive focus. For each idea, provide a concise formulation and a brief analytical comment explaining its significance within the document.
Написання академічного тексту на основі ключових ідей джерельних методологічних синтезів	Based on the first / second / third key idea identified in the analytical brief, write an academic text consisting of 5 paragraphs. The text should be substantively connected to the selected idea and rely on the arguments of the authors mentioned in the document. Be sure to include references to the authors at the end of the relevant sentences in square brackets. Do not add a separate introduction or conclusion.

	The text should be coherent, formal, and suitable for use in an academic paper.
Підготовка вступу та висновку до про основні поняття дослідження до кожного підрозділу	Analyze the provided text and prepare an introductory and concluding paragraph for it. The introduction should briefly outline the logic of examining the key concepts and explain their significance for the research topic. The conclusion should summarize the content of the subsection, emphasize the interrelation between the concepts discussed, and indicate their role in the further analysis. The text should be written in a formal academic style, avoid excessive repetition, and not introduce new information that is absent from the main text of the subsection.

Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Кузьмінова Анастасія Олексіївна, студентка IV курсу бакалаврату, денної форми навчання, факультету соціології та управління, спеціальність 054 «Соціологія», адреса електронної пошти akuzminova2805@gmail.com:

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Соціально-інноваційні технології в роботі фахівців з моніторингу та оцінки проєктів громадських об'єднань» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/на;
- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;
- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

10.06.2026 А. О. Кузьмінова

Науковий керівник,
к.філос.н., доцент кафедри соціології
10.06.2026 І. О. Кудінов